

Dileme dijaka Matije

MARJAN KEMPERLE

Mnogo misli roji po glavi ob iskanju iztočnice za člancic, ki naj bi nekako zaobjel poanto letosnjih dijaških protestov z zasedbami šolskih poslopij. Od tiste, najbolj prisotne in največkrat zamolčane, da so se visješolci odločili za zasedbo izključno zato, da bi si na lastno pest privoščili nekaj dni počitnic, do njej diametralno nasprotna, da pač prevzemajo nase odgovornosti in stopajo s tem, morda prvi, v družbo.

V obeh je kanček resnice.

Morda ni naključje, da se zasedbe sol ponavljajo periodično, konec novembra in v začetku decembra. Šolski skrbnik in ravnatelj so v včerajšnjem pozivu visješolcem zapisali, da so se za zasedbo odločili večinoma dijaki prvih, drugih in tretjih razredov, očitno z namenom, da bi »uzakonili« spricanje pouka. A sprašujem se: s kaksno pravico jim lahko mi odrasli očitamo, da bodo z zasedbo izgubili pet ali deset dni pouka, ko pa so bili, na primer, pred dvema šolskima letoma prikrajšani za dvakrat toliko učnih ur zaradi raznoraznih volitev in referendumov?

Pred leti so na dijaških zborovanjih odločili o zasedbah z dvigom rok. Voditelji-organizatorji dijaškega gibanja so s svojo kretnjo povlekli za sabo se ostalo dijaštvo. Letos je bilo na liceju F. Preserna drugače: glasovanje o zasedbi je bilo tajno. Lep izraz dijaške demokracije.

Med tistimi, ki so glasovali proti zasedbi, je bil tudi dijak Matija, predstavnik sole v Skupščini dijakov trzaskke pokrajine. Njegovo mnenje so sosolci preglasovali. Pregazili so ga, a včeraj je bil dijak na svojem mestu, v soli. Notranje dileme o tem, kaj storiti, je kmalu prebredel. Skupaj z drugimi je sodeloval pri organiziranju dejavnosti med zasedbo. Lahko bi ostal doma, kot mnogo drugih, ki so glasovali za zasedbo, in se skril za tistim opravičujocim: Jaz sem itak glasoval proti... Odločil se je, da - kljub različnemu mnenju - priporoči k uspehu skupne dijaške stvari.

Upam, da mi Matija ne bo zameril, če sem omenil njegov primer. Izbral sem ga, ker se mi je zdel lep izraz sprejemanja lastne odgovornosti. Mislim, da bi se morali mnogi v zamejstvu ob takem primeru zamisliti. Morda bi se dalo od njega tudi kaj naučiti.

Nadškofu Alojziju Šuštarju odrekli častni doktorat

LJUBLJANA - Senat Univerze v Ljubljani je včeraj odločil, da bo častni doktorat podelil dr. Diedrichu Smidtu, zavrnil pa je predloga, da bi doktorat dobila tudi metropolit in nadškof dr. Alojzij Šuštar in dr. Arie Brand. Teološka fakulteta je predlagala, da se dr. Šuštarju podeli častni doktorat za izredno delovanje na znanstvenem in strokov-

nem področju teologije. Ivan Svetlik pa je opozoril, da ima dr. Šuštar kot vrhovni hierarh pristojnosti nad Teološko fakulteto in s tem nad Univerzo, zato bi bila podelitev doktorata vprašljiva. Karel Zupancić pa je poudaril, da je potrebno za podelitev doktorata postaviti najvišje možne znanstvene kriterije. (M.B.)

Samoupravljanje dijakov v zasedenih šolskih poslopijih

TRST - Slovenski visješolci so včeraj nadaljevali z zasedbo šolskih poslopij iz protesta proti krčenju finančnih sredstev, ki jih predvideva osnutek novega finančnega zakona, in proti določilom deželnega zakona o finančnim prispevkom zasedbnim šolam. Na zavodih so dijaki pripravili učni program, na mnogih solah so jim predavali profesorji. V soboto naj bi priredili skupno manifestacijo slovenskih in italijanskih dijakov po mestnih ulicah.

Včeraj so trzaski šolski skrbnik in ravnatelj zasedenih zavodov izdali tiskovno sporočilo, v katerem pozivajo dijake, naj prenehajo s svojo protestno akcijo.

Na 8. strani

MIR V BOSNI / DOGOVOR NI REŠIL VSEH ODPRTIH VPRAŠANJ

Po sporazumu v Daytonu navdušenje in zadržanost

V Sarajevu topel sprejem za Izetbegovića in Silajdžića

SARAJEVO - Dan po parafriranju mirovnega sporazuma v Daytonu so prebivalci bosanske prestolnice sicer navdušeno sprejeli predsednika Izetbegovića in premiera Silajdžića, do domnevnega miru pa so bili se vedno zadržani. Srbski mediji so Milosevičevu »miru za vse narode« peli slavospev, predstavniki opozicije, pedvsem Vojislav Seselj, pa so ga obtoževali, da je »izdal srbski narod«. Mir je bila tudi prva beseda, ki jo je ob prihodu na zagrebsko letališče izgovoril predsednik Tudman, ki je ob tem izjavil, da Hrvasko po Daytonu čaka mirna prihodnost in gospodarski razcvet.

Na 2. in 3. strani

Francozi izvedli 4. jedrski poskus

PARIZ, CANBERRA - Francija je v torek zvečer izvedla že četrti od napovedanih šestih jedrskih poskusov v južnem Pacifiku. Večina azijskih držav, ki so zaradi francoske nepopustljivosti izredno ogorčene, je včeraj Chiracu poslala protestne note. Francija pa je partnerje v Evropski uniji, ki so zagovarjali prepoved jedrskih poskusov, obtožila hinavstva.

Na 18. strani

Na Koroškem razprava o vprašanju zajamčenega zastopstva manjšin

CELOVEC

Vprašanje zajamčenega zastopstva manjšin v krajevnih in vsedržavnih izvoljenih telesih je bilo v središču zanimive okrogle mize v

Tinjah pri Celovcu, ki so se je udeležili vidni politični predstavniki iz starih držav, med katerimi sta bila tudi predsednik SKD Pojze Peterle ter gornjepoa-

diski predsednik Luis Durmwalder. V razpravi, ki so se je udeležili tudi predstavniki koroških Slovencev, so prisle do izraza različne rešitve, za katere so

se opredelili v raznih državah. Okrogli mizi so dali pomenljiv naslov »Manjšinski mandat - zastarel model ali potreba?«

Na 7. strani

ITALIJA / ZMEDA NA POLITIČNI SCENI

Berlusconi zanika »veliki pakt«, Repubblica pa novico potrjuje

Milansko tožilstvo zahtevalo formalno obtožbo medijskega magnata

RIM - Ali je Silvio Berlusconi res ponudil dogovor o reformi volilnih pravil z uvedbo večinskega sistema v dveh krogih v zameno za amnestijo, ki naj bi zbrisala vsa kazniva dejanja podkupniške afere? Ali mu res takojšnje volitve niso pri srcu?

Milanski medijski magnat je demantiral pisanje rimskega časopisa La Repubblica, ki je poročal o tej domnevni ponudbi. Prav tako je poročanje uglednega lista zavrnil tudi Massimo D'Alema, ki naj bi bil eden od domnevnih naslovnikov ponudbe. Toda časopis je z dolgo noto potrdil pravilnost objavljenih informacij in dodal, da kolikor je znano je Berlusconi ponudbo strnil v dva dokumenta, ki ju je naslovil političnim in državnim krogom. Sporočila Repubbliche ni demantiral

Berlusconi osebno, ampak je to nalogo zaupal predsedniku senatne skupine FI Enricu La Loggii, ki je dejal, da se Berlusconi zaveza za takojšnje volitve in za predsedniško republiko. Različna pa je bila informacija predsednika CDU Rocca Buttiglioneja, po katerem bi Berlusconi pristal na resen predlog ustavne reforme, »čeprav se s srcem opredeljuje za predčasne volitve«.

Milansko tožilstvo je včeraj zahtevalo, naj sodnik za predhodne postopke formalno obtoži Berlusconi ponarejanja računovodstva. Ob nakupu producerske hiše Medusa naj bi vpisal drugačno vsoto od tiste, ki jo je dejansko plačal. Fininvest je zvečer sporočil, da je bil nakup v skladu s predpisi.

Na 6. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Razprava o usodi Pokrajine

Usoda trzaskke pokrajinske uprave je bila tema srečanja, ki ga je priredila Knjižnica Pinka Tomazića in tovarši.

Stran 9

Hoteli so škoditi Illyju

Ob volitvah leta 1993 trzaska desnica ni stedila z nizkimi udarci proti Riccardu Illyju, vendar se je dvema posameznikoma to mascevalo.

Stran 9

V Mieli o možganih in razumu

V okviru Evropskega tedna znanstvene in tehnološke kulture je bilo v Mieli predavanje Stefana Canalijskega o učinkih uživanja mamil.

Stran 10

Zasedba šol v Gorici

Dijaki starih slovenskih višjih srednjih sol so včeraj zasedli slovensko šolsko središče v Gorici in organizirali samoupravni pouk.

Stran 11

Istat ni »izdal« inflacije

Statistični zavod Istat odgovarja na polemike in zanika možnost, da bi bilo prišlo do predcasnega uhajanja informacij o gibanju inflacije v novembru.

Stran 12

KOMENTAR

Prepričevanje prepričanih

Barbara Šurk

Zgodovinski sporazum iz Dayton je deloma zasenčil zgodovinsko vprašanje o tem, ali bodo ameriški vojaški odšli v Bosno in odigrali »vodilno vlogo« pri uresničevanju mirovnega sporazuma med Miloševićem, Tudmanom in Izetbegovićem. Ameriški predsednik je včeraj slavil herojstvo sprtih voditeljev z Balkana, ki so namesto vojne izbrali mir, pri tem pa z grenkim

priokusom pogoltnil slavnostni požirek sampanjca; če je Billa Clinton se iz obdobja predvolilnega boja z republikanskim predsednikom Georgeom Bushem zaradi Bosne bolela glava, se mu v prihodnjih dneh, ko bo kongres prepričeval, zakaj bi »ameriški fantje odšli na razmejitvena območja med sprtimi stranmi v Bosni, le da bi se znasli v navzkrižnem ognju, ko se bodo strasti med narodi, ki že stoletja živijo v sovraštvo, spet razplamtele«, obeta huda migrena.

Zavedajoč se težavne naloge prepričevanja prepričanih, je Clinton takoj po dobri novici iz Dayton Američanom laskal, čes: »Brez nas prebivalci Bosne po starih letih vojne ne bi mogli v miru preživeti letosnjega božica.« Z igranjem na strune čustev in nacionalnega ponosa pa Clinton kongresa, ki je že odločil, da predsednik brez njegove podpore v Bosno ne sme poslati ameriških vojakov, ne bo prepričal, da je zaradi treh podpisov na listu papirja mir v Bosni dovolj trden za prihod Američanov. Predsednik, ki je hkrati tudi vrhovni poveljnik ameriške vojske, sicer lahko odmisli nasprotovanje kongresa in, ne ozirajoč se na ugovore iz Kapitola, v Bosno pošlje 20 tisoč ameriških vojakov. S političnega gledišča bi omenjena odločitev pomenila Clintonov politični samomor in slovo od drugega mandata v Beli hiši. Čeprav se je Bill Clinton predvsem takrat, ko je slo v ameriški zunanji politiki vse narobe, oklical za predsednika, ki bo reševal ameriške notranje težave, je tudi njemu se kako jasno, da se Američani na predsedniških volitvah odločajo za kandidata, ki se ne hvali le z dosežki doma, ampak predvsem v tujini. Clinton je segel v srca Američanov z nepopustljivostjo v proračunski bitki, v kateri je bil moralni zmagovalec, vprašanje pa je, ali v mirovni sporazum in nepogesljivost Američanov zaupa do te mere, da je kongres in skeptično ameriško javnost sposoben prepričati, da Bosna ne predstavlja boleče ponovitve Vietnama, Somalije in Haitija.

To utegne biti težje, kot se je Clintonu zdelo včeraj. Naj so se ameriški vojaški v Nemčiji, kjer so s hollywoodskimi kulisami in filmsko resničnostjo pričarali vse strahote, na katere utegnejo ameriški fantje naleteti v razdejani državi nekdanje Jugoslavije, se tako dobro pripravljali na odhod v Bosno, utegnejo duhovi vojne in razgrete strasti v »izjemno zapleteni položaj na Balkanu« hitro potegniti tudi tradicionalno naivne Američane. V prihodnjih dneh, ko bo negodovanje v Daytonu »izdanega« srbskega, hrvaskega in muslimanskega naroda dobilo bolj artikulirano obliko in bodo slogani o razočaranju enih in drugih predmet sleherne izjave za javnost, ki jo bodo izgovorili nacionalistični radikali vseh treh narodnosti, bo Clinton težko prepričal kongres, da je mir na razgreden Balkanu tako trden, da v Bosni ameriskemu vojaku nihče ne bo skrivil lasu; strahote, ki so jih prenapeteži v Bosni ne le izrekli, ampak v nekoliko hujski obliki tudi zakrivil, utegnejo kongresnike prepričati, da ti može, ki so navsezadnje udeleženi strahotni pojem etničnega čiščenja, kljub Daytonu mislijo resno. Po starih letih vojne, 250 tisoč mrtvih, dveh milijonih beguncev in razseljenih oseb, popolnemu razdejanju mest v BiH in delu Hrvaske ter dejstvu, da so Srbi med mirovnimi pogajanj v Banjaluku nemoteno vozili nove količine orožja, da Muslimani napovedujejo masčevanje za Srebrenico in da Hrvati v duhu diplomatskega barantanja ne bodo zlahka prepustili Prevlake Srbom, ameriški vojaški v Bosno nedvomno ne bodo odšli »na piknik«.

Slobodan Milošević, Alija Izetbegović, Franjo Tuđman in Warren Christopher se navdušujejo nad svojim dosežkom (Telefoto: AP)

KRONOLOGIJA

Boj do nepravilnega miru

SARAJEVO - Najbolj brutalna vojna, ki je v minulih 50 letih divjala v Evropi, se ni končala z udarcem na gong, ampak s ploho medlih besed, ki so jih na slovesnem zaključku 21-dnevnih pogajanj v Daytonu izrekli diplomati in »predstavniki sprtih strani«.

Balkanski voditelji so predvčerajšnjim z okamenelim izrazom na obrazu parafirali mirovni sporazum, ki bo pri njihovih narodih naletel na bolj čustven odziv. Alija Izetbegović je bil edini od treh »predstavnikov sprtih strani«, ki je med kratkim nagovorom zadovoljnemu avditoriju v letalskem oporišču Wright-Patterson svojim besedam vlil nekaj občutkov. »To morda ni pravičen mir, a je pravičnejši kot nadaljevanje vojne. V takšnem položaju, kot je, in v svetu, kakršen pač je, nismo mogli skleniti boljšega miru.« Dolgo in nasilno potovanje v Dayton, ki je opazoval nekdanjo Jugoslavijo, ko je razpadla, »doživel« smrt 250 tisoč ljudi, zapisoval imena več milijonov pregnanih in pogresanih, se je pravzaprav začelo nekje drugje - na Kosovu.

Leta 1989 se je tam na shodu ob 600. obletnici poraza Srbije v kosovski bitki, na katerem je govoril srbski predsednik Slobodan Milošević, zbral milijon ljudi. V prizadevanjih, da bi obudil čustva srbskih nacionalistov

v vseh republikah takratne Jugoslavije, je Milošević takrat dejal: »Spet smo se znasli v bitkah in prepirih; ne gre za oborožene bitke, čeprav možnosti, da bo do njih prišlo, ne kaže izključiti.« Do leta 1990 so besedne bitke res presle v oborožene spopade, Jugoslavija je razpadla in Srbija je zasedla tretjino Hrvaske, aprila leta 1992 pa je vojna izbruhnila tudi v Bosni. Uporniški Srbi v Bosni so s pomočjo Miloševića in ostanka Jugoslavije ter njene težke oborožitve zasedli dve tretjini ozemlja v BiH in vladne vojske zrinili v nekaj obkoljenih mest.

Za svet je Sarajevo postal prag vojne, srbsko obleganje mesta pa je pritegnilo pozornost mednarodne javnosti. Na začetku vojne je umrlo več sto Sarajevčanov, stevilo žrtve, ki so bile ubite z ostrostrelsko kroglo ali z drobcem granate, pa je v starih letih in v navzočnosti televizijskih kamer z vsega sveta prerastlo v več deset tisoč. Zahod je posredoval, a previdno pazil, da se v bosansko morijo ne bi usodno zapletel. Vlada v Sarajevu je od Zahoda zahtevala vojaško posredovanje, mednarodni posredovalec lord David Owen pa jim je odgovoril le: »Ne sanjajte sanj.« Oblasti v Sarajevu so nato rotile mednarodno skupnost, naj preklicke embargo na orožje za BiH, ki je vladno vojsko pahnil v brezizhodno bitko z orjaško srbsko vojsko, pripa-

dniki mirovnih enot, ki so skrbeli za človekoljubno pomoč, pa so nemočno steli izstrelke in žrtve. Konec leta 1992 je Sarajevo, mesto brez elektrike, tekoče vode, plina in kurjave, obiskal generalni sekretar OZN Butros Gali in prebivalcem rekel, naj se prenehajo smiliti samim sebi, saj jim lahko nasteje vsaj deset svetovnih mest, kjer ljudje živijo v hujskih razmerah kot oni. Ko se je marca 1993 pred padcem znasla Srebrenica, je francoski poveljnik enot ZN Philippe Morillon prestrašenim prebivalcem zagotovil: »Nikoli vas ne bom zapustil.« Nekaj dni pozneje je Morillon odšel, in čeprav je OZN Srebrenico razglasila za varovano območje, je muslimanska enklava padla v roke Srbom; od takrat pogrešajo šest tisoč Muslimanov, ki so največrjetneje mrtvi. Po treh letih in pol vojne so Natova letala končno napadla srbske položaje v Bosni. Septembra letos, ko so Srbi ugotovili, da Nato misli resno, so voditelji upornikov počasi začeli tlakovati pot za mirovna pogajanja, ki jih je privedla v Dayton. Nihče, ki je bil vpleten v pogajanja v Ohio, ne podcenjuje dejstva, da je do pravega miru »na terenu« se daleč. Vodilni mirovni posrednik Richard Holbrooke je kljub temu zadovoljen, da je končno prišlo do miru - pa čeprav za zdaj le na papirju.

Kurt Schork / Reuter

»Daytonski sporazum pomeni konec dosedanje Bosne in Hercegovine. Zdaj z napetostjo čakamo odgovor na vprašanje, ali sporazum res pomeni gradnjo nove države na novih temeljih ali je le potrditev razdelitve Bosne.«

Oslobodenje, Sarajevo

»Podpisniki sporazuma bodo javnosti kmalu ponudili različne razlage njegove vsebine, zato lahko le hiter prihod sil Severnoatlantske zveze prepriči razvojenitev njegovih dolocil.«

Vjesnik, Zagreb

»V tem trenutku lahko pravzaprav vsi slavi-

mo, toda nekoč bo s predbojičnega darila iz Dayton odstranjen bleščeči papir z lepimi pentljami in njegova prava vsebina bo razkrita.«

Novi list, Reka

»Ce bo Nato nadziral le razmejitvena območja, bo konflikt samo zamrznjen. Mogoče bodo fronte, ker so navadni Bošnjaki, Hrvati in Srbi naveličani vojne, počasi izginile, kar upa tudi predsednik Clinton. Toda Bosna bo stabilna se le takrat, ko prebivalcem Bosne notranje meje, začrtane v Ohio, ne bodo več pomenile ničesar. Sporazum stoji na precej majavih nogah, toda po

trpljenju mora zbuhati upanje, čeprav mu je težko zaupati.«

The Times, London

»Tako kot v letih 1917 in 1941 se je konflikt med Evropejci tudi tokrat odločilno obrnil po posredovanju Združenih držav. Winston Churchill je nekoč hvaležno dejal, da je Novi svet rešil Staro celino. Tokrat gre za reševalno akcijo, pri kateri »rešeni« ni zelo navdušen in ne izkazuje velike hvaležnosti. Predsednika čaka se trd boj s kongresom, ki upravičeno odlasa s posiljanjem ameriških fantov v Bosno. Na sicer mirnih bojiščih jih na-

mrec čakajo različne dobro oborožene skupine, ki bodo hitro izkoristile prvo priložnost za masčevanje, mednarodne sile pa jih bodo morale brez milosti in nepristransko držati na vajetih. Čakajo nas se naporni meseci.«

The Independent, London

»Kakšna škoda, da se je morala Evropa pred ZDA umakniti v ozadje! Prvo znamenje nove odločnosti Zahoda je namreč pokazal Jacques Chirac. Alain Juppé pa je bil tisti, ki je skupaj s šefom nemske diplomacije Klausom Kinkelom oblikoval nacrt za resitev, ki

so ga pograbili daytonski pogajalci. Dokler 15 držav članic EU ne bo doseglo politične volje za oblikovanje skupne varnostne politike, bo Washington, zal, odločal sam. Tudi po padcu berlinskega zidu se Stara celina v težavnih trenutkih se vedno zanasa na ameriško zascito.«

Le Figaro, Pariz

»Lahko bi se samo pridružili glasnemu zadovoljstvu, ki ga izražajo v vseh prestolnicah. Vendar če smo odkriti, je v teh lepih besedah nekaj hinavskega. Kazejo predvsem olajšanje, ker naj bi bil balkanski problem zdaj rešen. Te-

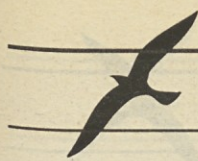
zko pa skrijejo sramoto po starih letih nemoci in pokolov. V nekaterih primerih so celo neugledne in preprosto nesramne, kot na primer v Beogradu, kjer se veselijo zato, ker bodo odpravljene mednarodni ukrepi proti ZRJ. Toda pustimo grenak priokus in imejmo kljub temu upanje. Začenja se velikansko delo.«

Les Dernieres Nouvelles d'Alsace, Strasbourg

»Za sprte strani je pot do miru se dolga. Ze nacin, kako so se končala pogajanja v Daytonu, kaže, da se je volja po trajni mirovni rešitvi vseskozi prepletala z ze-

ljo po igranju pokra s človeškimi življenji. Kako iskrena je pripravljenost Slobodana Miloševića, Franja Tudmana in Alije Izetbegovića, da sprejmejo diplomatsko resitev ze zdaj, po parafiranju daytonskega sporazuma, ni jasno. Najpomembnejše stvari so namreč izpuščene: sirijski koridorja pri Brckem, podrobnosti o prihodnjih sporazumih o statusu Sarajeva, vrnitev beguncev in usoda vojnih zločincev. V tem primeru zvenijo stavki predsednika Clintona lahkotneje, kot bo njihovo uresničevanje v Bosni.«

Frankfurter Rundschau, Frankfurt

PO SKLENITVI DAYTONSKEGA MIROVNEGA SPORAZUMA

Vojne je konec, trdo delo se šele začne

Varnostni svet ZN je preklical ukrepe proti Jugoslaviji

SARAJEVO (Reuter, G. G., M. M.) - Potem ko si je mednarodna javnost po včerajšnjem podpisu mirovnega sporazuma v Daytonu oddahnila, se je trdo delo vavezniških držav, ki bodo sodelovale pri uresnitvi mirovnega sporazuma, šele začelo.

Predsedniki Srbije, Hrvaške in BiH naj bi se prihodnji mesec odpravili v Pariz, kjer naj bi na slovesnosti dokončno potrdili svojo zavezanost miru. Srbsko predanost mirovnemu sporazumu utegne okrepiti novica, da so se članice Varnostnega sveta Združenih narodov na včerajšnjem zasedanju strinjale s preklicem ukrepov proti ZR Jugoslaviji, čeprav naj bi ukrepe proti Srbiji in Crni gori vnovič uvedli, če omenjeni republiki ne bosta spostovali določil v Daytonu podpisanega sporazuma.

V ZDA se je že začela razprava o tem, ali bo kongres privolil v Clintonovo odločitev, da v Bosno pošlje 20 tisoč ameriških vojakov; vodja republikanske večine v senatu Bob Dole je izjavil, da Belo hiso čaka še veliko dela, preden bo dobila podporo kongresa. Dole je še dodal, da sam ne vidi razloga, zakaj bi ZDA na kokco postavile življenje svojih

mož in jih poslale v BiH.

Več sto Sarajevčanov je včeraj pristrčno sprejelo predsednika Alijo Izetbegovića in premiera Harisa Sliajdžića, ki sta se vrnila v bosansko prestolnico.

Z okoliskih hribov je bilo v pozdrav sklenjenemu miru slišati nekaj pozdravnih strelcev, čeprav večina prebivalcev Bosne in Hercegovine se vedno dvomi, da bo mir res obveljal, in nestrpnost pričakuje, da jih bodo oblasti seznanile s podrobnostmi listin, ki so jih podpisali v Ohiju. Predstavnik Unproforja je sprte strani pozval, naj se do prihoda vojakov Nata vzdržijo bojnega delovanja in naj v mirovnih prizadevanjih se naprej sodelujejo z mirovnimi enotami ZN.

Srbski predsednik Milošević je po vrnitvi iz Daytonu znova izrazil zadovoljstvo s parafiranjem mirovnega sporazuma. Poudaril je, da so sklenili pravičen mir za vse narode, ki živijo na

tleh nekdanje Jugoslavije, in povedal, da je le pri sprejemanju dveh dokumentov morala večina preglasovati manjšino, medtem ko so bili drugi sprejeti soglasno.

V Beogradu je »državna medijska masinerija« za začela promocijo miru. Nekateri člani Socialistične stranke Srbije so celo predlagali, da bi Milošević predlagali za Nobelovo nagrado za mir. Hvalospeve predsedniku pa je skazilo nekaj »nezadovoljnih«.

Med najglasnejšimi je bil Vojislav Seselj, predsednik Srbske radikalne stranke. »Milošević je žrtvoval vse srbske nacionalne interese ter sprejel vse zahteve naših tradicionalnih sovražnikov in njihovih zaveznikov,« je protestiral. Predsednik skupščine Republike srbske Momčilo Krajinović ni hotel pojasniti svoje torkove izjave, da je delegacija Republike srbske zavrnila sporazum.

Hrvaski predsednik Tudman je včeraj po vrnitvi v domovino pred novinarji na zagrebškem letališču izjavil: »Dobili smo mir.«

Poudaril je, da je mir

za Hrvaško, BiH, Evropo in ves svet neprecenljive vrednosti, ter dodal, da odslej na Hrvaškem ne bo več vojnih žrtev, hkrati pa se državi na gospodarskem področju odpirajo velikanske možnosti.

Po Tudmanovem mnenju lahko Hrvaška ze naslednje leto s turizmom zasluži trikrat več, kot je letos. O daytonskih pogajanjih je dejal, da so bila daljša kot katerakoli druga v novejši zgodovini, vendar se je vztrajanje izplačalo. Ocenil je, da je bila hrvaška vloga pri doseganju sporazuma takorekoč odločilna, o podrobnostih pa ni želel govoriti.

Javnost pričakuje, da bo s podrobnostmi dokumenta seznanjena konec meseca, ko se bo sestel novi sabor. Hrvaski mediji pa so bili v prvih komentarjih »zgodovinskega dogodka« precej manj navdušeni od predsednika.

Več casnikov je zapisalo, da sporazum se ni jamstvo za dokončni mir, poleg tega pa delno uzakonja rezultate srbske agresije in pušca zločince nekažnovane.

V Banjaluki niso skrivali olajšanja, ki so jim ga prinesle novice iz Daytona (Telefoto: AP)

ANALIZA

Bosanski mirovni sporazum ni rešil evropskih problemov

PARIZ - Dogovor, ki so ga balkanski voditelji v torek podpisali v Daytonu, stoji na trhljavih nogah. Ameriško diplomatsko zmagovalstvo pa ima prav tako krhke temelje. Mednarodno delovanje Zdrženih držav je namreč preveč odvisno od notranje politike, da bi bilo lahko prikaz prevzemanja odgovornosti velike sile.

Véliká sila je tista, ki posega v probleme mednarodne skupnosti, čeprav njihova rešitev za njen nacionalni interes ni tako pomembna. Združene države so v balkanski krizi delovale tako, vendar zaradi razlogov, ki so izhajali iz razprav v ameriški javnosti. To pa pomeni, da je bila ameriška vpletenost v mirovne operacije že od vsega začetka negotova.

Véliká sila lahko odločno zagovarja zadeve, ki so v njenem nacionalnem interesu. Značilnost držav satelitov pa je ta, da lahko delujejo le, ko jih vodi večja sila. V nekdanji Jugoslaviji so države zahodne Evrope pokazale, da jim kljub odločnemu retoričnemu zagovarjanju evropske zunanje politike primanjkuje sposobnosti, da bi to politiko izvajale. Na žalost pa so s tem pokazale, da so se vedno le sateliti Združenih držav.

Stiriletni odpor Združenih držav, da bi posredovale v bosanski krizi, je bil posledica odziva ameriške javnosti, ki ji mednarodni posegi konfederacije niso ugajali. To dejstvo pa ni v skladu z odgovornostjo, ki jo nosi véliká sila, če se zeli resnično potrditi kot vodilna v mednarodni skupnosti. Obstaja le malo verjetnosti, da se bo mnenje ameriške javnosti v prihodnosti spremenilo. To pa postavlja Zahodnoevropejce v izredno nezavidljiv oziroma paradoksalen položaj. Slediti bodo morali državi, ki ima ogroženo sposobnost za vodenje. Če bi se Američani poistovetili s podobno stare vélike sile, bi Washington poskusil urediti jugoslovansko krizo že v letu 1991 ali 1992 in uveljavil načelo, da etnični in ozemeljski spopadi v sodobni Evropi ne morejo voditi v vojno.

Če bi se posamezne države članice

EU poistovetile z vizijo in duhom tradicionalnih vélikih sil v Evropi, bi morda lahko storile enako. Evropejcem je izid vojne že od začetka v nacionalnem interesu; sledile so posledice, ki so zamajale nacela človečnosti, Evropa se je morala soočiti z valom beguncev in političnimi posledicami. Nezmožnost Evrope za delovanje, četudi gre za njene interese v sklopu varnosti in miru, je nakazala črno evropsko prihodnost. Danes si človek težko predstavlja, da bo združena Evropa kdajkoli postala pomembna politična sila.

Ameriško posredovanje je bilo mogoče le, ker je postala osebna sreča Billa Clintona in Boba Dola posredno povezana z Bosno. Američani so pač sočustvovali z Bošnjaki, največjimi žrtvami vojne. Senator Dole se je odločil, da bo politično kariero zgradil na zagovarjanju Bošnjakov, ki se morajo oborožiti. Predsednik Clinton pa je ugotovil, da bi bil lahko znova izvoljen, če bi Amerika sprte strani pripeljala do mirovne pogodbe. Holbrooke je bil pripravljen poskusiti. Ameriška vojska in diplomatska sila je najprej obnovila položaje na balkanskem ozemlju, potem pa vse odgovorne posedla za pogajalsko mizo. To je bil pristen in impresiven prikaz ameriške moči. Ameriški problem torej ne leži v pomanjkanju moči, pač pa v pripravljenosti, da jo konstruktivno uporabi. V bosansko krizo so ZDA posegle zaradi domače politike, zato tega primera ne moremo posploševati.

Olajšanje, ki ga je bilo mogoče cutiti v mednarodni skupnosti, ko so se Američani lani poleti le odločili za poseg v dogodke na tleh nekdanje Jugoslavije, je bilo upravičeno zaradi vojne, pretirano pa glede na ameriško vlogo v svetu v prihodnosti. Dogodki, ki so pripeljali do sporazuma v Ohiju, ne napovedujejo vrnitve Združenih držav. Pokazali pa so na pomanjkanje moči znotraj nemirne Evrope. Dayton tega izjemno pomembnega problema se zdalec ni rešil.

William Pfaff,
International Herald Tribune

Izjava ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije

Slovenija pozdravlja napredek, ki so ga v ameriskem Daytonu dosegli pogajalci o miru v Bosni in Hercegovini, in parafiranje splošnega okvira za mirovni sporazum. Menimo, da je vloga, ki so jo ZDA odigrale pri reševanju krize na Balkanu, odločilnega pomena v mirovnem procesu, ki je zdaj pripeljal do okvirnega sporazuma.

Upamo, da bodo dogovori iz Daytona v kar najkrajšem času zazveli tudi v praksi ter po skoraj stiri letih morji in razdejanjih prinesli mir na krizna območja. Slovenija se še nadalje zavzema, da Bosna in Hercegovina ostane celovita država.

Slovenija je zelo zainteresirana, da se položaj v njeni bližini umiri, da se življenje vrne v normalne tokove, vse to pa ob spoštovanju ozemeljske celovitosti, mednarodnih priznanih meja in človekovih pravic. Pri tem je kot država v sosesčini pripravljena sodelovati in po svojih močeh prispevati h kar najhitrejši stabilizaciji političnega, družbenega in gospodarskega življenja na kriznih območjih. Pričakujemo, da bodo strani, ki so udeležene v mirovnem procesu, na osnovi podpisanih dokumentov odslej sodelovale konstruktivno.

»Mir!« so sporočale naslovnice beograjskih časnikov (AP)

»Vojne je konec. Dobe sedno pet minut pred dvajseto so se Bošnjaki, Hrvati in Srbi v Daytonu zedinili o mirovnem načrtu za Bosno. Samo močan pritisk ZDA je sprte strani pripravil h kompromisu. Šele zgodovina pa bo pokazala, ali je sporazum, ki je ze zdaj dobil oznako 'zgodovinski', vreden več kot papir, na katerem je napisan. Za zvezo Nato se življenje ne bo polepsalo. 60 tisoč njenih vojakov, med njimi bodo tudi Nemci, bo moralo varovati mir. Sporazum se ne pomeni, da v državljanski vojni ne bo več streljanja. Dogovor naj bi premostil sovraštvo med narodi. Morajo ga

prečkati in si priti nasproti. Evropa jim lahko pri tem le pomaga. Korak k spravi morajo Bošnjaki, Hrvati in Srbi narediti sami.«

Berliner Kurier, Berlin

»Kaj so pokazali zadnji meseci? Predvsem tri spoznanja: letalski napadi v imenu Združenih narodov so sprte strani prisilili k pravim mirovnim pogajanjem. Drugič: miru ni mogoče doseči brez orožja, kar velja tudi se ob koncu tega tisočletja. To, da je mogoče tudi po grozotah holokavsta nacistične Nemčije izvajati poboje, mučenja in posilstva v takem obsegu in pred očmi svetovne javnosti, pa je

tretje, najbolj žalostno spoznanje.«

Offenbach-Post,
Offenbach

»Z daytonskim sporazumom je, vsaj tako kaže, konec 'najhujšega spopada v Evropi po drugi svetovni vojni', kot ga je označil ameriški predsednik Clinton. Dovolj žalostno je, da je tako dolgo trajal. Svetovna skupnost se mora iz tega naučiti dve stvari. Prva je ta, da tovrstne vojne niso 'naravni pojav', temveč so skrbno načrtovane. Domnevno globoko sovraštvo med narodi je hitro zbledelo, ko so oblastniki, predvsem srbski predsednik Milošević, sprevideli, da 'ne-

vojna' bolj ustreza njihovim interesom kot nadaljnja osvajanja. Druga pa je, da ZN in zveza Nato vsekakor imata sredstva, ki lahko ustavijo očitno agresijo.«

Südwest Presse, Ulm

»Iz krvi Balkana in daytonskih zvrtkov papirusa se bo rodila druga Bosna, dvoživka, ki ne bo niti muslimanska, niti srbska, niti hrvaška, temveč shizofreno bitje, ki naj bi doseglo umetno enotnost. Spačena institucija, umetna država z različnim denarjem in nasproti si stoječimi vojskami, v kateri bodo se dolgo potekale razprave o načelnih vprašanjih. Evropa s

svojimi pomanjkljivostmi in nepravilnostjo je bila tista, ki je vsaj delno sestavila ta peklenski stroj v srcu celine. Amerika ga je poskušala razstaviti in bila pri tem uspešna. Toda zadnje besedo bodo imeli Slovani na tem območju, katoliki, pravoslavci ali muslimani, karkoli že pač so. Oni bodo pirotehniki, ki bodo bombo za vedno pokopali ali pa sprožili ob prvi priložnosti.«

La Stampa, Torino

»Ameriški mir iz Daytona je le prvi korak. Za Zahod se delo šele začne, zavleklo pa se bo gotovo do leta 2000. Zdaj zahodne države niso poklicane zato,

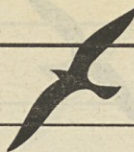
da bi omejele svojo posredniško vlogo, ampak jo morajo okrepiti. Diplomacija se mora zavedati, da bo izvajanje 'pax americana' težje, kot je bilo posredovanje med vojno. Ameriška rešitev za Bosno je prav tako nepopolna kot rešitev za Vietnam pred dvaindvajsetimi leti. Če se ji ne bo posvečalo vsakodnevne pozornosti, bo vodila v razdelitev bosanskega ozemlja med Srbijo in Hrvaško.«

Corriere della Sera,
Milano

»To, da predsedniki Bosne, Srbije in Hrvaške po starih letih vojne, ki je zahtevala 250 tisoč mrtvih,

niso govorili o vojnih strahotah, ampak so se sprte strani dogovorile o načinu, kako omogočiti mirno prihodnost Bosne in Hercegovine, je nedvomno zasluga Združenih držav. Dolgo, predolgo se ta zahodna velesila ni zelela vmesati v spopad in je pustila, da se je z njim nemoteno ukvarjala Evropa. Pozno, za številna človeška življenja prepozno je Bill Clinton (tudi zaradi pomanjkanja notranjepolitičnih uspehov) na oder pripeljal Ameriko, ki je prevzela tradicionalno vodilno vlogo, njen diplomatski stroj je bil pobudo vzel v svoje roke.«

Die Presse, Dunaj

Bistvena vloga Italije za mir v Bosni

RIM - Ameriski veleposlanik v Rimu Reginald Bartholomew je razvoju pogajanj v Daytonu sledil s posebno pozornostjo, saj je bil med februarjem in junijem 1993, preden je bil imenovan na celo rimske ambasade, poseben ameriški odposlanec za bivšo Jugoslavijo. »Ko sem zapustil to funkcijo,« je dejal v intervjuju za agencijo Ansa, »sem bil zelo pesimist, ceprav po značaju to nisem. Toda v Daytonu so opravili veliko delo!«

Bartholomew soglaša s Clintonom, da bo pot do »resničnega in trajnega« miru še dolga. In v tej fazi, je dodal, »bo vloga Italije bistvena, kot je bila bistvena za dosego tega rezultata.« Po mnenju ambasadorja »s sporazumom smo zmagali vsi, tu ni nobenih poražencev. In vsi moramo se naprej delati za premostitev preostalih težav, vezanih na uresničevanje sporazumov.«

Ameriški diplomatski predstavnik je v intervjuju priznal, da je ameriška diplomacija dolgo oklevala, toda ne zato, ker bi se bala »novega Vietnam«, pač pa zaradi dvomov glede možnosti učinkovitega posega, kot tudi zaradi prepričanja, da so morali rešitev poiskati v prvi vrsti Evropejci.

KRIZA V BIH / IZJAVA ZUNANJE MINISTRICE SUSANNE AGNELLI

Italija odločno podpira mirovna prizadevanja

Redki odmevi na podpis dogovora v Daytonu

RIM - »Novica o podpisu mirovnega dogovora je res spodbudna. Upam, da bo to uvod v resničen in trajen mir.« Tako je ocenila novico o podpisu mirovnega dogovora v Daytonu italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli.

Agnellijeva je dodala, da si je Italija veliko prizadevala za mir v Bosni. »Upam, da bo s podpisom dogovora vendar konec trpljenja tistih nesrečnih ljudi. Italija si bo prizadevala, da bodo udeleženi vsi člani dogovora in da se bo začelo obnavljanje porušeni mest.« Dodala je, da so italijanski vojaki pripravljeni in bodo lahko odpotovali, komaj bosta to predlagala OZN in Nato.

Proti pričakovanju v Italiji ni bilo veliko odmevov na novico o dogovoru v Daytonu. Oglasil se je Livio Caputo, ki je »zunanji minister« »Forza Italia«. Podprl je italijansko sodelovanje pri vojaški mirovni misiji, vendar pod pogojem, da je Italija enakopravno sodelovana v poveljniški strukturi in v prizadevanjih za udeležanje miru. Poleg Caputa se je z uradnim sporočilom oglašila tudi Severna liga, po kateri je dogovor v Daytonu najbolj pozitivna novica zadnjih let za območje bivše Jugoslavije. Severna liga poudarja, da z zanimanjem spremlja zasnovo nove ureditve, ki usklajuje federalne in konfederalne pravice. In v tem grmu tiči zajec sporočila Severne lige, saj je po njeni oceni federalizem edini prijem, ki lahko prispeva k reševanju trenj med narodi.

Ostali pa z odmevi očitno previdno čakajo.

Letalstvo, ladjevje in tudi kopne sile v italijanski odpravi

RIM - Italija je že pred časom sporočila Združenim narodom in atlantskemu zavezništvu Nato pripravljenost, da s svojimi enotami sodeluje v mirovni vojaški misiji na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Obrambni minister Domenico Corcione je že prejšnji teden v parlamentu orisal morebitno sestavo italijanske operativne enote ter dodatnega prispevka, ki ga država lahko nudi.

LOGISTICNA PODPORA: Italija potrjuje, da bo se nudila logistično podporo za mirovno misijo. Na razpolago so letališča za vojske (operativne in izvidniške) kot humanitarne polete. Prav tako daje Italija na razpolago pristanišča v oporo pomorskim silam na Jadranu, prostor za prehod zaveznih sil, ki so namenjene na Balkan, na razpolago so železnice in ceste ter vadbeni prostori in vojaški poligoni.

LETALSTVO: Italija daje na razpolago sile, ki so so že angazirane v letalskih operacijah Denny Flight. Italija je ta te posege namenila sku-

pno 22 letal, od teh 14 bojnih (8 tornado in 6 AMX), 5 transportnih (1 hercules C 130 in 4 G 222), 1 B 707 za oskrbovanje letal med poletom in 2 breguet atlantic za patroliranje morja.

LADJEVJE: Italija daje na razpolago 4 fregate in 6 minolovk, 2 ladji za priobalni transport in vlačilca. V primeru potrebe bosta na razpolago tudi dve izkrcevalni ladji s 600 možmi bataljona San marco.

KOPNE SILE: To je najbolj inovativni del italijanske udeležbe v mirovni misiji v Bosni. V odpravi naj bi sodelovalo okoli 2.100 mož s stevilčno omejeno mehanizirano brigado, ki bi jo dopolnili s padalci, vojaško policijo, oklepno enoto in logističnimi ter zdravstvenimi oddelki.

Hrbtnica kopne enote, v kateri bodo sami prostovoljci, bo brigada Garibaldi, medtem ko bodo pripadniki bataljona San Marco ostali v Italiji in bodo posegli v Bosni samo, če bo to res nujno.

ODMEVI NA DOGOVOR V DAYTONU

Tudi v Trstu pozitivne ocene o sklenitvi sporazuma

Važno vlogo pa bo morala sedaj odigrati Evropa

TRST - Vest o sklenitvi mirovnega sporazuma v Daytonu o prihodnosti Bosne in Hercegovine je močno odjeknila tudi v trških političnih krogih. Ocene so pozitivne, pa čeprav se obstajajo nekateri dvomi.

Bil je že skrajni čas, poudarja pokrajinski tajnik Demokratične stranke levice Stelio Spadaro, ki obenem dodaja, da je bila končno zastavljena spirala pokolov in genocidov, ki jim skoraj ni bilo konca. Prav gotovo je to važna startna točka in upam, da bodo sporazum vsi spoštovali. Sedaj pa bo zelo važna vloga imela Evropa, tista Evropa, ki v teh letih ni znala opravljati politične vloge, ki bi jo morala prevzeti za zagotovitev sožitja med medetničnimi državami. Danes se pred Evropo postavlja problem o integracijski politiki za balkansko področje; obenem se postavlja problem za oblikovanje programa za »obnovo« držav bivše Jugoslavije. Tudi Italija mora s tem zvezi prevzeti svojo vlogo, zaključuje pokrajinski tajnik DSL Spadaro, in Trst v tem smislu lahko postane zelo važna referenčna točka.

Ob novici o sklenitvi sporazuma smo iskreno

povedano zmedeni, pravi pokrajinski tajnik SKP Jurij Canciani, ker kaže, da gre bolj za premirje orožja, kot pa za rešitev problemov. Gre namreč za krhek mir, ki sloni na zelo dvomljivih izbirah o teritorialni porazdelitvi, ki sledijo operacijam etničnega čiščenja. To nas močno zaskrbljuje, ker kaže, da je nemogoče, da bi skoraj stiri milijoni beguncev, ki so bili iztrgani iz svojih običajnih krajev, lahko sprejeli to rešitev. Menimo namreč, da se bodo s tako rešitvijo trenutno lahko le sprijaznili. Drugi element pa je vprašanje pilotiranja teh beguncev, ki bo povzročilo velik kup težko rešljivih problemov. Politične in gospodarske strukture tega prav gotovo ne bodo zmogle. Zaradi tega menimo, da je treba startati iz doseženih rezultatov in ustvariti odnose medetnične solidarnosti in sožitja ter pozitivno odgovoriti na odprte dramatične gospodarske in politične probleme. To se lahko zgodi z obnovo, ki pa mora kot cilj imeti zadostitev potreb prebivalstva, ne pa ustvarjanje profita. Če ne bo ubrana ta pot, bo težko, da bi ta proces lahko zdržal. Ne kaže namreč, da bi bila

sedanja nacionalistična vodstva v stanju, da bi zagotovila to pot; zato je treba čimprej na nove in svobodne ter demokratične volitve.

Cutim se olajšanega: vendarle je videti konec krvavi tragediji, ki se je odigravala v nasi neposredni bližini. Tako poudarja deželni tajnik SSK Martin Brečelj, ki dodaja, da hoče verjeti, da bo tokrat mir res napočil in da bodo vsi spoštovali dano besedo. Dogovor v Daytonu potrjuje, dodaja Brečelj, da je mirno sožitje nujno, dejansko brez alternative, kakor je tudi nujno spoštovanje pravic vseh, v tem primeru vseh narodnostnih skupnosti. Upamo, dodaja, da bo ta nauk obveljal tudi v drugih kriznih žariščih in sploh povsod tam, kjer so odprti problemi sožitja. Ta dogodek bo brez dvoma izboljšal ozračje, v katerem potekajo tudi pogovori med Slovenijo in njenimi sosedi, vključno seveda pogovori med Slovenijo in Italijo. Mir v Bosni pomeni prevlado razumnosti in upamo, da bo tudi drugod obveljalo prepričanje, da je treba iskati razumne in pravice rešitve. Kot evropski državljani pa lahko obžalujemo, zaključuje deželni tajnik SSK, da evropske institucije niso znale preprečiti, pa tudi ne ustaviti tragedije na Balkanu.

G L O S A

Kako je pri nas še daleč od »kulture meje«

JOZE PIRJEVEC

Zaradi stavke Primorskega dnevnika prejšnji teden nisem napisal običajne glose. To pa pomeni, da se mi je v zadnjih dneh nakopila cela vrsta argumentov, o katerih bi zelel spregovoriti. Prvi je v zvezi z okroglo mizo, ki sta jo v soboto, 11. novembra priredili tržaska občina in knjižnica na temo: »Kakšna Evropa po Sarajevu: Balkanska vojna v knjigi«. Kot se pogosto dogaja ob tako splošnih naslovih, je vsakdo od nastopajočih govoril o tem, kar se mu je zdelo najbolj aktualno, ne da bi se dosti oziral na predlagano tematiko. Jaz, ki sem posege povezoval, sem skušal vse skupaj spraviti v nekakšen kalup, pri čemer moram priznati, da nisem ohranil vedno distance, ki jo mora imeti moderator. Ko je namreč kasnikar italijanskega tržskega dnevnika samovsečno tolmačil krizo v bivši Jugoslaviji kot kup laži in zmesnjav in ponazoritev svoje teze začel z vojno v Sloveniji, ki da je bila ena sama propagandna izmisliotina Jelka Kacina, si nisem mogel kaj, da bi ne bil v komentarju precej piker, čeprav ne tako, kakor bi bilo potrebno. Ko je omenjeni mladenič hvalisavo omenil, da italijansko zunanje ministrstvo vsak dan telefonira v redakcijo »Piccola« (očitno po informacije), me je imelo, da bi to novico komentiral z ugotovitvijo: »Ni se potem takem čuditi, da je italijanska zunanja politika tako na psu.«

Naslednjega dne sem na avstrijskem Stajerskem predaval skupini hrvaških in avstrijskih srednjeholjskih profesorjev o vzrokih jugoslovanske krize. Če sem bil prejšnji dan prizadet zaradi domišljavega prikazovanja desetdnevne vojne s strani tržskega kasnikarja, sem pa tokrat sam prizadel hrvaske kolege, ko sem jim skušal dokazati, da so tudi Hrvati s svojimi napakami in z ustaskimi zločini v marsicem prispevali k razpadu Jugoslavije. Moje besede so vzbudile pravo vstajo, ki sem jo le delno obrzdal, ko sem Hrvatom dejal, da narod ne more biti avtonomen in suveren, če se ni pripravljen pogumno soočiti s svojo zgodovino. Razsli smo se sicer kot prijatelji, vendar z nekoliko grenkim ugotavljanjem mojih sogovornikov, da ne razumem hrvaskega tr-

pljenja pod Srbi in da ga v svojem posegu nisem zadosti zgovorno prikazal avstrijskemu delu publike. Moja ugotovitev, da sem govoril tako, ker je zagrebški kolega, ki je imel referat pred mano, predstavil Hrvate kot ciste žrtve brez madeža in napake, ni imela posebnega učinka.

Ena od tem, ki se mi je ponujala za glosso, je bila tudi gonja, s katero se je pravila nadme sekta nasih venetologov v ljubljanskem Delu (zgleda, da je ta časopis postal njihovo uradno glasilo). Čeprav sem se zaklel, da jim ne bom odgovarjal, ker z zanesenjakmi ni mogoče diskutirati, me je vendar mikalo, da bi njihovi teoriji o nasih prednikih zoperstavil svojo, dokaj originalno in nič manj učeno. Morda bom to storil v kateri od prihodnjih glos, tokrat pa me je od tega naklepa že v nedeljo zvečer odtenilo nadvse zanimivo srečanje s sirom Williamom Deakinom, britanskim oficirjem, ki je maja 1943 s padalom pristal na Durmitorju in tam navezal stike z marsilom Titom. Pogovor z njim je bila prava poslastica, saj je sir William, kljub visokim letom, ohranil nenavadno svežino duha, in mi v več kot dveurnem pogovoru z vso zgovornostjo prikazal dogodke tistih usodnih let, ki so tako odločno oblikovali vso našo nadaljnjo usodo. V te pisane, radožive, polemичne in borbene vtise, ki so se nakopili v zadnjih dveh tednih, pa je kot strela z jasnega udarila ponedeljkova novica o karabinjerski preiskavi cerkvice župnika Gujona v vasi Matajur. Kaj reci, če ne ponoviti misel, ki jo bom jutri povedal v Gorici na srednjeevropskem srečanju o »kulturi meje«. Pri nas je do te kulture še daleč!

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

S povečano aktivnostjo si skupnost Alpe Jadran gradi novo identiteto

MARIBOR - Od dneva, ko so se v Benetkah zbrali predstavniki dežel ob Severnem Jadranu in ustanovili delovno skupnost Alpe Jadran, do včerajšnjega mariborskega zasedanja predsednikov 19 članic iz sedmih držav je minilo že celih 17 let. Alpe-Jadran je bil takrat sinonim poguma zastopnikov deželnih oblasti, da kljub političnim, družbenim in gospodarskim pregradam vzpostavijo medsebojne odnose z namenom, da dosežejo čim večjo možno stopnjo medsebojnega sodelovanja in do neke mere tudi integracije. Bil je tudi trn v peti državam in velikim političnim sistemom, če le pomislimo, da je bilo potrebnih več kot deset let, preden so zunanji ministri »blagoslovili« to delovno skupnost in priznali, da opravlja pomembno delo tudi na zunanjepolitičnem področju.

Etiketa Alpe-Jadran tako ni bila več samo zaščitni znak ekskluzivnega kluba entuziasmov, ampak je delovna skupnost s konkretnimi predlogi in načrti posegala tudi na področja, ki so bila dotlej v izključni domeni zunanjih ministrstev. To velja tudi za vlogo, ki so jo imele nekatere dežele te skupnosti pri osamosvajanju in postopku za mednarodno priznanje

Slovenije in Hrvaske.

Prav s temi dogodki pa se je tudi izčrpal osnovni namen zamisli Alpe-Jadran: mimo osrednjih vlad povezovati dežele, ki pripadajo različnim družbenim, gospodarskim in političnim ureditvam. Tako je prišlo po prvi evforiji do krize identitete, ki jo skupnost

Alpe-Jadran sedaj rešuje predvsem s poveča-

no aktivnostjo na vseh področjih, pri čemer pa prednjacijo gospodarski aspekti ter problemi infrastrukture, ki ostajajo se vedno trn v peti te skupnosti. Ob njeni ustanovitvi je bilo osrednje vprašanje, o katerem so tekale dolge in mestoma zolčne razprave (leta 1979 celo na ravni ostrega besednega spopada med predstavniki posameznih avstrijskih regij) o avtocestnih povezavah med Avstrijo in Jadranom: naj ima prednost avtocesta po Kanalski dolini ali hitra prometnica med Münchnom in Benetkami in ali naj Avstrija daje prednost turnski ali pyrnski avtocesti so bila takrat vprašanja, ki so razdvajala

duhove. Danes osrednji problem ni več smer sever - jug, ampak smer vzhod - zahod, kot možnost prodiranja na nova tržišča in potreba po uravnoteženju severnoevropske smeri, ki po ravni dokaj enostavno prodira proti vzhodu.

O teh osrednjih temah tokrat vlada soglasje, le da je razpoložljivih sredstev manj kot nekoč. Vendar na včerajšnjem mariborskem zasedanju to ni bilo videti kot ovira. Navsezadnje ima skupnost sedaj 19 članic iz sedmih držav in v tem okviru tudi razvija svoje dejavnosti. Tako veliko število članic, ki štejejo skupno 100 milijonov prebivalcev, pa je tudi jamstvo za vpliv na

osrednje vlade držav nekdanje Zahodne Evrope in za iskanje investitorjev, ki so pripravljeni posegati na tem področju.

Glede na veliko število članic je tudi dejavnost nadvse razvejana. Pri skupnosti Alpe Jadran deluje pet komisij, predsedstvo skupnosti pa bo še leto dni pripadalo Sloveniji. Slovenija skrbi tudi za delovno skupino za informiranje, ki je pripravila novo predstavitevno publikacijo o delovni skupnosti Alpe Jadran v šestih jezikih, pripravlja pa tudi informacijsko mrežo s povezavami med tiskovnimi uradi posameznih dežel.

Ze bežni pregled dela petih komisij daje vtis nje-

gove razvejanosti in izredno bogate vsebine. Če začnemo pri dejavnosti komisije za kulturo in šport, ki ji predseduje Tridentinska - Južna Tirolska, bomo ugotovili, da je vprašanje jezikovnih manjšin ena ključnih tem njene dejavnosti. To je bilo poudarjeno v samem poročilu z utemeljitvijo, da »postaja manjšinski problem v prostoru Alpe Jadran vse pomembnejši in da so napečnosti na tem področju v določenih primerih privedle do medetničnih konfliktov.« V okviru komisije deluje delovna skupina za manjšine, ki jo vodi madžarska grofija Somogy; ta skupina skuša ustanoviti observatorij za manjšine

Na sliki: predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek v pogovoru s predsednikom Dežele FJK Sergiom Cecottijem med včerajšnjim zasedanjem skupnosti Alpe Jadran v Mariboru.

ter namerava z raziskavo zbrati podatke o demografskih, kulturnih, zgodovinskih, socioloških, gospodarskih in pravnih aspektih manjšin ter o odnosih med manjšinami in večinskimi narodi.

Sicer pa se delovna skupnost ukvarja z dejansko vsemi aspekti življenja in dela ljudi v skupnosti Alpe-Jadran. Posebna komisija se tako ukvarja z urejanjem prostora in varstvom okolja, druga komisija z gospodarstvom, prometom in turizmom, tretja, že omenjena, s kulturo, četrta s socialnimi zadevami in peta s kmetijstvom, gozdarstvom in hribovskim gospodarstvom. Ze listanje po gradivu, ki je bilo predstavljeno na včerajšnjem srečanju, potrjuje pomen, ki ga ima ta skupnost, pa čeprav za to delo pogosto vedo le zainteresirani. Vendar gre ta dejavnost od skupnih načrtov varstva v primeru elementarnih nesreč do skupne turistične promocije, od strokovnih tečajev na področju kmetijstva do boja proti alkoholizmu; na vseh področjih deluje skupnost na osnovi integracije, povezovanja in medsebojne izmenjave podatkov. To naj bi bila tudi prihodnost skupnosti, ki je nastala kot izrazito političen izziv, nove razmere so ji odvzele osnovno politično valenco, svojo prihodnost pa je našla prav v spremenjenem stanju, ko ji homogenost političnih sistemov članic dejansko omogoča skupno delo na osnovi izmenjave izkušenj in torej medsebojne bogatitve.

Bojan Brežigar

Pripravljenost Alpe Jadrana pomagati pri obnovi Bosne

MARIBOR - Predsedniki vlad članic delovne skupnosti Alpe-Jadran so ob koncu včerajšnjega zasedanja sprejeli izjavo o mirovni sporazumi v Daytonu. V njej z velikim zadovoljstvom pozdravljajo parafiranje mirovnih sporazumov in pozivajo vse odgovorne, »ne samo, da ne bi storili ničesar, kar bi utegnilo ovirati podpis pogodbe, ampak da po svoji moči prispevajo k čimprejšnji uresnitvi sporazumov in medsebojnega priznanja.« V izjavi je poudarjena pripravljenost članic Alpe-Jadran, da prispevajo k obnovi prizadetih in porušeni območij in v ta namen so za aktivnosti teles, ki spodbujajo nadaljni razvoj demokratičnih institucij, stpnosti in človekovih pravic že namenili 1 milijon avstrijskih silingov takojšnje pomoči. Na pripombo, da gre za zelo skromno vsoto pa je predsedujoči janko deželak pojasnil, da gre za dve tretjini celotnega letnega proračuna delovne skupnosti Alpe-Jadran.

MARIBOR - »Skupnost Alpe-Jadran je se vedno most med vzhodom in zahodom, je pa tudi povezava med kulturo in politiko in nosilec iniciativ z drugimi institucijami v Evropi.« Tako je podpredsednik slovenske vlade Janko Dezelak ocenil pomen skupnosti in obenem nakazal njene naloge. O vlogi skupnosti ima Slovenija, ki ji bo predsedovala se leto dni, zelo jasne pojme. »Dialog in strukturne spremembe kažejo na veliko vitalnost skupnosti, ki nima svoje infrastrukture in katere proračun bi lahko primerjali proračunu manjše knjižarne. To pomeni, da so se članice skupščine znale prilagajati spremenjenim okoliščinam in ce se bo kdaj pojavila potreba po večji institucionaliziranosti skupnosti, bo to pač predmet diskusije. Sedaj vidim njen glavni pomen v kompleksnosti obdelave sodelovanja med temi regijami. Interes za to je velik, saj smo nekakšna pestra grupa držav, ki razvija regionalizem na svojih

Bruselj,« nam je Dezelak povedal v krajšem pogovoru.

In kaj Slovenijo v tem trenutku najbolj zanima? »Mislim,« pravi Dezelak, »da je to prekomerno sodelovanje. Gre za vrsto projektov, ki jih imamo z italijanskimi regijami, pa tudi s Hrvaško. Tudi današnje srečanje je priložnost za vrsto srečanj in pojasnjevanja stališč z namenom, da dajemo temu sobivanju neko boljšo perspektivo.« Po Dezelakovi oceni italijanske dežele izražajo veliko afiniteto do Slovenije, kar ni novost. »Mi tudi vemo, kje so problemi in skušali bomo na civiliziran evropski način preseči te težave in večjega partnerja postavili v situacijo, da bo resno razmislil, kaj pomeni blokiranje nekih integracijskih težav neke suverene države na poti v Evropsko Unijo. To je seveda anahronizem, čeprav tudi sami nismo zadovoljni z dinamiko na naši strani in tu pripravljamo vrsto ukrepov z namenom, da približa rešitev. Rešitev pa mora biti kar hitra; če se sedanje stanje

Deželak: Najvažnejši so odnosi s sosedi

principih, istocasno pa sprejema principe regionalizma, ki jih določa

nadaljuje, bi znalo zelo negativno vplivati na gospodarski razvoj Slovenije,« ocenjuje minister Dezelak.

Kakšne možnosti pa nudi sporazum o miru v Bosni skupnosti Alpe-Jadran in kakšne obveznosti nalaga Sloveniji, zlasti na področju infrastrukture? Dezelak je prepričan, da je napočil čas, ko bo treba sprožiti resne projekte za obnovo tega območja, na osnovi civilizacijskih vrednot s pretokom blaga, storitev in idej. Slovenija za vse to lahko iz tradicionalnih razlogov služi tudi kot most: »Konec koncev smo dve generaciji živeli v isti državi, poznamo kulturo tega območja, jezike, poslovanje, način razmišljanja. Prepričan sem, da bomo to znali izkoristiti.« Kar pa zadeva infrastrukturo je Dezelak poudaril, da je stanje danes že boljše kot je bilo pred nekaj leti. Slovenija gradi avtoceste in modernizira železnico, pristanišče Koper se prav tako razvija; geografska pozicija je ob tem primerjalna prednost Slovenije. »Gre tudi za obnovitev tradicionalnih trgovskih poti, ki so nekdanje obstajale, seveda po načelih razvitih držav,« je še dejal minister Dezelak.

B.Br.

Veliko zanimanje Lombardije za sodelovanje s Slovenijo

MARIBOR - Predsednik Lombardije Roberto Formigoni je bil verjetno najuglednejši gost včerajšnjega mariborskega srečanja. To trdimo zaradi pomena, ki ga ima Lombardija se zlasti na gospodarskem področju, zaradi Formigonijeve odločitve, da se osebno udeleži vrha, zaradi kvalitete njegovega spremljevalca in ne nazadnje zaradi predlogov, ki jih je predstavil Sloveniji.

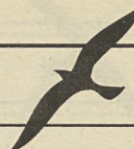
Gre namreč za predloge Sloveniji v večji meri kot za predloge skupnosti Alpe-Jadran. Zato ni naključje, da se je v torek zvečer v Ljubljani Formigoni sestal s predsednikom republike Kučanom, srečanja pa so se udeležili se predstavniki deželnih odbornikov za produktivne dejavnosti in za industrijo ter skupina podjetnikov iz Lombardije. »To smo naredili, ker želimo povečati in okrepiti sodelovanje, obenem pa smo govorili o političnih temah, o razširitvi tega, čemu pravimo stabilna Evropa ter dokončno pridružiti temu območju Slovenijo in jo s tem se bolj približati Evropi,« je dejal Formigoni. Tu je predsednik Lombardije omenil predlog, da bi mimo meddržavnih odnosov izdelali načrt za gradnjo stanovanjskih hiš v Sloveniji z namenom, da bi preprečili neravnovesje na nepremičninskem tržišču. Obstaja tudi pobuda o tednu predstavitev gospodarstva Lombardije v

Ljubljani in tednu predstavitev Slovenije v Milano; do te pobude naj bi prišlo spomladi prihodnjega leta.

Formigoni ocenjuje, da te dejavnosti ne bodo privedle do nikakršnega konflikta z italijanskim zunanjim ministrstvom: dežele morajo biti vključene v proces utrjevanja miru na Balkanu »in minister Dezelak se je srečal s predstavniki dežel prav z namenom, da govorimo o sodelovanju in poskusimo na ravni dežel premostiti težave v odnosih med Rimom in Ljubljano. Tudi dežele imajo pravico in celo dolžnost, da aktivno prispevajo k reševanju vprašanj na mednarodni ravni.«

Mariborskega srečanja se je udeležil tudi predsednik dežele Veneto Giancarlo Galan, ki pa je v svojih srečanjih govoril predvsem o skupnih prizadevanjih in skupnih pobudah pri obnovi Bosne in Hercegovine. Tudi on je skeptičen do dejavnosti zunanega ministrstva in se zavzema za večjo pristojnost dežele.

Dezelna odbornica Furlanije - Julijske krajine Alessandra Guerra pa je svojo pozornost osredotočila na skorajšnji začetek dejavnosti urada Srednjeevropske pobude v Trstu in izrazila željo, da bi prišlo do tesnejše povezave med srednjeevropsko pobudo in skupnostjo Alpe-Jadran. (B.Br.)

PRIMORSKI DNEVNIK

»Dijaki se bomo enotno borili za naše ustanove«

Spostovani novinarji, tiskarji in pomožno osebje Primorskega dnevnika!

Cenjeni bralci in slovenska javnost!

Finančna stiska ter ostale težave, s katerimi se v tem času sooča edini slovenski dnevnik v Italiji, so tudi nam dijakom zelo pri srcu in pokazali bi radi, da nam ni vseeno, kakšna bo prihodnost (po predvidevanjih nič kaj rožnata) Primorskega dnevnika. Odločeni smo na katerikoli način pripomoči, da dnevnik, ki naj bi se z decembrom močno osiromasil, ohrani svoj sedanjí obseg. Zavedamo se, da je Primorski dnevnik zelo važen medij za vso zamejsko skupnost. Kot mladi ljudje in študentje se v tej zadevi ne bi zeleli ločevati glede na različna politična prepričanja. Čeprav se tudi v naših letih večkrat pojavljajo politična nasprotujoča si mnenja, bi radi nastopili skupno in odločno, kajti Primorski dnevnik je in mora ostati dnevnik vseh Slovencev v zamejstvu. Dokazati moramo, da lahko vsaj slovenska mladina nastopi enotno, kajti brez enotnosti ne bomo rešili nič, kar polagoma izgubljam (npr. Kmečko banko, Glasbeno matico ipd.).

Kar se ponedeljkove številke dnevnika tiče moramo potrditi, da

velika večina dijakov in slovenske mladine z velikim zanimanjem prebira vesti o zamejskem in svetovnem sportu. Pred pričetkom pouka, med njim (!), doma, v bifejih, v sportnih in kulturnih društvih, na delu itd. vsak od nas vzame dnevnik v roke in ga vsaj prelista. Če pa dnevnika v ponedeljkih ne bo več, bo vsa zamejska skupnost prikrajšana, in mladi še posebej.

Dijaki, ki smo tako potrebni informacije, bomo morali ob ponedeljkih kupovati dnevnike v italijanskem jeziku, katere je res treba brati, a nas prvi časopis mora ostati v materinem jeziku.

Ce bo torej z decembrom Primorski dnevnik doživel tako imenovano racionalizacijo, bo z njim osiromašena tudi slovenska mladina, dijaki in vsi zamejski ljudje sploh.

Poleg Glasbene matice, Kmečke banke, SSG, Stadiona 1. maj in drugih slovenskih ustanov v zamejstvu, moramo rešiti tudi Primorski dnevnik. In čeprav so si med seboj te ustanove tako različne, predstavljajo vse našo stvarnost in za njihov obstoj se moramo boriti enotno. Mi dijaki se bomo!

Lep pozdrav
Dijaki slovenskih
višjih srednjih sol na
Trzaskem

Gornjo rubriko urejuje sindikalni odbor novinarjev Primorskega dnevnika

NOVICE

Arhivirali zadevo lelo-Nordio

RIM - Višji sodni svet je z 21 glasovi in petimi vzdržanimi arhiviral spor, ki je nastal med javnim tožilcem poola čistih rok Paolom Ielom in namestnikom državne pravdnika iz Benetk Cardiom Nordiom, ki je zadolžen za preiskavo o »rdečih zadrugah«. VSS je sprejel ta sklep, da bi po polemikah med obema sodnikoma glede telefonskih prisluškovanj Craxijevih telefonskih pogovorov pomiril ozračje in vzpostavil boljše odnose v sodstvu.

Za zapahi bančni funkcionar, ki je izsiljeval podjetnika

RIM - Preiskava čistih rok ni kot kaže spremenil navada, saj so predsinocnim karabinjerji v rimskem predmestju Eur zaradi izsiljevanja aretirali nekega bančnega funkcionarja. Franco Carlini, funkcionar osrednjega urada za sporna vprašanja pri denarnem zavodu Banca Nazionale dell' Agricoltura, je od nekega gradbenega podjetnika iz Pomericeje že vnovčil pet milijonov lir, ko so mu karabinjerji nadeli lisice. S tem zneskom naj bi funkcionar prepričal, da bi od podjetnika zahtevali obresti za neko skrajno dvomljivo terjatev v višini 80 milijonov lir.

Razhajanja glede novega zakona o spolnem nasilju

RIM - Senatorji Stranke komunistične prenovе so pozvali vse predstavnike političnega in kulturnega življenja, ki se ne strinjajo z novim zakonom o spolnem nasilju, naj dvignejo svoj glas in tako preprečijo izglasovanje tega nesprejemljivega zakona. Kot vedno ob podobnih primerih so nasle skupni jezik ženske različnih strank, ki vidijo v novem zakonu spojitve nazadnje katoliške kulture z načeli nove desnice. Načelnico senatne SKP Ersilio Salvato je tako podprla senatorka gibanja Forza Italia Francesca Scopelliti. Po mnenju nasprotnic novega zakona so kazni prehude in zato neuresničljive, prav tako vlada zmeda pri definiciji spolnega nasilja in opolzkih dejanj.

POLITIKA / VSE VEČ ZMEDE NA ITALIJANSKI SCENI

Ali Berlusconi ponuja roko nasprotnikom?

Vsi zainteresirani demantirali pisanje Repubbliche, toda...

Kako je Berlusconi kupil »Meduso«?

MILAN - V sredini januarja se bo proti Silviu Berlusconiju začel proces zaradi domnevnega podkupovanja finančnih stražnikov. To pa ni edina težava s pravico, s katero se spopriema medijski magnat. Milansko tožilstvo je včeraj baje zahtevalo formalno obtožbo tudi zaradi ponarenja računovodstva, ker naj bi vpisal različno ceno od tiste, ki jo je dejansko plačal za producentsko hišo Medusa. Skupaj z Berlusconijem so preiskovani še Adriano Galliani, Giancarlo Foscale, Carlo Bernasconi in Livio Gironi.

O morebitni formalni obtožbi Berlusconi, ki je vselej zavračal obtožbo, bo moral sedaj določiti sodnik za predhodni postopek.

kartelu italijanskih bank, zahteval pa naj bi v zameno 7.000 milijard lir, delno v gotovini in delno v delnicah Enija in Steta.

Članek rimskega časopisa je vzbudil veliko radovednost rimskih političnih poročevalcev in komentatorjev, ki so do besedne oblegali vse domnevne protagoniste dogovarjanja, saj je bilo na dlani vprašanje, ali so predsednik republike Scalfaro, Massimo D'Alema, Romano Prodi in Lamberto Dini pripravljeni plačati ceno, ki jo je baje zahteval Berlusconi. Novinarji so zbrali samo kopico demantijev. Začeli so predstavniki Nacionalnega zavezništva, ki so članek pripisali samo »fantaziji« poročevalcev Repubbliche. In nekaj podobnega so dodali tudi predstavniki Forza Italia. Nato se je s kratko noto oglašil tudi Silvio Berlusconi, po katerem je bil članek v rimskem časopisu »zabavno poročilo o fantapolitiki

in fantagospodarstvu. Gre za lepo pravljico, ki pa je sad fantazije«. »Rad bi nekaj povedal samo o volitvah,« je dejal Berlusconi, »in ob tej priložnosti spet podčrtal, da se nisem premislil, zahteval sem jih včeraj in jih zahtevam tudi danes. Spremenila pa se je taktika mojih nasprotnikov. Resnica je ena sama: oni se bojijo Silvia Berlusconi, ki je vselej zmagal na volitvah.«

Odločno in z njemu lastno osornostjo je govorice o pogajanjih zavrnil tudi tajnik DSL Massimo D'Alema. »Osebnostno o takem paktu ne vem nič, vprašajte tistega, ki je to pisal,« je dejal D'Alema. Novinarje je povabil, naj ne zgubljajo časa s »temi neumnostmi«, ampak naj poročajo o tem, kar se dogaja v parlamentu.

Kazalo je, da je zadeva nekako razčiščena. Toda italijanska politika sploh ne bi bila italijanska politika, ko ne bi takoj posejala seme dvoma. Pod-

predsednik senata Diego Della Valle, ki sodi med »golobice« Berlusconijevega gibanja je sicer dejal, da milanski magnat ne snuje »velikega pakta«, zato pa je sam predlagal možen dogovor v treh točkah (1. znižanje števila parlamentarcev in ločitev pristojnosti zbornice in senata; 2. reforma parlamentarnega poslovnika; 3. politična resitev za podkupninsko afero). Kmalu po Berlusconijevem demantiju je k novi nejasnosti prispeval tajnik CDU Rocco Buttiglione, ki je novinarjem povedal, da je zelo zadovoljen zaradi »zmernosti«, ki jo je v zadnjih tednih pokazal predsednik Forza Italia. »Berlusconi je racionalno pripravljen na pogajanja o reformah, ce bodo predlogi resni in trezni. Custveno se sicer se vedno nagiba k volitvam, toda prepričan sem, da je zanj najpomembnejše to, kar koristi državi,« je povedal Buttiglione in dodal, da je težko razumeti, kaj prazaprav misli D'Alema in ali je leva sredina pripravljena na »resna pogajanja o reformah«.

In zvečer je vodstvo Repubbliche potrdilo vsebino clanka in dodalo, da je Berlusconi naslovil političnim tekmečem kar dva dokumenta. To naj bi časopis zvedel iz dveh verodostojnih virov.

Do tu včerajšnje nadaljevanje. Toda nanižanka, ki se je začela se pred poletjem, se se ni iztrčpala. Nadaljevala se bo najbrž se nekaj časa, čeprav ne bo prispevala k večji jasnosti.

Priebke snuje v zaporu obrambno taktiko

RIM - Rimsko vojsko tožilstvo, ki raziskuje odgovornosti bivšega gestapovskega stotnika Ericha Priebkeja v pokolu v Ardeatinjskih jamah, bo najbrž prihodnji teden spet zaslišalo nekdanjega stotnika, ki je v torek prispel v Italijo. Kaze, da bo tožilstvo počakalo za drugo zasliševanje, dokler ne bo prišel iz Argentine odv. Pedro Bianchi, ki je doslej branil bivšega nacističnega oficirja.

Priebke se je včeraj srečal s italijanskim odvetnikom Enricom Baccinom, ki ga bo branil v Italiji. Med srečanjem naj bi z odvetnikom preučil obrambno strategijo, obenem pa naj bi potrdil, da zaupa italijanskemu sodstvu.

Medtem pa vlada zlasti med novinarji veliko zanimanje za istovetnost posebne price, ki naj bi jo odkrilo vojsko tožilstvo. Slo naj bi za očitodica pokola, na katerega je namignil v torek vojaški tožilec Intelisano. Sodnik imena price ni hotel povedati, ker »je anonimnost najboljše jamstvo zanj«. Dodal je, da gre za pomembno prico, ker »lahko pove, kakšno vlogo je imel Priebke v organizaciji in izvedbi pokola«.

NOVI ZAKON

Prava ofenziva desnice o upravnem svetu RAI

RIM - Komisija za kulturo poslanske zbornice je včeraj osvojila posebni popravek, ki ga je predložila leva sredina tako imenovanemu odboru devetih in ki izničuje kakih 700 popravkov desnice o upravnem svetu RAI. Proti temu sklepu so bili komisarji gibanja Forza Italia in Nacionalnega zavezništva.

Pred glasovanjem pa je desnica z vsemi sredstvi poskušala preprečiti predložitev tega posebnega popravka. Popoldansko sejo so zato večkrat odložili in poskušali od predsednice poslanske zbornice Pivettijeve doseči umik tega posebnega popravka, potem ko je Pivettijeva v bistvu že pristala na ta levosredinski popravek. Nasprotovanje desnice je bilo povsem razumljivo, ker bi s tem popravkom odpravili posebne pristojnosti upravnega sveta glede na lestvico izvolitve. Prvi izvoljeni naj bi imel po zamisli desnice neposredne pristojnosti do novinarjev drugega televizijskega omrežja, vsak naslednji pa bi imel svoje pristojnosti po posebnem ključu, tako da bi eden odgovarjal za programe, drugi za deželno televizijo...

Nič čudnega torej, da se je ob tem posebnem popravku razvila prava bitka, ki je že mejila na grotesko, saj je Pivettijeva po začetni privolitvi oklevala, tako da se je nakopala kritike tako enih kot drugih. Fabrizio Del Noce (Forza Italia) je bil besen, ker je končno privolila v glasovanje, podpredsednik Progresistov Fabio Mussi pa ji je očital, da s svojo neodločnostjo posredno podpira »delo bombasev«, ker v tem primeru ne gre za politično razumljivo obstrukcijo temveč za pravi cirkus.

Vsekakor pa je to le prva bitka v dolgi vojni za osvojitve zakona o upravnem svetu RAI, ker bodo morali pregledati in se izreči o skoraj tisoč popravkih.

RIM / ZELENI PRED FRANCOSKIM VELEPOSLANIŠTVOM

»Chirac IV« ob glavo

RIM - Naravovarstveniki ne odnehajo. Po četrtem francoskem jedrskem poskusu na atolu Mururoa so Zeleni včeraj uprizorili protestno manifestacijo pred francoskim veleposlaništvom na Trgu Farnese v Rimu (Telefoto Ap). Pri protestnem shodu so se zgledovali po francoskih revolucionarjih, ki so

pred 200 leti obračunali s francoskim monarhom. Oblečeni kot revolucionarji so ob zvokih Marseleze postavili na trgu giljotino in »obglavili« Chiraca IV., »jedrsko bombo« iz stropora.

Skoraj istocasno so predstavniki Greenpeacea manifestirali na francosko-italijanski meji v Ventimigli.

OPČINE / V PROSVETNEM DOMU

Jutri občni zbor ZSKD za sprejem novega statuta

TRST - Kot napovedano, bo jutri zvečer v veliki dvorani Prosvetnega doma na Opcinah izredni občni zbor, na katerem bodo člani ZSKD sprejemali novi statut deželne kulturne organizacije Slovencev v Italiji. Nedvomno gre za enega pomembnejših mejnikov v 50-letnem ustvarjanju življenja Zveze slovenskih kulturnih društev, ki s tem dejanjem tudi uradno določuje svojo deželno razvejano ureditev s posebno pozornostjo do pokrajinskih stvarnosti, potrjuje vsebine, namene in smotre svojega delovanja.

Predvsem pa novi statut uradno potrjuje dejansko vlogo ZSKD pri združevanju in usklajevanju dragocene kulturno-ljubiteljske dejavnosti

društev in skupin, osnovnih jeder našega kulturnega izraza. Ob tej svoji izvorni vlogi si ZSKD ustvarja seveda tudi pogoje uveljavljanja v širšem prostoru, v povezovanju in sodelovanju s sorodnimi dejavniki sodobne družbe v slovenskem in italijanskem prostoru.

Nenadomestljivi in zato sestavni deli ZSKD ostajajo člani: društva in skupine, ki organizaciji dajejo prvo življenje. Novi statut jasno izpostavlja odnos med člani in krovno organizacijo, se bolj kot prejšnji društvom in skupinam daje pravico, a tudi dolžnost soodločanja in soustvarjanja Zveze. Potrjuje možnost skupnega preverjanja in načrtovanja, tokrat z letnimi občnimi zbori, izogiba se nejasnostim in upaja obveznost t.i. izjave pripadnosti, ki naj bi včlanjena društva trdneje in zavestneje povezala v celoto Zveze.

Odlomitev o sprejetju novega statuta je prvo od dejanj, ki ga morajo storiti prav člani: prisotnost je torej obvezujoči pogoj, ki ga v današnjih časih ne moremo več spregledati, sicer ne bomo več tvorni soustvarjalci svojega življenjskega prostora, temveč le trpni predmet zunanjih vplivov.

Jutrišnji izredni občni zbor, ki ga ZSKD sklicuje ob 19.30 oziroma ob 20. uri, je notranjega, izrazito delovnega značaja; na njega so vabljeni člani ZSKD s Trzaskega, Goriskega in Videmskega. Redni občni zbor, ki predvideva vsebinsko preverjanje delovanja, načrtovanje in volitve novega vodstva, pa bo na vrsti spomladi.

Damiana Ota

Dežela vztraja pri zakonu v prid furlanske manjšine

TRST - Peta komisija deželnega sveta je včeraj spet preučila zakon v prid furlanske kulture in jezika, ki ga je bila rimska vlada pred kratkim zavrnila z nekaterimi ugovori. Za utemeljenost teh ugovorov sta se na včerajšnji seji izrekla le predstavnika NZ in LIF, zastopnika KDC in ZKD sta se vzdržala, vsi drugi pa so bili mnenja, da vladni ugovori nikakor niso utemeljeni. Vsekakor pa je prevladalo mnenje, naj bi v zakon vseeno vnesli nekatere popravke, ki pa ne bi spreminjali bistvenih postavk zakona v prid furlanske manjšine.

KOROŠKA / V TINJAH ZANIMIVA OKROGLA MIZA O ZAJAMČENEM MANDATU

»Manjšinam zagotoviti zastopstvo na vseh ravneh«

Visoki politiki razpravljali o perečih problemih manjšin

CELOVEC - Manjsine naj bi imele zagotovljeno zastopstvo v deželnih in po možnosti tudi v državnih parlamentih, o obliki zastopstva pa so mnenja in tudi praksa v raznih evropskih državah dokaj različna. To je pokazala okrogla miza o temi »Manjšinski mandat - zastarel model ali potreba?« v torek zvečer v Tinjah. Na prireditvi so spregovorili politiki iz štirih držav, med njimi predsednik SKD Lojze Peterle, južnotirolski deželni glavar Luis Durnwalder, zastopnik danske manjšine v Nemčiji ter vidni avstrijski oz. koroški politiki in zastopniki koroških Slovencev.

Predsednik Enotne liste (EL) na Koroškem Andrej Wakounig je ob tej priliki znova zahteval zajamčen mandat slovenski manjšini v koroškem deželnem zboru ne glede na njeno številčno moč, toda na osnovi volilnega postopka znotraj narodne skupnosti. Predlog EL, ki pa med koroškimi Slovenci ni nesporen, ker predvideva ustanovitev t.i. etnične zbornice, sta podprla zastopnik ljudske stranke (ÖVP) v državnem zboru Wurmitzer in tudi predsednik slovenskih krcarskih demokratov Lojze Peterle, južnotirolski deželni glavar Durnwalder in zastopnik Dancev v Nemčiji pa sta predstavila modele manjšinskega zastopstva v njenih deželah, ki se razlikuje od modela EL. Wurmitzer je v

Pri okrogli mizi o temi »Manjšinski mandat - zastarel model ali potreba?« so sodelovali politiki iz štirih držav. Slika: Gerf Eggenberger

svojem prispevku izpostavil, da ÖVP na čelu z deželnim glavarjem Zernattom zdaj aktivno podpira uvedbo manjšinskega mandata v koroškem deželnem zboru in je tudi pripravljena se zavzeti za spremembo zvezne in deželne ustave, ki je predpogoj za uvedbo manjšinskega mandata za koroške Slovence. Vprašanje podpore manjšinskemu mandatu pa je dokaj direktno povezal z zahtevo svoje stranke po uradnem priznanju Staroavstrijcev oz. nemško govorece manjšine v Sloveniji.

Lojze Peterle je v razpravi izpostavil nujnost zastopstva manjšin v državnih in deželnih parlamentih in pri tem opozoril na zgledno rešitev tega problema v

Sloveniji, kjer imata - neglede na njuno številčno moč - zagotovljeno mesto v državnem zboru in državnem svetu madžarska in italijanska manjšina. »Samo-stojni manjšinski mandat je del priznanja manjšine v eni državi,« je poudaril Peterle in dodal, da je ureditev v Sloveniji trenutno »se pretežak zgled za Evropo«. Slovenija bi bila že zadovoljna, če bi temu zgledu sledile vsaj sosednje države, je poudaril Peterle in brezpogojno podprl zastopstveni model, kot ga predlagata Enotna lista in Narodni svet koroških Slovencev, torej model, pri katerem si manjšina sama izbere svojega predstavnika.

Glede povezovanja vprašanja zastopstva koroških Slovencev v ko-

roskem deželnem zboru z vprašanjem Staroavstrijcev v Sloveniji pa je Peterle poudaril, da naj bilateralna strokovna komisija najprej zaključi svoje delo. Dejal je še, da zaenkrat se ne bi govorilo o Staroavstrijci kot »konstituirani manjšini« ter nadalje opozoril tudi na zgodovinske hipoteke, ki bremenijo to vprašanje.

Za zastopstvo manjšine v zakonodajnih telesih na deželni ravni se je zavzel tudi zastopnik Dancev v Nemčiji. Povedal je, da Danci ne pomenijo mandata kot izključno manjšinskega ter da jim ni popolnoma zagotovljen (zbrati morajo toliko glasov, kot stane zadnji mandat v deželnem parlamentu). Prav ta ureditev pa ni le izziv za manjšino, da si zagotovi sedež, temveč

da se razvija v sodobno regionalno stranko, ki naj bi nagovarjala tudi večino in s tem imela tudi možnost osvojiti se nadaljnje mandate v deželnem parlamentu.

Za zastopnika manjšine v deželnem zboru in v komunalnih parlamentih se je zavzel tudi južnotirolski deželni glavar Luis Durnwalder. Na primeru ureditve na Južnem Tirolskem je izpostavil, da je Ladincem kot najmanjši manjšini zagotovljeno zastopstvo preko večinskih strank, ali pa - če je manjšina dovolj močna - preko lastnega volilnega gibanja oz. stranke. Vsaj po mnenju Durnwalderja je za manjšino vsekakor boljše, če je njen zastopnik kandidat na listi neke večinske stranke (integracijski model), kajti učinkovitost manjšinskega mandata da je potem znatno večja, kot da se pojavi kot posameznik. Na Južnem Tirolskem velja za ladinske kandidate sistem prednostnih glasov, vsaka kandidatura pa da je brezizjemno povezana s priznanjem k tej ali oni narodnostni skupnosti.

Za veliko razburjenje med navzočimi koroškimi politiki pa je na koncu okrogle mize poskrbel Karel Smolle, koroški Slovenec in kandidat Liberalnega foruma pri državnozbornih volitvah: menil je, da Avstrija glede zagotovitve zastopstva svojih manjšin v zakonodajnih telesih zaostaja celo za Romunijo...

Ivan Lukan

BENEČIJA / PO VDORU KARABINJERJEV V CERKVICO

Zakaj je videmsko državno tožilstvo ukazalo poseg karabinjerjev na Matajurju?

Tožilec Buonocore bo moral to razložiti ministrstvu - Kaj bo storila videmska škofija

MATAJUR - Orožniska preiskava v cerkvi v Matajurju zadobiva širše razsežnosti in je že pršla v italijanski parlament oziroma na mizo notranjega ministra in ministra za pravosodje. Senatorji Darko Bratina (DSL), Pietro Fontanini (Severna liga) in Diego Carpenedo (Ljudska stranka) so namreč vložili vprašanje, da bi uradno izvedeli, zakaj je prišlo do preiskave v Matajurju.

Naloga obeh ministrov bo, da od državnega pravdnstva iz Vidma in samih orožnikov izvesta, kaj se je pravzaprav zgodilo. Odgovore, ki so jih postavili trije senatorji, pa bo sta posredovala v Senatu.

Pobuda Bratine, Carpeneda in Fontaninija je gotovo spravila v težave videmske preiskovalce, ki so smatrali za umestno, da ob pomoči dnevnika »Il Messaggero Veneto«

(časopis je že od vsega zecetka zavzel stališče v podporo preiskovalcev) skušajo obrazložiti svojo resnico.

Namestnik državnega pravdnika Buonocore je povedal naslednje: »Na pravdnistvu smo povsem mirni. Vedeli smo, da bodo v kratkem obnavljali cerkvice in zakristijo v Matajurju in nismo zato hoteli, da bi nekdo med obnavljanjem nasel oziroma skrnil morebitno orožje. Ministrom bomo odgovorili brez težav in bomo povedali vse, kar se je zgodilo«. Buonocore je nadalje povedal, da obstaja odlok kasacijskega sodišča iz leta 1994, ki preiskovalcem daje možnost, da ne objasnijo razlogov za določene preiskave. To naj bi se zgodilo tudi v primeru preiskave v Matajurju. Kolegi škofijskega tednika »La Vita Cattolica« pa so nam dejali, da razlage preisko-

valcev ne držijo, saj niso upoštevali navodil konkordata, ki v 5. členu izrecno piše, da policija, karabinjerji in drugi organi varnosti ne morejo stopiti v prostore za bogoslužje, če nimajo za to izrecnega dovoljenja cerkvenih oblastí.

Vprašanje je, kaj bo storila videmska škofija. V teh dneh se nadškof Alfredo Battisti mudi na Siciliji, kjer imajo škofovsko konferenco. Matajurski zupnik Pasquale Gujon (daljsi pogovor z njim bomo objavili v nedeljski številki dnevnika) nima večjih dvomov, odkod je pršla ovačba. Slo naj bi za stare »gladiatore«, ki so se v povojnem času večkrat »izkazali« s sramotnimi napisi, z ovačbami in z drugimi dejanji, s katerimi so izpricali svoje močno nasprotovanje, vsemu, kar je slovenskega.

Rudi Pavšič

Podpredsednik deželnega sveta Miloš Budin posegel pri novem predsedniku Dežele Cecottiju

TRST - Podpredsednik deželnega sveta Miloš Budin se je v zvezi z dogodki v vasi Matajur v občini Sovodnje pismeno obrnil na predsednika deželne vlade Sergia Cecottija, da bi mu izrazil svojo zaskrbljenost in ga pozval k posegu, ki naj bi razčistil nekatere nejasne aspekte prigode, predvsem kar se tiče nacijskega posega oblasti.

»Moja zaskrbljenost,« piše Budin, »gre vsekakor preko samega dogodka. Nanašam se na pisanje tednika videmske škofije Vita Cattolica glede »čudnega vzdusja, ki vlada v

teh gorskih krajih, in sovražnega razpoloženja nekaterih od slovenskih duhovnikov.« Kot ste Vi sam večkrat poudaril,« se nadaljuje Budinovo pismo, »pomeni prisotnost manjšin v naši deželi pomemben element družbenega, gospodarskega in kulturnega razvoja deželne skupnosti ter razvoja mednarodnih odnosov, ki jih Italija gradi s sosedno republiko Slovenijo.« Prav zato Budin vabi predsednika Cecottija, naj nastopi v imenu celotne deželne skupnosti in naj izrazi svojo solidarnost.

Sodelovanje Italije in Slovenije za zaščito pred točo

VIDEM - Na sedežu Dežele v Vidmu je bilo včeraj redno srečanje mesane italijansko-slovenske komisije za skupno zaščito proti toči. Komisiji, ki jo predvidevajo Osimski sporazumi, načeljujeta Giuseppe Jacoangeli za italijansko stran in Albin Debevec za slovensko, včerajšnjega srečanja pa se je udeležil tudi predsednik deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSa Franco Frilij. Govor je bil predvsem o dosedanjih dosežkih na področju zascite pred točo ter o sodelovanju na tem področju, se posebno z izmenjavo podatkov in s skupnimi pobudami. Danes pa bodo udeleženci srečanja obiskali nekatere deželne meteorološke objekte.

SOLSTVO / DRUGI DAN DIJAŠKEGA PROTESTA NA VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

Na zasedenih šolah samoupravni pouk in družabnosti ob zvoku kitar

Dijaki so si uredili lastne šolske programe - Sodelovanje profesorjev - Kratek stik na liceju F. Prešerna

Tezko prespana noc je bila včeraj zjutraj zapisana na obrazih višješolcev. Bleda lica, rjavi podonjaki pod nemimi očmi, razmršeni lasje so pričali o davku, ki so ga plačali prvi nočitvi v zasedenih šolskih poslopijih. V vsakem njih je prespalo od trideset do štirideset. Zjutraj so se jim pridružili sosolci, ki se - po lastni ali izbiri staršev - niso odrekli udobni postelji. Morda se bodo vdali privlačnemu sarnu spalnih vrec v prihodnjih dneh in takrat preizkusili trda šolska tla.

Da, ker zasedba šolskih poslopij na Trzaskem naj bi se nadaljevala vsaj do sobote. Tako naj bi se domenili v koordinacijskem organu višješolcev, Skupščini dijakov trzasko pok-

rajine, ki se je tudi včeraj sestala. V soboto naj bi priredili dijaško manifestacijo po mestnih ulicah z namenom, da bi tukajšnje javnost seznanili s svojimi zahtevami.

Kaj potem? Mnenja so deljena. Nekateri bi hoteli nadaljevati zasedbe tudi prihodnji teden, drugi so za vrnitev v šolske klopi in nadaljevanje rednega pouka. Prihodnost dijaškega protesta je se meglena.

Mnogo bolj jasna je preteklost včerajšnjega dne. V vseh treh zasedenih poslopijih - liceja F. Prešerna, trgovskega tehničnega zavoda Z. Zoisa in poklicnega zavoda J. Stefana, kjer »zasedajo« tudi dijaki pedagoškega liceja A. M. Slomska - je potekalo jutro

v znamenju čiščenja in pospravljanja. Na poklicnem zavodu J. Stefana je dijaški generalni štab oživel v sobi, v kateri je deloval že med lansko zasedbo: enako združene mize, večinoma isti obrazi; le tistih, ki so poleti maturirali, ni bilo več. Na vprašanje: Kako poteka zasedba, je dijakinja hudomušno odgovorila: »Piše na Primorskem.« Tudi na drugih šolah je romal dnevnik iz roke v roko: mlade zanima, kaj pisemo o njih, in za pisce je to res veliko zadoščenje.

Danes bodo na Stefanu prebrali, kako so dijaki pedagoškega liceja rade volje ponovili lansko izkušnjo o skupni zasedbi, ker so se lani dobro imeli, se takoj spoznali in spoprijateljili. Prebrali bodo tudi, kako so uredili življenje v zasedenem poslopiju. Včerajšnji samoupravni program je predvideval tečaj samoozbrambe (vodil ga je Peter), tečaj glasbe (s kitaristoma Marjanom in Paolom), tečaj risanja (vodil ga je Goran), tečaj namiznega tenisa (z reprezentantko Katjo in Nino) in tečaj plezanja s praktičnim prikazom na zunanem zasilnem stopnišču (vodil ga je Luka). Poleg tega je »Primozeva skupina« pripravljala dokument z analizo sedanjega položaja šolstva v Italiji in zahtevami dijakov, ki naj bi ga predložili občinskim svetovalcem, da bi o njem razpravljali v občinskem svetu. Morda jim je tak dokument svetoval ravnatelj pedagoškega liceja Samo Pahor, saj je slabe pol ure prej povedal novinarju, da »zasedba ni najboljši primeren način prote-

Včeraj dopoldne na zavodu J. Stefana (foto KROMA)

sta,« in da »bi se morali dijaki odločiti za druge akcije,« na primer za »dokument občinskim svetovalcem, da bi občinski svet razpravljal o tem.«

Na zavodu J. Stefana nadaljujejo v 5. razredih s poukom glavnih predmetov. Profesorji so se odzvali vabilu dijakov in sodelujejo z njimi (seveda brez izprasevanj in redovalnic). Pomanjkljivi dijaki sledijo podpornemu pouku. Četrtekova praksa dijakov 4. in 5. razredov v Tovarni velikih motorjev, na zavodih ENFAP in ENAIP in v katinarski bolnišnici, se bo redno nadaljevala. Pouku sledijo tudi dijaki pedagoškega liceja. Profesorji jim predavajo v izposojenih učilnicah zavoda J. Stefana.

Popoldanske ure so odmerjene družabnosti. Na zavodu so včeraj kot gobe po dežju zrastle kitarre. Brenkanje je že dopoldne odmevalo po hodnikih. Ob kitarah so harmonike napenjale mehove, svoj glas pa so pridali se pianola in, seveda, dijaki sami. »Okupatorji« se niso dolgočasili...

Na vhodnih vratih trgovskega tehničnega zavoda je visel program včerajšnjih šolskih dejavnosti: 1. A - anglescina; 3. A - ekonomija in pravo; 4. A - samostojne učne ure in tako dalje. Predstavniki dijakov je povedal, da je letos - z razliko od lanske zasedbe - odnos z nekaterimi profesorji zelo dober. Večina jih je pristala na njihovo vabilo, da bi vodili učne ure. Profesorica matematike je podčrtala spremembo med lansko in letosnjo zasedbo: »Lani nismo smeli v poslopije. Letos lahko s prisotnostjo nadoknadimo dolocene stvari. Skoda ob izgubi rednega pouka je tako nekoliko omejena.«

Drugače je na bližnjem liceju F. Prešerna. Tajništvo in ravnateljstvo sta zaklenjena. Lani ni bilo tako. Med ravnateljem in dijaki je prišlo do kratkega stika. Zakaj?

O tem podrobneje potem, ko bomo izvedeli za mnenja obeh strani.

Marjan Kemperle

Zaskrbljenost staršev in predlog za skupni sestanek

Zasedba slovenskih višjih srednjih sol skrbi starše slovenskih dijakov. Ne zato, ker bi ne zaupali svojim sinovom in hčeram; bolj zato, ker dvomijo, da jim bo uspelo doseči tisto, za kar si prizadevajo s sedanjo ekstremno obliko dijaškega boja.

Lucija Falletig Hrovatin je bila sele pred dvema tednoma izvoljena za novo predsednico zavodskega sveta pedagoškega liceja Antona Martina Slomska. Zasedba sole (ceprav dijaki Slomska niso zasedli matičnega šolskega poslopija, pač pa so se pridružili dijakom poklicnega zavoda) je dejansko prva zadeva, s katero se je morala včeraj spoprijeti. Pogovorila se je z ravnateljem Pahorjem, z nekaterimi profesorji, telefonirala je tudi drugim staršem in celo na druga šolska skrbništva v naši deželi, da bi si ustvarila čim širše mnenje o sedanjem protestu. Popoldne je bila sila zaskrbljena.

»Na drugem šolskem skrbništvu so me opozorili, da bi lahko dijake, ki so sole zasedli, prijavi sodišču,« je naglasila. Dejala je, da bi tudi drugi starši želeli, da bi se dijaki vrnili k rednemu pouku. Največ jih skrbijo predvsem »izgubljeni« dnevi pouka in prenočevanje v šolskih poslopijih. Predsednica zavodskega sveta je povedala, da so sicer višješolci dobro informirani o zadevah, proti katerim protestirajo, da pa obstaja bolj malo upanja za njihov uspeh. »Morda bi bilo s tega vidika bolj učinkovito, ko bi stakvali profesorji,« je menila.

Starši bi morali kaj ukreniti, in to čimprej. Zato je tudi konkretno predlagala skupni sestanek staršev, profesorjev ravnateljev, dijakov in članov zavodskih svetov, na primer na Stadionu 1. maja, da bi se skupno domenili, kaj bi bilo najbolj primerno storiti v sedanjem zapletenem položaju.

Predsednica zavodskega sveta pedagoškega liceja A. M. Slomska Lucija Falletig Hrovatin je iznesla svoj predlog. Vredno bi bilo slišati, kaj menijo o njem tudi drugi udeleženci sedanje višješolske zadeve: dijaki, ravnatelji, profesorji in drugi starši.

V upanju, da bi bila ta zasedba zadnja...

V torek, 21.11.95 so se predstavniki in dijaki pedagoškega liceja A. M. Slomska in poklicnega zavoda J. Stefana po večurni seji, domenili, da zasedejo šolsko poslopije zavoda.

Do te skrajne odločitve je privedlo več dejavnikov. En izmed glavnih razlogov je 6. člen finančnega manevra, ki krči prispevke šolstvu za 1.200 milijard. Poleg tega člena obremenjuje sole še deželni zakon št. 14 iz leta 1991, ki namenja javne prispevke zasebnim šolam, kar predstavlja kršitev 33. člena ustave. Ponovno se pojavi problem, ki se je razvil se v lanskem šolskem letu, in sicer, povišanje števila dijakov na razred, kar bi bil tudi vzrok za ukinitve sol z nizkim številom dijakov. Nena zadnje dijaki z nezadovoljstvom gledajo in opozarjajo na različne gradbene pomanjkljivosti šolskih poslopij, od katerih gre omeniti slabo nepropustnost zidov pedagoškega liceja, ki povzroča zdravstvu škodljive tvorbe plesni in vlage. Poleg tega pa se krusljivost teras in zidov zavoda J. Stefana, kjer se tudi občutljivo cuti nerodno pomanjkanje sanitarij in telovadnice.

»S tem dejanjem bi želeli seznaniti javnost s težavami, ki nas obremenjujejo ter z naso željo po temeljni preureditvi italijanskega šolskega sistema ter ustanov, v upanju, da bi bila letosnja zasedba zadnja...«

Dijaki liceja A. M. Slomska in zavoda J. Stefana

ZBOROVANJE / NA LICEJU

Na Prešernu o našem dnevniku

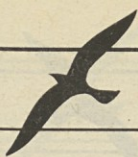
Višješolci psrejali solidarnostno izjavo o Primorskem dnevniku

Dijaki znanstvenega in klasičnega liceja Franceta Prešerna so se včeraj dopoldne v zasedenem šolskem poslopiju srečali z novinarjema Primorskega dnevnika Dusanom Kalcem in Marjanom Kemperletom, ki sta jim predocila sedanjí težki položaj dnevnika in jih seznanila z napovedanimi sanacijskimi ukrepi, ki bodo dejansko skrcili se-

danji obseg časopisa. Srečanje bi moralo biti že preteklo soboto, a so ga preložili zaradi slabega vremena.

Novinarja sta spregovorila o pomenu informacije, dijaki so spraševali o političnem pristopu in pluralizmu v dnevniku. Ob koncu so višješolci izdali solidarnostno izjavo o Primorskem dnevniku, ki jo objavljamo na 6. strani.

OPČINE / POBUDA KNJIŽNICE PINKO TOMAŽIČ IN TOVARIŠI

Dokaj različna stališča o usodi Pokrajine Trst

Razprava je bila po nepotrebnem precej živčna

Pokrajina Trst je trenutno kolikor toliko votla in nepomembna krajevna ustanova, ki nujno potrebuje novo vlogo in pristojnosti. S to oceno soglasajo vse stranke, ki pa si po znani razsodbi ustavnega sodišča na različne načine zamisljajo usodo te javne uprave. Različna gledanja so prisla jasno do izraza na torkovem srečanju, na katerem je openska knjižnica Pinko Tomažič in tovariši povabila podpredsednika deželne sveta Milosa Budina, pokrajinskega tajnika SSK Petra Močnika ter bivša pokrajinska svetovalec Nives Kosuto in Ivana Peterlina. Soocenje med diskutanti, ki ga je vodila Stanka Hrovatin, je bilo odkrito in tudi polemično, a vseskozi korektno, škoda le, da je bila razprava po nepotrebnem živčna in napeta.

Začnimo pri razsodbi

ustavnega sodišča o razdelitvi volilnih okrožij v luci znanega odloka prefekta Palamare. O tem je obsirno govoril Močnik, ki je, skupno s kolegom odvetnikom Jožetom Skerkom, vseskozi spremljal zadevo, od priziva okoljskih tajnikov sekcij SSK do deželne uprave in do vrhovnega sodišča. Močnik je dejal, da ima razsodba veliko politično, zgodovinsko in narodnostno tezo, saj je ustavno sodišče naredilo konec dolgoletni diskriminaciji občanov okoljskih občin.

Budin ni zanikal vsestranskega pomena razsodbe ustavnih sodnikov, povedal pa je tudi, da razsodba ne bo imela nobenih konkretnih posledic na sestavo pokrajinske skupščine. O kandidatih v posameznih okrožjih bodo hoče noče vedno odločale stranke, ki bodo torej bist-

veno vplivale, kdo bo kje izvoljen. Po Močnikovi trditvi, da bodo stranke po novem npr. v okoljskih občinah primorane kandidirati domače ljudi, je Budin navedel primer poslanke "Forza Italia" Marucci Vasconove, ki je bila izvoljena na Krasu, kjer je ni nihče poznal.

Do razhajanj je prišlo, ko se je razprava dotaknila bližnje usode pokrajinske uprave. Močnik je zagovarjal mnenje, da je treba v vsakem primeru cimprej na volitve in se prej pritisniti na vladnega komisarja, da zariše nova volilna okrožja. Zelo hudo bi bilo, je dejal tajnik SSK, da bi deželna uprava začela prav v tržaski pokrajinski upravi nekakšne institucionalne poskuse, ki na koncu ne bi obrodili ničesar. Prefekt naj torej cimprej razpiše volitve, o bodoči vlogi Pokrajine naj

steče obsima in trezna razprava, pri kateri naj bi imeli glavno besedo prav demokratično izvoljeni upravitelji.

Podpredsednik deželne sveta se je vprašal, ali imajo pokrajine, takšne, kakršne so danes, sploh smiselne, zato je treba nujno iskati druge rešitve. Gre za pristojnosti in tudi za smiselnost sedanjih pokrajinskih meja, je dodal Budin, ki je tudi izrazil bojazen, da bodo pokrajine vedno bolj konkurenčne občinam. Od tod njegovo stališče, naj se tega vprašanja cimprej loti Dezela, ki ima o tem primarne pristojnosti, do nujne reforme pa naj Pokrajino Trst vodi konzorcij vseh sestih občin.

Živčna razprava ni k temu dodala nič novega. Kosutova, ki je obnovila trnovo pot zadnjih pokrajinskih uprav, je opozorila na nevarnost, da bi morebitni razpis volitev povzročil nove prizive, nove zastoje in nove komisarske uprave. Na volitve, je dejala, je treba na osnovi jasne zakonodaje in seveda novih kompetenc uprave. Peterlin pa je spregovoril o svojih nespodbudnih izkušnjah v pokrajinskem svetu, ki je bil v bistvu dvojni mestne skupščine.

Glede sedanje komisarske uprave je Močnik opozoril na dejstvo, da je komisar Domenico Mazzurco upokojenec in torej ni več državni funkcionar, zato res ni jasno, komu pravzaprav odgovarja. Zakon namreč določa, da mora biti komisar državni uslužbenec. Tudi to je problem, ki ga ne gre zanemariti.

S.T.

BORŠT, ZABREŽEC, JEZERO IN HRVATI

Tesni stiki med upravo in občani

Na dan je prišla cela kopica problemov

Z javnega sestanka v borštanski srenjski hiši (foto KROMA)

Dolinska občinska uprava uspešno nadaljuje po svoji poti zblizevanja s prebivalstvom: predsedničnim je bil tako na vrsti že šesti javni sestanek, tokrat pa so prisli »do besede« vaščani Boršta, Zabrežca, Jezera in Hrvatov.

Spet so bili na površju stvarni problemi, ki so tesno povezani z vsakdanjim življenjem v vaseh, zadevajo pa ureditev okolja, varnosti in občinskih storitev. Zupan Pangerc je že uvodoma ponudil nekaj zgornjih podatkov o pogojih, v katerih deluje vsaka javna uprava. Ob veliki dobri volji, ki jo izkazujejo sedanjim upraviteljem, je namreč tudi dolinska občina podvržena pravilom vsake druge javne uprave v Italiji: z razliko od zasebnega področja je težje kratkoročno usklajevati zamisel z uresničitvijo, obvezne poti peljejo

skozi komisije, preverjanja, načrtovanja, birokratske postopke.

Na vprašanja in pripombe so v borštanski srenjski hiši odgovarjali zupan Boris Pangerc, odbornika Darij Brajnik in Damjan Raseni. V glavnem so bile vsebine pogovorov zelo slične vsebinam, ki so jih izpostavili na dosedanjih javnih srečanjih. Tudi v Borštu in Zabrežcu je v nekaterih predelih razsvetljava pomanjkljiva, predvsem v tistih ulicah ali cestah, ki niso strogo vasko središče. Ker se vasi raztezata na strmih pobočjih, je se posebej občuten problem vode, ki se ob močnejših deževjih ne uspe zbrati v odtočnih kanalih in zato »prekipi« po dvoriščih, mimo hiš, po cestah. V nekaterih točkah so nevarni cestni prehodi: ponekod zaradi spolzkega cestišča, drugod zaradi ozine

ceste ali ovinka, ki ni predbro označen. S cestami je povezano tudi vprašanje prometa: posebno ob nedeljah in praznikih, predvsem ob lepem vremenu, postanejo Zabrežec, Boršt in Jezero prave prometne zile dvosmernega pretoka vozil v glavnem mestnih obiskovalcev.

Zanimiv je bil predlog, da bi preuredili in ponovno usposobili vasko pralnico, ki je se od starih časov predstavljala pomemben »pripomoček« vaskim ženam. Poleg tega pa je to del zgodovinske dediščine breskih vasi in bi bilo dobro ga ohraniti tudi v bodoče. Koristno bi bilo tudi nekoliko preurediti in opremiti travnik pred solskim poslopjem: postal naj bi primeren prostor za otroške igre in za shajanje mladih.

Odrpito je vprašanje postnega urada, ki ga bodo baje s prihodnjim letom ukinili: zahajati v Dolino pa bi bilo težavno, ker ni prave povezave z avtobusnimi progami. Javni prevozi zuliho tudi Borštane in Zabrežane: sicer je napovedan sestanek s podjetjem ACT, ko bodo občinski upravitelji izpostavili vse probleme z javnimi prevozi na občinskem področju.

Posebej so vaščani izpostavili vprašanje zvočnega onesnaževanja bližnje tovarne Velikih motorjev: že pred leti so zbrali podpise, s katerimi so dosegli preverjanje tovarniških naprav, ki posebno ob preizkušanju novih motorjev ustvarjajo veliko hrupa. Po pregledu pristojne službe KZE pa je prišlo do ugotovitve, da merila zvočnega onesnaževanja kakorkoli ne presegajo zakonskih predpisov.

Ob zaključku predsinocnega srečanja je zupan Pangerc tudi vaščane Zabrežca, Boršta, Hrvatov in Jezera povabil k tvorni skrbi za okolje; nasvet se navezuje tudi na okrožnico, v kateri uprava vljudno vabi prebivalce, da sami poskrbijo za čiščenje zaraslih zemljišč, ki mejijo z javnimi predeli.

Damiana Ota

Udeleženci torkovega soočenja o Pokrajini v openskem Prosvetnem domu (f.KROMA)

Zaradi vladnega odloka slovenski državljani ne bodo imeli težav

Vladni odlok o pri-seljencih, ki je zbudil toliko polemik, med drugim predvideva, da se morajo državljani, ki niso iz držav Evropske unije, oskrbeti z zdravniškim potrdilom, ki naj bi dokazovalo, da nimajo infekcijskih bolezni. Marsikdo se je zbal, da bi na mejnih prehodih (tako s Svico kot s Slovenijo, ki nista članici EU) prislo do nevspečnosti, vendar je ostalo vse pri starem. Mejni organi so v pričakovanju navodil ostali pri dosednji praksi, a minister za zdravstvo Guzzanti je odstranil vsakršno dvom: zdravstveno potrdilo morajo pokazati tujci, ki prihajajo iz držav nečlanice Evropske unije, za katere je obvezen vizum. Torej za slovenske državljane ne bo težav. Na vsak način nekateri napovedujejo, da se bodo obrnili do ustavnega sodišča, češ da je odlok protustaven.

SODIŠČE / OB VOLITVAH 1993

Hotel je škoditi Riccardu Illyju z izdajo strogo zaupnih vesti

Med volilno kampanjo za tržskega župana, ki je bila konec leta 1993, desnica ni izbirala sredstev, da bi podprla Giulia Staffierija in oblatila Riccarda Illyja, diskreditirala njega in celo koalicijsko, ki ga je podpirala. Manever je zatem propadel, a brezvestno početje je dve osebi pripeljalo celo na zatožno klop. Enemu so priceli soditi včeraj, in sicer Antoninu Augustu, polkovniku v pokoju, ki je na tedanjih volitvah bil na listi, ki je podpiral Staffierija. Dolžijo ga, da je razširil vesti o Illyjevem vojaškem položaju, ki so zaupnega značaja. Vesti mu je posredoval maresal Ennio Cotognini. Včeraj je prical zupan Illy, nakar so obravnavo odložili, ker morajo kot pričo zaslišati tudi poslanca Gasparrija.

Desnica je namreč tedaj skušala celo izkoristiti dejstvo, da je bil Illy iz zdravstvenih razlogov oprosten vojaščine, poslanec MSI Massimo Gasparri pa je vložil parlamentarno interpelacijo, v kateri je brez ovinkarjenja namigoval, da nekdo, ki ni opravil vojaščine, ne more postati župan v obmejnem mestu, kot je Trst, se zlasti, če je bil vojaškega roka oprosten zaradi svojega psihičnega stanja. V resnici je slo za živčno izčrpanost.

Vendar ni ostalo samo pri interpelaciji poslanca Gasparrija, za zadevo se je začelo zanimati tudi vojsko tožilstvo v Padovi, ki je sprožilo sodni postopek proti dvema osebama, ki naj bi poslancu posredovala vojaški kartotečni list Illyja. Namestnik vojaškega tožilca Sergio Dini je tako ugotovil, da je dokument posredoval maresal Cotognini, ki je bil v službi na tržaskem vojaškem okrožju in ki je dejanje tudi priznal. Povedal je se, da je za kartotečni list vprašal Augusto, ki sedaj tvega od 6 mesecev do 3 let ječe.

FERNETIČI / ARETIRALI SLOVENSKO DRŽAVLJANKO

Imela je marihuano

Na mednarodnem mejnem prehodu pri Fernetičih so imeli agenti finančne straže spet opravka z mamili. Tokrat so zaplenili 273,5 grama marihuane ter aretirali slovensko državljanko.

Pred nekaj dnevi je pred zapornice s svojim avtomobilom citroen diane z ljubljansko registrsko tablico pripeljala 28-letna Manja Vrenko. Skupaj z njo so bili se trije potniki, dva sta imela slovensko, eden pa anglesko državljanstvo. Na običajno vprašanje, če ima kaj prijavit, je Vrenkova odgovorila, da pri sebi nima nič. Agentov pa ni prepričala: zunanost in vedenje četverice sta se jima zdela sumljivi in tako sta se maresal Tommaso Rossetti ter financer Nicola Ventrelli odločila za temeljitejši pregled, bodisi potnikov kot samega avtomobila. Ko sta imela v rokah suknjic zenske, sta opazila, da je v podlo-

gi nekaj neobičajnega, bila je čudno napeta: ko so suknjic sivali, prav gotovo niso v njem pozabili petih plastičnih vrečk, ki so zatem prisle na dan. Ugotovili so, da gre za marihuano. Zensko so nemudoma aretirali pod obtožbo, da je v državo skušala vnesti mamila, ki so jih vespega zaplenili, kot

so zaplenili tudi avtomobil. Ostale tri potnike pa so izpustili, ker proti njim ni prislo na dan nič takega, kar bi jih lahko obremenjevalo. Agenti domnevajo, da je bilo mamilo namenjeno italijanskemu tržišču. Z zadevo se ukvarja namestnik državnega pravdnika Frezza.

MIELA / PREDAVANJE O MOŽGANIH IN RAZUMU

Poučno popotovanje po peklu mamil

V preddverju gledališča odprta zanimiva razstava

V gledališču Miela se nadaljujejo »Srečanja z znanostjo in z znanstveno fantastiko«; v preddverju je odprta razstava »Alter ego, mamila in možgani«, ki je prav gotovo vredna širšega obiska, predvsem s strani sol in mladine nasploh; uredil jo je Stefano Canali, sicer znanstveni konzulent na univerzi v Cassinu, ki je včeraj dopoldne v glavni gledališki dvorani govoril dijakom višjih srednjih sol o zgodovini mamil oziroma o uporabi mamil v različnih zgodovinskih obdobjih in v različnih civilizacijah.

Predavatelj je predvsem podčrtal, da vprašanje uživanja mamil ni aktualno le v današnjem modernem času, pač pa sega daleč nazaj v zgodovino; porodilo se je z rojstvom človeka in se postopoma širilo z naraščajočo civilizacijo. Človek je namreč že od vsega začetka uporabljal mamila, vendar so bili konteksti, ko se jih je posluževal, povsem drugačni. Uporabljal jih je za zdravljenje raznih bolezni, pri raznih verskih obredih in da bi prebil plitvost vsakdanjega življenja; uporabljal jih je tudi prekomerno, kar mu je povzročalo velike fizične in predvsem psihične težave. Mamila namreč negativno učinkujejo predvsem na možgane in torej na vedenje človeka tako v družinskem krogu, kot na delovnem mestu in nasplošno v družbi. Med mamila je seveda treba pristeti tudi alkohol, o katerem pa se se sedaj

Razstava (na sliki) je razdeljena na tri dele: prvi prikazuje zgodovino najbolj uporabljenih mamil in zgodovinsko evolucijo med njimi in človekom. Drugi del prikazuje glavne strukture možganov in razlaga mehanizme njegovih normalnih nalog, tretji pa analizira akcijske mehanizme mamil na možgane; predvsem prikazuje škodo, ki jo človekovemu razumu povzroča prekomerno uživanje mamil. Razstavo je pripravil Center za širjenje znanstvene kulture z univerze v Cassinu.

govori le v primerih, ko prekomerno uživanje pripelje človeka do pijanosti; ne govori pa se o njegovih učinkih, ko človek s kozarcem v roki nazdravlja ali pa se tolazi ob raznih priložnostih, pa naj bodo vesele in praznične, ali pa žalostne in tragične. S časom bo človek za vse to plačal: vse bo prislo na dan in potrebno bo veliko truda, da bo lahko ponovno stopil na pot razsodnosti in zapustil tega trdoživega spremljevalca, ki mu je vse prej kot prijatelj.

Stefano Canali se je nato v svojem zelo zanimivem predavanju podrobneje zaustavil ob posameznih mamilih in njihovih učinkih: govoril je o opiju, kakainu in marihuani pa tudi o ekstasi; to je o mamilu, po katerem predvsem mladi v zadnjem času vse prepogosto posegajo. Podal je obsiren zgodovinski pregled in citiral vrsto dokumentov, ki dokazujejo, da se je uživanje mamil začelo že v starem veku; prvi dokumenti, ki govorijo o »rastlini radosti« prihajajo že iz Babilonije; stari Grki pa so mamila začeli uživati, ker so si z njimi dvigali moralo in lajšali bolečine (med temi je bil tudi Mark Avrelij); v srednjem veku pa so zdravniki za terapevtske namene že začeli uporabljati opij. Z indu-

strijsko revolucijo pa je proizvodnja opija skokovito narasla; njegova cena na trzišču je bila na primer kar petkrat nižja od piva. Pravi mejnik za uživanje mamil je bilo leto 1853, ko so izumili brizgalko; začela se je tako uporaba morfija, leta 1875 pa je bil, sicer kot zdravilo, že v prodaji tudi heroin, za katerega se je leta 1914 dokazalo, da je nevarnejši od morfija. Kokain je v Evropo prispel že s Kristofom Kolumbom, tako da so si razna mamila prav naglo začela utirati pot, pa čeprav so bili njihovi učinki na človeka in na njegovo osebnost se pretežno neraziskani.

strijsko revolucijo pa je proizvodnja opija skokovito narasla; njegova cena na trzišču je bila na primer kar petkrat nižja od piva. Pravi mejnik za uživanje mamil je bilo leto 1853, ko so izumili brizgalko; začela se je tako uporaba morfija, leta 1875 pa je bil, sicer kot zdravilo, že v prodaji tudi heroin, za katerega se je leta 1914 dokazalo, da je nevarnejši od morfija. Kokain je v Evropo prispel že s Kristofom Kolumbom, tako da so si razna mamila prav naglo začela utirati pot, pa čeprav so bili njihovi učinki na človeka in na njegovo osebnost se pretežno neraziskani.

OPČINE / PISMO DAMIANIJU IN ILLYJU

Protest staršev otroškega vrtca

Nezadovoljstvo zaradi pomanjkanja osebja

Starsi otrok, ki obiskujejo openski otroški vrtec na Trgu Monte Re, so naslovili na odbor nika za solstvo Trzasko občine Roberta Damianija in v vednost županu Riccardu Illyju pismo, v katerem ju seznajajo z nevdzdrnim položajem v vrtcu. Pismo se glasi:

»V zvezi z nedavnimi spremembami, do katerih je prišlo v solski upravi in se zlasti v zvezi z razmerami v otroškem vrtcu na Trgu Monte Re na Opčinah, Vas želimo sezniniti z našimi zahtevami v zvezi s trenutnim pomanjkanjem osebja in nezadovoljivimi storitvami zadruga, ki je trenutno zadolžena za čiščenje sole.

Glede na to, da je v solskem letu 1994/95 sola razpolagala s kuharico in štirimi strežnicami za skupno 56 otrok slovenskega odseka in 38 otrok italijanskega odseka, me-

nimo, da je letos, potem ko so odpustili dve strežnici, dve pa dodelili kuhinjskim opravilom, premalo osebja, ki je neobhodno potrebno za pomoč otrokom in za snago solskega poslopja.

Zaradi tega starši starih odsekov zahtevajo, da se soli zopet dodeli osebje, ki ga je imela v solskem letu 1994/95 ali

vsaj dve osebi, katerih vloga bi bila pomagati učnemu osebju.

Poleg tega želimo tudi opozoriti na dejstvo, da nikakor nismo zadovoljni s čiščenjem sole, za katerega skrbi zadruga, pri kateri pa je za snago vsega poslopja zadolžena ena sama oseba, in to samo tri ure dnevno in z nezadostnimi sredstvi.«

Istra po volitvah na Hrvaškem

Kako reagira Trst na mirovni sporazum za Bosno, ki so ga Karadžić, Milošević in Tudman podpisali predsinocnim v Daytonu? Lepa priložnost za preverjanje reakcij bo jutrišnje srečanje v dvorani Ausonia na Pomorski postaji, ki ga prirejajo Studijski center »Evropski dialogi«, krožek Istria in Ljudska univerza. Naslov srečanja, ki se ga bodo udeležili poslanca v hrvaškem parlamentu Ivan Nino Jakovčič in Fulvio Radin, predsednik izvršnega odbora Zveze Italijanov Maurizio Tremul in novinar Piccola Paolo Rumiz, je »Istra po hrvaških volitvah«, vendar se bo razprava nedvomno dotaknila tudi širših vprašanj bivše Jugoslavije. Moderator bo posl. Giorgio Rossetti. Srečanje se bo začelo ob 17.30.

Obisk ob dnevu varčevanja

Učenci osnovne sole Primoža Trubarja v Bazovici so ob dnevu varčevanja obiskali podružnico Zadruga kraske banke v Bazovici.

vanja obiskali podružnico Zadruga kraske banke v Bazovici.

PREDSTAVITEV CD PLOŠČ

Poklon istrskemu skladatelju Smareglia

Predstavitvev CD plošč z operama Nozze istriane in Falena Antonia Smareglia, ki je bila sinoci v Avditoriju Muzeja Revoltella na pobudo deželne instituta za istrsko kulturo IRCI in krožka kulture in umernosti CCA je izzvenela kot ganjen in spostljiv poklon istrskemu skladatelju, kot sta v otvoritvenih nagovorih poudarila predstavnik prirediteljev Vignini in Ivano Cavallini. Stevilnemu občinstvu v dvorani, med katerim je bila tudi glasbenikova pravunkinja Adua Luciana Rigotti Smareglia, sta o skladateljevem delu in o ploščah, ki spadajo v okvir pobud za njegovo ponovno odkritje in ovrednotenje, spregovorila Maria Rosa Rigotti Longo in Stefano Sacher.

Operi sta izšli pri založniški hiši Bongioanni iz Bologne, ki se izjemoma posveča tudi glasbi, na podlagi posnetkov v živo. Opera Nozze istriane je bila posneta leta 1973 v gledališču Verdi z dirigentom Mannom Wolfom Ferrarijem. V glavnih vlogah nastopajo Maria Chiara kot Marusa, Carlo Zardo kot Baramenico, Ruggero Bondino kot Lorenzo in Eleonora Janković kot Luse. Falena pa je bila posneta leta 1976 prav tako v gledališču Verdi z dirigentom Gianandrea Gavazzenijem. V glav-

nih vlogah pa nastopata Leyla Genser kot La Falena in Rita Lantieri kot Albina. (bov)

Kongres filozofov

Na univerzi se je včeraj začel mednarodni kongres na temo Fenomenologija in sodobna Evropa, ki se bo nadaljeval do sobote, ko bo v jutranjih urah na sporedu okrogla miza.

Včerajšnjega uvodnega zasedanja se je med drugimi udeležil tudi rektor trzasko univerze Boruso, ki je izrazil zadovoljstvo, da trzasko vseučilišče gosti pomembno srečanje. Renato Cristin, docent filozofske hermeneutike v Trstu in organizator kongresa, pa je v soglasju z drugimi predavatelji postavil v ospredje pomen in potrebo po filozofski obdelavi izzivov in problemov sodobnega sveta in sodobne Evrope.

Tema kongresa, ki je eno vodilnih filozofskih smeri, postavlja v razmerje sodobno Evropo, se je že v uvodnih referatih široko razprla in se dotaknila ekoloških, etičnih in družbeno-političnih vprašanj, egocentrizma in evrocentrizma filozofije. Navsezadnje: »Evropa ima neko svoje rojstvo... to je duhovno rojstvo, ki so ga Grki poimenovali filozofija.« m.g.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Priprave na uprizoritev Tavčarjevega Pekla

V ponedeljek so se v Kulturnem domu že začele vaje za naslednjo postavitev Slovenskega stalnega gledališča (foto KROMA). Gre za ponovno predstavitev fantazije v dveh dejanjih Josipa Tavčarja Pekel je vendar pekel. Teater se z uvrstijo tega dela v letosnji repertoar spominja svojega dolgoletnega umetniškega vodje in predsednika.

Kot je bilo že ob predstavitvi sezone naglašeno, je Pekel je vendar pekel osrednje Tavčarjevo delo, v katerem je prikazal absurdno perspektivo tehničnega razvoja in posledično preobrazbo človeka. Tavčarjev pekel ni posmrtna mučilnica grešnikov, ampak podoba hiperciviliziranega okolja, ki je sad nezadržnega razvoja

znanosti in tehnike, pisatelju pa ozadje za prikaz prav tako neza-

držnega razkroja človeške osebnosti. Delo režira Marko Sosić, z an-

samblom pa tokrat sodeluje več gostov, med temi Nora Janković.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Peter in volk v Miljah tudi v italijanski verziji

Dopoldne slovenska predstava

Današnja predstava zimskega niza mladinskega gledališkega festivala v Miljah bo spregovorila po slovensko. Gost te pomembne prireditve bo Stalno slovensko gledališče s predstavo, ki je že pozela toliko navdušenja med slovenskimi otroki, in sicer z igro Sergeja Prokofjeva Peter in volk v režiji Sergeja Verca in v odlični interpretaciji Franka Ko-

rošca. Tokrat pa se bo Korošec prvič pomeril v dveh različnih jezikih. Ob 10. uri bo namreč v dvorani Roma na Trgu Republike predstava v slovenski verziji, popoldne ob 17. pa v italijanski za italijanske otroke. Prisotnost na mljki prireditvi je vsekakor pomembno priznanje za naše gledališče in viden znak uporabe gledališke govorice v zblizevalne namene.

RICMANJE

Likovna razstava Liliane Spirito

V društveni gostilni v Ricmanjih se nadaljuje likovna razstavna dejavnost. V soboto, 25. t. m. ob 20. uri bodo odprli razstavo likovnice Liliane Spirito. Umetniški večer bo uvedla Sonja Komar, umetnico in njeno delo pa bo predstavil likovnik Boris Zulian. Likovno srečanje bo popestril tudi nastop Mladinskega orkestra glasbene sole ricmanjske godbe na pihala, ki se bo predstavil z vrsto klasičnih in sodobnih skladb.

Nastop Slesian String Quarteta

V evangeličanski cerkvi na Trgu Panfili bo danes ob 20.30 v okviru manifestacije »Sodobni Trst« glasebno srečanje s slovitim poljskim komornim kvartetom Slesian String Quartet, ki bo izvajal skladbe poljskih skladateljev Goreckiego, Szimanskega, Pevderekega in Krauzeja. Kvartet so ustanovili leta 1978 štirje študenti glasbene akademije iz Katovic.

Knjiga Porzus

Krožek Che Guevara bo jutri ob 17.15 predstavil v novinarskem krožku na Korzu knjigo Alessandre Kersevan »Porzus«. Poleg avtorice bodo o tem govorili Licia Chersevani, sen. Silvano Bacicchi in zgodovinar Marco Pupini.

SKD BARKOVLJE

in
TPK SIRENA

prirejata srečanje z
Lojzetom Abramom.

Prikazal nam bo

NARAVNE
ZNAMENITOSTI
AMERIŠKEGA
JUGOZAHODA

danes, 23. t. m., ob 20. uri
na sedežu TPK Sirena na
barkovljanskem nasipu.

prireja fotografsko razstavo JAME LABADNICE danes, 23. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah. Sodeluje kvartet Nomos, ki bo izvajal operne arije in slovenske narodne pesmi. Urnik ogleda bo se v petek in soboto od 16. do 18.30 in nedeljo od 11. do 13. ure.

V KD S. SKAMPERLE bo jutri, 24. t. m., ob 20.30 zadnji večer iz niza OBUDI-MO SPOMIN. Predavanje Marte Ivašič ima naslov OD UKINITVE DO OBNOVE SOLSTVA NA PRIMORSKEM. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 25. t. m. na predavanje z naslovom IZAK RABIN - IZRAELSKA DRŽAVA OD VOJNE DO POMIRITVE-NEGA PROCESA. Predaval bo prof. Jože Prijevec ob 18.30.

KD F. PRESEREN vabi na koncert STRUNE MILO SE GLASITE. Nastopajo: tamburaski ansambel KD F. Preseren, tamburaski orkester Tita Marzuttini iz Vidma in tamburaski ansambel Mandolina iz Ljubljane v soboto, 25. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Preseren v Boljuncu.

V NOVI CERKVI sv. Ivana v Sivanu bo v soboto, 25. t. m., ob 20.30 VOLARICEV VEČER ob 100-letnici skladateljeve smrti. Nastopili bodo: sopranistka Kristina Macarol s pianistko Ingrid Silic, pianistka Barbara Corbatto in organizatorji koncerta: otroški zbor Ladijca, dekliski zbor Devin in Fantje izpod Grmade. O skladatelju in njegovem delu bo govoril prof. Pavle Merku.

KD SKALA iz Gropade gostuje v soboto, 25. t. m. dramsko skupino I. Gruden iz Nabrezine z veseloigro SUMLJIVA OSEBA. Pricetek ob 20.30. Vabljeni!

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV IZ TRSTA vabi na 30-LETNICO REVije ZBOROV, ki bo v nedeljo, 26. t. m., ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

ARS NOVA vabi otroke in starše na glasbeno pravljico LUNINO KRALJESTVO, ki bo v nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri v dvorani na Colu - Repentabor. Predstavo pripravljamo otrokom vrtcev in osnovnih sol.

SKD VIGRED vabi na večer ob 50-letnici osvoboditve v nedeljo, 26. t. m., ob 17.30 v društvenih prostorih v Sempolaju. Spored: ogled video filmov ob osvoboditvi Trsta, predstavitev zgodovinarja Borisa M. Gombaca, nastop MPZ Rdeca zvezda iz Saleza pod vodstvom Rada Milica.

KD PRIMORSKO vabi na ogled veseloigre POROCIL SE BOM S SVOJO ZENO v izvedbi dramske skupine KUD Domovina iz Ospa v nedeljo, 26. t. m., ob 18. uri v Srenjski hiši v Mačkoljah.

DRUSTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV - Knjižnica Dusan Cerneta vabita na PREDSTAVITEV PUBLIKACIJ KRŠČANSKE KULTURNE ZVEZE IN SLOVENSKO NARODOPISNEGA INSTITUTA URBAN JARNIK v ponedeljek, 27. t. m., ob 20.30. Informacijsko mizo bosta pripravila dr. Marija Makarovic in Nužet Tolmajer.

KD KRASKI DOM in Zupnjska skupnost Repentabor

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka ob 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdivino 36
tel. 040-361888 - fax 040-768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6 - tel. 040-7796800

sodelovanju s Skladom Mitja Cuk vabita na predavanje v torek, 28. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Colu: ZAKAJ TUDI STEVILNI NASI MLADI BEŽIJO V SVET ALKOHOLA IN MAMIL? Staršem, mladim in vsem, ki se za to zanimajo bo skusal odgovoriti psihater in psihoterapevt dr. Viljem Scuka.

SKD TABOR Općine - Prosvetni dom. Od 28. t. m. do 10. decembra razstavlja DEMETRIJ CEJ. Otvoritev razstave v torek, 28. t. m., ob 20. uri. Predstavitelj Franceco Macedonio. Sodeluje KD F. Ziberna iz Povirja s prizorom "Bežji zludej, baba gre!" Vabljeni!

IZLETI

PLANINSKA ODSEKA Sloga in SK Devin organizirata v nedeljo, 26. t. m. izlet v neznano. Zbirališče v Bazovici pri spomeniku padlih ob 9.30.

ČESTITKE

Danes praznuje v Lonjerju GILLO MAVER promembni jubilej: 70-letnico. Soustanovitelj in dolgoletnemu odborniku iskreno čestita KK Adria.

Nas GILKO je docakal med veselimi Stajerci "polnoletnost". Z upanjem, da me bo se kdaj "resil" mu vošcim veliko korajze in veselja se naprej. Vesna.

OBVESTILA

KD VESNA obvešča, da je v Sirkovem domu v Križu do 26. t. na ogled razstava o ribištvu. Urnik od 18. do 21. ure v nedeljo pa od 10. do 13. ure.

SKUPNOST BORCEV XIX. SNOUB Srečka Kosovele vabi na OBCNI ZBOR vse borce, aktiviste in svoje, ki bo v Stanjelu, 25. t. m., ob 10. uri pri gostišču Zoran.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sklicuje 15. REDNI OBCNI ZBOR, ki bo v četrtek, 30. t. m., ob 19.30 na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Ginnastica 72. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. Poročilo ravnatelja, 3. Obračun in proračun, 4. Razprava, 5. Poročilo nadzornega odbora in 6. Razno.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUSTEV Gorica, Trst, Videm sklicuje IZ-REDNI OBCNI ZBOR, ki bo jutri, 24. t. m., ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v Prosvetnem domu na Općinah. Vabljeni predstavniki vseh včlanjenih društev in skupin.

SLOVENSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA vabi na REDNI OBCNI ZBOR, ki bo jutri, 24. t. m., ob 20. uri na sedežu v Ul. Risorta 3. Vabljeni!

SRENJA Dolina in KD V. Vodnik, Mladinski krožek, Majenca, Zadruga Dolina in Zadruga Dolga Korona vabijo vse vaščane in vašcanke, da se udeležijo sečnje na Brdu v okviru projekta Dolina 2000. Zbirališče v soboto, 25. t. m., ob 8. uri na pol poti, ki pelje v zadrugi hlev.

SEKCIJA DSL Kriz in Prosek vabita na kongres, ki bo v nedeljo, 26. t. m., ob 10. uri v kriskem Ljudskem domu. Spregovorili bodo podpredsednik deželne sveta Budin, predsednik DSL Tonel,

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796800) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PUBLIEST s.r.l.

Ul. Valdivino 36-1. nad. sprejema objave malih oglasov in raznih obvestil od ponedeljka do petka ob 8.30 do 12.30 ob sobotah in praznikih zaprito Tel. 361888 - fax 768697

predsednik zahodnokraskega sveta Bizin ter koordinator Prodijskih odborov Vocci. Vabljeni!

ODBOR za ločeno upravljanje juserskega premoženja Lonjer vabi vse vaščane na sejo, ko bo v ponedeljek, 27. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju. Dnevni red: delovanje odbora od njegove izvolitve do danes.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

AGRO - ITTICA GLINSKICA iz Boljunca obvešča cenjene kupce, da so končno v prodaji izvrstni Salmirini. Urnik prodaje v ribogojnici: petek in sobota od 8. do 13. ure. Tel. st. 040/228297.

PRAVA priloznost! Ugodno prodam Discovery 2.500 dizel, ekološki, letnik 1992, prevozenih 70.000 km z vsemi pripomočki. Tel. na s. 368633 (od 9. do 13. ure), 0335/284806.

PRODAM stirkiljuci bariton znamke Anborg v odličnem stanju po zelo ugodni ceni. Tel. st. 214527 po 14. uri.

FIAT UNO 45 fire prodam v dobrem stanju. Tel. na st. 229224.

PRODAM Clio 1400 RT, zelene barve, 65.000 km, letnik 1991, cena po dogovoru 9.500.000 lir. Tel. na st. 040/51370 ura obedov.

V STEVERANU, 50 m od glavne ceste, prodam 3.300 kv. m sadovnjaka, z možnostjo preureditve v gradbeno zemljišče. Tel. st. 0481/390238 v večernih urah.

PRODAM delno zazidljivo zemljišče, 712 kv. m v Logu. Tel. st. 040/822884 po 18.30.

PRODAM hiso z dvoriscem v Dolini. Tel. st. 228390.

PRODAM hiso z dvoriscem v Logu. Tel. st. 228334.

SAMOJEDO mladice z rodovnikom prodam. Tel. v večernih urah na st. 040/229213.

V BORSTU ima osmico Igor Barut.

MILIC iz Zagradca ima odprt agroturizem do vključno nedelje, 3. decembra. Zaprtje ob torkih. Tel. st. 040/229383.

KMECKI TURIZEM je odprl Just Skerlj, Salez 44. Ob sredah zaprtje.

V DOBERDOBU bo v soboto, 25. t. m. odprl osmico Berto Tonkic. Točil bo belo in crno vino ter nudil domač prigrizek.

PRISPEVKI

V spomin na Davida Battigellija daruje Marija Cibic Blazina 20.000 lir za CPZ s Proseka.

Zbrani 60-letnici darujejo 50.000 lir za KD Valentin Vodnik iz Dolina.

Po dolgem trpljenju nas je mirno zapustila

Emilia Tomsich vd. Renzi

Pogreb bo v soboto, 25. t. m., ob 10.20 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga.

Zalostno vest sporočajo hči Miliana z mozem Sergiom, snaha Slavica, vnukinji Tanja in Nadia, sorodniki Alberta, Gino in Milly

Trst, 23.11.1995

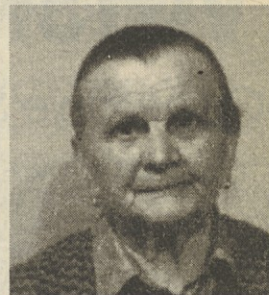
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Ob izgubi drage mame in none sočustvujejo z Miliano in vsemi svojci Dario in Vida z Markom in Radom, Giorgio in Celina s Claudio ter Lida s Katjo in Alesem.

Dne 20. novembra 1995 nas je zapustila nasa draga

Marija Cergol por. Majer

Pogreb bo jutri, 24. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice v Ul. Costalunga na pokopališče pri Sv. Ani.

Zalostno vest sporočajo moza Valerijo, hči Marija in sin Valerijo z družinama, sestra Rozalija in svakinja Gabrijela, vnuka Sara in Walter z družinama, vnuk Igor, pravnuke Marko, Deborah, Martina, Ilaria, Damiano in ostalo sorodstvo

Trst, 23.11.1995

Ob izgubi drage none izrekamo prijateljici Sarii Burolo najglj obljje sozalne

Luciana, Ada, Darja in Magda

Zapustil nas je nas dragi moz, oce in nono

Sergio Ferfolja

Pogreb bo jutri, 24. t. m., ob 10.20 iz mrtvašnice v Ul. Costalunga na pokopališče pri Sv. Ani.

Posebna zahvala dr. R. Stoklju.

Za njim zalujemo zena Ina, sin Andrej, hči Erika s Petrom in ljubljnim vnuckom Matijem

Trst, 23.11.1995

Ob prerani izgubi dragega oceta izrekamo Eriki in družini nase občuteno sozalne

Niko, Neva in Sara

Ob izgubi dragega oceta sočustvujemo z Eriko in družino

kolegi Cermin in Ambroker

Ob bridki izgubi dragega Sergija Ferfolja izrekajo družini iskreno sozalne mladina in vaska skupnost iz Piscancev in Lajnerjev

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
23. novembra 1995
KLEMEN

Sonce vzide ob 7.14 in zatone ob 16.28 - Dolžina dneva 9.14 - Luna vzide ob 7.51 in zatone ob 17.32.

Jutri, PETEK,
24. novembra 1995
KRIZOGON

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 6,7 stopinje, zračni tlak 1027,4 mb ustaljen, brezvetrie, vlaga 36-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 14,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Nicolas Bianco, Stefano Frijio, Riccardo Contento.
UMRLI SO: 85-letna Ersilia Posar, 83-letna Lucia Gobbo, 88-letna Angela Suban, 65-letni Sergio Merlato, 40-letni Mario Postogna, 79-letni Giulio Amabilino, 62-letna Michelina Rivoli.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 20. do NEDELJE, 26. novembra 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Venezia 2 (tel. 308248), Ul. Fabio Severo 112 (tel. 571088).

BAZOVICA - Ul. Gruden 27 (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Venezia 2, Ul. Fabio Severo 112, Ul. Ginnastica 6. BAZOVICA - Ul. Gruden

27 (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6 (tel. 772148).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA
Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »I buchi neri«, r. Pappi Corsicato, i. Iaia Forte.

EXCELSIOR - 16.15, 17.40, 20.15, 22.15 »Il profumo del mosto selvatico«, i. Keanu Reeves.

EXCELSIOR AZZURRA 17.40, 19.50, 22.00 »Il buio nella mente«, i. Sandrine Bonnaire.

AMBASCIATORI - 16.45, 18.30, 20.15, 22.15 »Mortal Kombat«, i.

PSA Dalmatinca

Oskar št. 275240

sem izgubil v okolici Repentabre.

Ce ga je kdo videl naj pokliče na tel. st. 040/327405

(nagrada najditelju)

Christopher Lambert.
NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Johnny Mnemonic«, i. Keanu Reeves.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Io no spik english«, i. Paolo Villaggio.

NAZIONALE 3 - 17.00, 18.40, 20.30, 22.15 »Nel bel mezzo di un gelido inverno«, r. Kenneth Branagh.

NAZIONALE 4 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Amiche« i. Chris O'Donnell, Minnie Driver.

MIGNON - 16.00, 22.00 »Sessualità morbosa«, porn. prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.15, 18.10, 20.15, 22.10 »Qualcosa di cui... parlare«, r. Lasse Hallstrom, i. Julia Roberts, Dennis Quaid, Robert Duval.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Al di là delle nuvole«, r. Michelangelo Antonioni, i. John Malkovich, Sophie Marceau, Kim Rossi Stuart.

LUMIERE - 20.15, 22.15 »L'odio«, prepovedan mladini pod 14. letom.

PRIREDITVE

KROZEK VIRGIL SCEEK in SLOVENSKA SKUPNOST vabita jutri, 24. t. m., ob 20. uri na poimenovanje dvorane na svojem sedežu v Ul. G. Giallina 5/III v Trstu po predsedniku Edinosti dr. JOSIPU VILFANU.

SKLAD MITJA CUK vabi na ogled razstave UCNIH POMAGAL, KNJIG IN DAKTICNIH IGRAC, ki se bo vrsila danes jutri v Sejni dvorani Zadrugne kraske banke na Općinah od 8.30 do 13. ure ter od 17. do 19. ure ter v nedeljo od 10. do 12. ure.

SKD PRIMOREC - Trebce

VARSTVO OKOLJA / PROTEST WWF, LIPU IN LEGAMBIENTE

Občina zanemarija varstvo okolja ob Soči

Opuščanje Soškega parka in sporni načrt za "drive in"

Predstavniki treh naravovarstvenih združenj so včeraj s skupnim odprtim pismom goriškemu županu Gaetanu Valentiju in odborniku za okolje Claudiu Pescu ostro nastopili proti brezbriznosti občinske uprave do problematike zascite okolja ob Soči in proti nekaterim načrtom, ki jih snujejo občinski moze in ki bi se dodatno prizadeli nekatera območja v neposredni blizini reke. Pismo so podpisali odgovorni pri goriškem krožku Svetovnega sklada za varstvo okolja WWF Roberto Osbat, pokrajinski pooblaščenec zveze za zascito ptic LIPU Tarcisio Zorzenon in predsednica krožka "Terra - Legambiente" Anna Benardelli.

Podpisniki pojasnjujejo, da so pred kratkim imeli razgovor z

odbornikom za okolje Pescom, ki jim je izjavil, da goriška občinska uprava ne namerava začeti z izvajanjem predhodnega načrtovanja za realizacijo Soškega parka, ki ga je Dežela odobrila leta 1994. Podpisniki so z velikim obzalovanjem vzeli na znanje to napoved in ugotavljajo, da Goriška občina s tem tvega izgubo izdatnih deželnih in evropskih prispevkov v ta namen.

Se huje pa je to, ugotavljajo, da Občina sploh nima namena izvesti niti minimalnih posegov za varstvo okolja ob Soči, tako za preprečevanje nastajanja črnih odlagališč odpadkov kot za povečanje nadzorstva. Ta minimalna zascita okolja, ki bi jo morali izvajati vsekakor, tudi neglede na načrt o Soskem parku, vrhu vsega niti ne bi po-

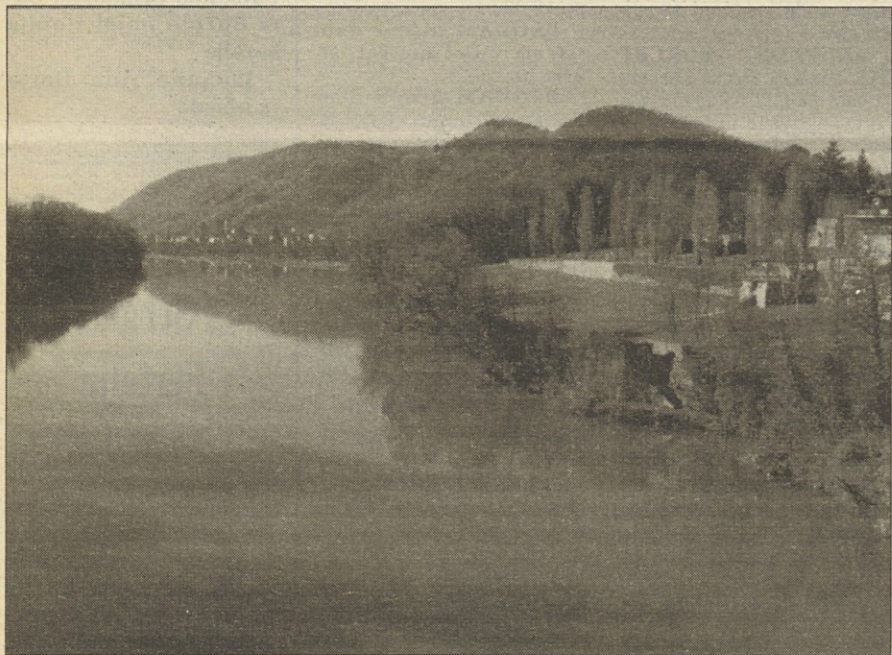
seбно bremenila občinskih financ.

Naravovarstveniki so naravnost zaprepašeni nad utemeljitvijo odbornika Pesca, ki pravi, da bo Občina opustila varstvo okolja ob Soči, zato da bi najprej vso pozornost in sredstva koncentrirala na ureditev zelenic v centru mesta. To opravičilo ne more držati, odgovarjajo, saj sta zascita okolja ob Soči in urejanje mestnih parkov dve različni in med seboj neodvisni področji, ki se financirajo s sredstvi iz različnih virov in je torej mogoče avtonomno posegati na obeh.

Poleg tega pa naravovarstveniki kritizirajo tudi drug načrt občinske uprave ali bolje odbornika Pesca, ki je te dni postavil zamisel, naj bi na območju odlagališča za odpadni gradbeni material v

Ul. brig. Sassari realizirali "drive in" - kino na odprtem, kamor naj bi Goričani zahajali z avtomobili, pač po vzrocu podobnih objektov, ki jih poznamo iz ameriških filmov iz sedesetih let. Za naravovarstvenike je ta zamisel naravnost zločinska in to iz cele vrste razlogov. Tudi to območje sodi v sklop Soškega parka, katerega načrt predvideva, da se odlagališče sanira ob spoštovanju naturalističnih značilnosti kraja z obnavljanjem značilnega rastlinja in pespiti do struge Soče. "Drive in" bi nasprotno pomenil naval avtomobilov, onesnaževanje zraku, hrup zlasti v nočnih urah, ki bi motil stanovalce bliznjih his in pregnal bogato favno s tega območja. Ne nazadnje je ta načrt, za katerega se menda predvideva dokaj izdatna investicija, povezan s širjenjem odlagališča vzdolž Soče, na zelenem in iz vidika naravovarstvenikov zelo bogatem območju, ki bi ga v nobenem primeru ne smeli žrtvovati za odlagališče: v ta namen so primernejši drugi, ekološko bolj kompromitirani predeli. Vrhu vsega ne gre pozabiti, da so v blizini tudi zajetja pitne vode na Mocchetti in da je že to zadosten razlog, da se cibolj zavaruje to območje.

Zaradi navedenih razlogov predstavniki WWF, LIPU in Legambiente zahtevajo, naj občinska uprava zavzame jasno in uradno stališče o teh vprašanjih in naj občanom točno pove, kateri so njeni načrti glede Soskega parka in za varstva okolja ob reki.

Pogled na Sočo. Ali jo Občina res namerava prepustiti njeni usodi? (Fotost. Reportage)

DIJAŠKI DOM

Predavanje in prikaz povezave z mrežo Internet

V dijaškem domu Simona Gregorčiča, ki se vse bolj spreminja v večnamenski izobraževalni center, je začela delovati Agencija za mlade, ki bo skrbela za prirejanje predavanj in drugih izobraževalnih srečanj namenjenih v prvi vrsti visješolcem in maturantom.

Prvo srečanje bo že danes ob 18. uri, ko bo v dijaškem domu predavanje o Internetu s praktičnim preiskusom povezave s to svetovno računalniško mrežo. O tem bosta govorila izvedenca za informatiko Gregor Sfiligoj in Tomaž Puc.

VINO / SEJEM V STOCKHOLMU

Briška vina na švedskem trgu

Sodelovanje je organizirala goriška Trgovinska zbornica

Goriški vinogradniki namenijo posebno pozornost švedskemu tržišču. Švedska bo namreč z novim letom postala polnopravna članica Evropske zveze, kar pomeni, da se bo odprlo (predvsem pa sprostito) zelo zanimivo tržišče, ki je tudi odskocna deska za celotno območje Skandinavije in tudi baltskih držav.

Tako je Trgovinska zbornica v sodelovanju s konzorcijema za vina z zascitenim poreklom "Collio" in "Isonzo" organizirala sodelovanje na sejmu Vinordic v Stockholmu in predstavi izbor kakovostnih brislih in posoških vin. Poleg predstavitev in degustacije na sejmu, so priredili tudi srečanja z

novinarji, gostinci in uvozniki, ki tukajšnji vinorodni okoliš sicer poznajo, vendar pa najbrž v nezadostni meri. Lani so na Švedsko uvozili 1, 3 milijone hektolitrov vina, italijanski delez pa je znašal le kakih deset odstotkov. Največji izvoznik vin na Švedsko je Španija, sledijo pa Francija, Nemčija in Avstralija. Italija je šele peta. Prav ta okoliščina je spodbuda za aktivnejšo prisotnost na tamkajšnjem tržišču, ki bo po novem letu postalo še bolj zanimivo.

Na razstavi Vinordic so sodelovala vinogradniška podjetja Borgo Conventi, Ascevi, Scolaris, Lorenzon, Primosis, Attens in Valle.

FOTOGRAFIJA / V LOČNIKU

Pierluigi Bumbaca predstavlja portrete mojstrov jazza

V prostorih javnega centra v Ločniku - na trgu pred cerkvijo - razstavlja se danes poklicni fotograf in glasbenik Pierluigi Bumbaca (desno na sliki - Fotost. Reportage), ki je tudi sodelavec našega dnevnika. Razstava je tematska, saj so vse slike ubrane na temo jazz in izvajalcev te glasbe. Ogled je od 17. do 19. ure.

UNIVERZA / NOVO AKADEMSKO LETO

Pespektive letos nekoliko ugodnejše

Rektor Borruso napovedal, da namerava Tržaška univerza okrepiti tečaje v Gorici

Po ponedeljkovi slovesnosti ob odprtju novega akademskega leta visokosolskih tečajev Vidske univerze v Gorici je bila podobna slovesnost v torek v ulici Alviano, kjer ima sedež Tržaška univerza. Na slovesnosti so poleg rektorja prof. Giacomo Borrusa, spregovili se dekan fakultete za politične vede prof. Domenico Coccoplamerio in dekan fakultete za ekonomske in trgovske vede prof. Luigi Cossar, predsednik Konzorcija za goriško univerzo Michele Martina in predstavnik studentov Giorgio Miccoli.

V zadnjih mesecih je bilo glede nadalnje usode univerze v Gorici slišati precej zaskrbljujočih vesti, ki pa so jih akademski predstavniki na otvoritveni slovesnosti skušali spodbiti in vplivati pomirjevalno na studente. Tako je rektor Borruso zagotovil, da bo tečaj za diplomatske vede ohranil dosedanje usmeritev, prof. Coccoplamerio je napovedal ojačitev učnega kadra in nekaj novosti glede učenja jezikov, prof. Cossar pa je poudaril pomen posodabljanja opreme in didaktičnih pripomočkov.

Na težave, potrebe in želje studentov je opozoril Giorgio Miccoli, ki je dejal, da bi bilo treba marsikaj izboljšati zlasti na področju tajnskih storitev, stanovanj za studente in laboratorijske opreme.

Akademsko leto 1995/96 se je nato začelo s predavanjem prof. Giuliana Gioria.

Na sliki (Fotost. Reportage) rektor Borruso otvarja akademsko leto

KINO

GORICA

VITTORIA Gorica - kinema: 20.45 »L'ultima eclissi«. Igra Chetty Bates. Ozvočenje Dolby stereo.

Jutri: 18.00-20.00-22.00 »Al di là delle nuvole«. Rež. Michelangelo Antonioni (s sodelovanjem Wim Wendersa). Igrajo John Malkovich, Sophie Marceau in drugi.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »I ponti di Madison Conty«. I. Clint Eastwood in Meryl Streep.

OBVESTILA

SPDG - SMUČARSKI ODSEK sporoča, da se bo sejem rabljene smučarske opreme nadaljeval se v četrtek od 18. do 20. ure na sedežu društva.

SKD KREMENJAK IZ JAMELJ prireja plesne vaje za otroke in odrasle. Prijave pri Milki Pahor tel. 419993 ali pri odbor- nikih društvu.

OBCINA DOBERDOB obvesca, da je tehnični urad odprt ob torkih in četrkih med 17. in 19. uro.

SKD HRAST - ŠPORTNI ODSEK organizira rekreativno in predsmučarsko telovadbo. Za informacije kličite na številko 78130 ali 419957.

OBCINA SOVODNJE OB SOČI

prireja srečanje na temo

»Vrednote NOB v današnjih časih«

Predavatelj:

Ciril Zlobec

Jutri, 24. t.m. ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

ČESTITKE

Nona **ANGELA** z Vrha praznuje danes rojstni dan. Vse najboljše ji želi **Giorgia Christine**.

PRIREDITVE

V **KNJIŽNICI DAMIR FEIGEL** v Gorici bo danes ob 20.30 klubski večer na aktualno temo: Pretakanje informacij med manjšino in večino.

KD BRISKI GRIC vabi v soboto, 25. t.m., ob 20.30 na gledališko predstavo Eros v Offu. Gostovala bo dramska skupina KD Bazovica z Reke.

KD SOVODNJE vabi na slovesnost ob 50-letnici ustanovitve, ki bo v nedeljo, 26. novembra, ob 18. uri v Kulturnem domu. Ob tej priložnosti bodo predstavili knjigo M. Waltritscha "Protagonisti sovojenjske stvarnosti".

CICIKLUB sporoča, da bo prihodnje srečanje v ponedeljek, 27. t.m. ob 15. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

ŠOLSKE VESTI

SDZPI obvesca, da je se nekaj prostih mest za naslednje tečaje: vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur), windows office (100 ur), tehnike prodaje (30 ur), marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in informacije v tajnistvu zavoda, Ul. della Croce 3, tel. 81826.

LEKARNE

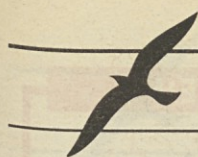
DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 531443
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/b, tel. 480405.

ŽUPNIJA SV. SILVESTRA - PEVMA OSLAVJE
KULTURNO DRUŠTVO SABOTIN
RAJONSKI SVET PEVMA - ŠTMAVER - OSLAVJE

vabijo na spominsko svečanost ob 20 - letnici smrti

Toneta KRALJA

O umetniku bo spregovoril zgodovinar prof. Marko Vuk, sodelovala bosta MoPZ Stmaver in MoPZ F.B. Sedej. Župnijska cerkev v Pevmi, 23. novembra ob 20.30

SLOVENSKE ŠOLE / PROTI FINANČNEMU ZAKONU

Dijaki so zasedli šolsko središče

Ob protestu tudi samoupravni pouk

Dijaki so včeraj zasedli slovensko šolsko središče v Ul. Puccini, da bi protestirali proti finančnemu zakonu in deželni zakonodaji, ki krčita finančna sredstva za javno šolstvo. O zasedbi so se v oddelku za zunanjo trgovino pri zavodu Ivan Cankar (bivši Zois) pogovarjali že v torek, včeraj pa so se na skupščini soglasno odločili za zasedbo. Sčasno so zborovali tudi dijaki zavoda Cankar in pedagoškega liceja Gregorčič in se prav tako soglasno odločili za zasedbo in samoupravni pouk. Popoldne so jim sledili se dijaki klasičnega liceja Primož Trubar: ko smo jih obiskali se niso odločili, velika večina pa jih je bila za zasedbo.

* Dijaki zasedenih sol so razloge za zasedbo utemeljili v izjavi:

»Dijaki smo odločili, da bomo izvedli protest v obliki okupacije solskih prostorov z jasnim namenom izboljšanja današnjega šolskega sistema. Poudarjamo dejstvo, da naša pobuda ni le preteza za

prekinitev solskih obveznosti, saj bi bili na tak način le prikrajšani. Razlogi za naš protest so v prvi vrsti klestenje 1.200 milijard lir prispevkov za šolstvo iz finančnega zakona in deželni odlok, ki nameni 40% vseh prispevkov zasebnim solam. Posledica vladnega sklepa bo skrčenje števila razredov, v katerih bo lahko do 35 dijakov. Obenem nas razburja dejstvo, da so prispevek 105 milijonov lir za slovenske sole (dekret iz leta 1973) skrčili za 10% in je ostal do sedaj nespremenjen, ne glede na inflacijo, zaradi katere bi bil ta znesek znatno večji in bi nedvomno služil za posodobitev zastarelih učbenikov.«

Dijaki se poudarjajo, da hočejo ohraniti temeljno pravico do izobrazbe, ki bi zaradi visokih prostojbin bila sicer mnogim nedostopna. »Kako si lahko predstavljamo demokracijo, liberalno in pravično državo, ko pa so njeni prebivalci skorajda "nepismeni"?« Odobritev do-

ločil finančnega zakona, ki krčijo sredstva za javno šolstvo, bi pomenila teptanje pravice do izobrazbe, zaključujejo dijaki.

Popoldne smo obiskali zasedene sole. Dobili smo vtis, da so dijaki odgovorno organizirali zasedbo in da so, raje kot da bi sli v spopad z ravnatelji, sprejeli nekatere kompromise in nekoliko vsiljive oblike posrednega nadzorstva, kot je prisotnost učnega in neučnega osebja v uradnih urah. Odraž kompromisa je očitno dogovorjeni "Pravilnik zasedbe", iz katerega sklepamo, da solski predstojniki ne zaupajo dijakom do tolikšne mere, da bi se vzdržali "vtikanja nosu" v zasedene sole.

Vsekakor pa so se dijaki resno lotili organizacije zasedbe, ki jo nameravajo obdržati vsaj do nedelje (vključno, podčrtujejo), če bo slo, pa naj bi jo potegnili tja do naslednje srede, ko načrtujejo skupno manifestacijo s slovenskimi dijaki iz Trsta. Glasniki dijakov Maja Humar (Zois), Gvido Kovic

(Cankar) in Matjaz Pinter (Gregorčič) so nam povedali, kako mislijo organizirati alternativni pouk. Včeraj so ga namenili poglabljanju finančnega zakona in težav javnega šolstva. Danes bodo povabili prof. Alda Rupla, ki bo govoril o dinamikah obmejnega prostora in odnosih večina-manjšina. V naslednjih dneh nameravajo povabiti se sen. Bratino, župana Valentija ali odbornico za šolstvo, Aceta Mermoljo, Borisa Pahorja in druge ugledne osebnosti, s katerimi želijo poglobiti specifična aktualna vprašanja. Jutranje ure bodo namenili branju časopisov in debatam o aktualnih temah, začeni s Bosno in Mururoo.

Vzporedno poteka tudi organiziranje življenja v zasedenem centru, od dežurstev za nočne straže, do iskanja spalnih vreč za vse, ki bodo prespali v solah, do nabave živeža: včeraj so prevladovali sendviči in pizze, v prihodnjih dneh pa bodo skušali oplemeniti jedilnik s preiskusom svojih kuharskih sposobnosti.

Zasedba torej, ki se zdalec ni spricanje pouka, in ki predpostavlja veliko zavzetost in delo. Če se bo nadaljevala, kot se je začela, bo koristna priložnost za dozorevanje in pomembna sola za življenje.

Na slikah (Fotostudio Reportage) vhod v zasedeni zavod Cankar in dijaki zavoda Zois

Pravilnik okupacije

1. Tajništvo, po prošnji g. ravnatelja, bo redno delovalo.
 2. Profesorjem je načeloma vstop v šolsko poslopje prepovedan.
 3. Posluževali se bomo sledečih solskih prostorov:
 - vseh 5 učilnic (ključce ostalih sob bo imel ravnatelj)
 - sobe, kjer potekajo zborovanja
 - sobe za predvajanje filmov
 - moskega in ženskega stranišča
- Pravila za javni red**
- Prepovedano je kajenje v šolskem prostoru.
 - Prepovedana je uporaba dvigala.
 - Skrb za šolsko imovino.
 - Za čiščenje bomo poskrbeli sami.
 - Dnevni in nočni nadzor nad šolskim poslopjem.
 - Pouk bomo vodili dijaki sami in bo potekal po sledečem urniku: od 10.30 do 13.00 in od 15.00 do 17.00 ure.
- V sklopu dijaških lekcij bodo potekala predavanja, branje časopisov, gledanje filmov, rekreacijske dejavnosti.

V PETEK 1. DECEMBRA / GOSTITELJ BO TOKRAT ŽUPAN VALENTI

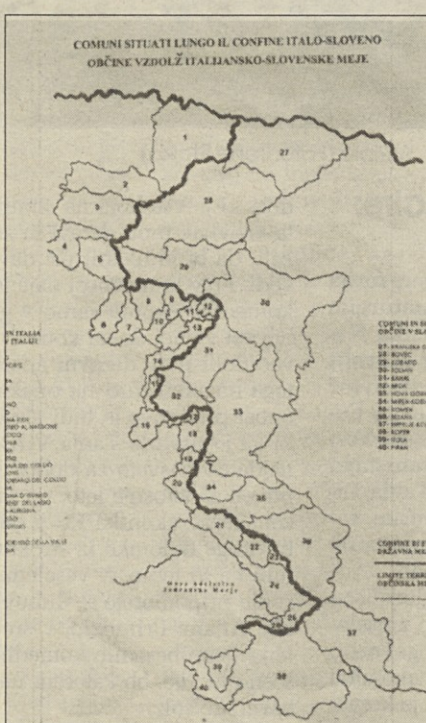
Srečanje županov 40 obmejnih občin

V Novi Gorici je bilo 27. julija lani, na pobudo takratnega župana Tomaza Marusiča, prvo srečanje županov obmejnih občin. Predstavniki prebivalstva ob meji so, ob prisotnosti visokih funkcionarjev ministrstev za zunanje zadeve Republike Slovenije in Republike Italije sestavili listino v kateri poudarjajo namen in voljo po razreševanju vseh odprtih vprašanj sodelovanja na gospodarskem, kulturnem in športnem področju, dalje sodelovanja glede varstva okolja, gradnje in izboljševanja prometnih povezav. V dokumentu je bila poudarjena tudi posebna vloga občin, oziroma krajevnih skupnosti v teh prizadevanjih, pa tudi namen, da se bodo predstavniki skupnosti ob meji redno dobivali in to vsaj enkrat letno.

To obveznost bodo letos izpolnili, saj bo drugo srečanje županov obmejnih občin 1. decembra letos v Gorici, v priredbi goriske Občine. Tema srečanja, ki se bo odvijala

lo v prostorih Univerze, v ulici Alviano, bo "Občine in čezmejno sodelovanje v postopku graditve nove Evrope". Tudi tokrat se ga bodo udeležili visoki predstavniki ministrstev za zunanje zadeve Republike Italije in Republike Slovenije, predstavniki Dezele ter Pokrajine. Srečanje se bo zaključilo z odobritvijo sklepnega dokumenta.

Povedati velja, da zajema seznam na italijanski strani 26 občin, na slovenski pa 14. Na italijanski strani so to naslednje občine: Trbiz, Kluže, Rezija, Bardo, Tipana, Foja, Torreano, Podbonesec, Sovodnje, Speter, Grmek, Dreka, Srednje, Praprotno, Dolenje, Krmin, Steverjan, Gorica, Sovodnje, Doberdob, Devin-Nabrezina, Zgonik, Repentabor, Trst, Dolina in Milje. Na slovenski strani so to občine Kranjska Gora, Bovec, Kobarič, Tolmin, Kanal, Brda, Nova Gorica, Miren - Kostanjevica, Komen, Sezana, Hrpelje-Kozina, Koper, Izola in Piran.

V Štandrež praznujejo 700-letnico

V Štandrežu pripravljajo niz zanimivih kulturnih prireditev v počastitev 700-letnice nastanka vasi in drugih pomembnih obletnic. V soboto, 25. t.m. bodo predstavili (v župnijskem domu, ob 20. uri) publikacijo Župnijska skupnost v Štandrežu skozi stoletja, zatem pa odprli razstavo Liturgični predmeti in parametri ter dokumenti župnije sv. Andreja apostola. V nedeljo ob 17. uri bo proslava 30-letnice župnijskega doma, PD Štandrež in poslikave cerkve.

URARNA - ZLATARNA DRAGULJARNA

Giovanni Fuchs

Ul. Rastello 26 - GORICA

GORICA / OBLETNICA OSVOBODITVE

Dokumentarna razstava o vojni in odporništvu

30. novembra simpozij

Goriska pokrajinska uprava je pokrovitelj dveh pomembnih prireditev ob 50. obletnici osvoboditve in konca druge svetovne vojne. V predavalnici na Univerzi v ulici Alviano bodo v četrtek, 29. t.m. odprli obsežno dokumentarno razstavo z naslovom Druga svetovna vojna in Odpornost v Furlaniji in Posočju. Razstava bo na ogled do 20. decembra. V petek, 30. novembra pa bo v prostorih Univerze celodnevni simpozij na temo: September 1943 v Posočju in v nasi deželi: kapitulacija, nemška zasedba, Odpornost. Na simpoziju bodo sodelovali, poleg tukajšnjih zgodovinarjev, tudi strokovnjaki iz Avstrije in Slovenije. V uvodnem delu bomo pri-

sluhili štirim poročilom (Galliano Fogar, Tone Ferenc, Guido D'Agostino, August Walzl), nato pa krajšim prispevkom, oziroma dopolnilom nekaterih drugih preučevalcev polpretekla zgodovine, oziroma neposrednih udeležencev dogodkov, ki so spremenili svet.

Pobudo prireajo borbovske organizacije ANPI, ANED, ANPIA, AVL ter Deželni in Furlanski institut za raziskave o odporniškem gibanju, pod pokroviteljstvom Pokrajine. Na srečanju z novinarji - potekalo je včeraj popoldne na Pokrajini - so predstavniki omenjenih združenj in Pokrajine podčrtali in pojasnili pomen pobude, ki je namena predvsem maljšim generacijam.

NOVICE

Sklepni koncert jesenske glasbene sezone AGIMUS

Združenje AGIMUS zaključuje v soboto, 25. t.m. jesenski cikel glasbenih prireditev. Ob 17.30 bo v konferenci dvorani Pokrajinskega muzeja na gradu pel ženski pevski zbor iz Slovrenca, pod vodstvom Giancarla Binija. Zbor deluje v okviru glasbene sole v Slovrencu. Poleg vokalnih skladb izvajajo tudi pesmi ob glasbeni (klavir, flauta in violončelo) spremljavi. Koncertna dejavnost združenja AGIMUS se bo nadaljevala 20. januarja, ko bo nastopila pianistka Anna Calabretto.

Pevma: spominska slovesnost ob 20-letnici smrti Toneta Kralja

Letos poteka 20-letnica smrti slikarja Toneta Kralja, ki je v naših krajih pustil dragoceno umetniško sled. Pred nedavnim so ga počastili v Štandrežu, kjer so tudi praznovali 30-letnico poslikave župnijske cerkve, nocoj pa bo podobna spominska slovesnost tudi v Pevmi. Na pobudo društva Sabotin iz Stnavra bo ob 20.30 v cerkvi v Pevmi prireditev, na kateri bo spregovoril Marko Vuk iz Goriskega muzeja, ki bo predstavil umetniško delo Toneta Kralja. Nastopila bosta tudi pevska zbor Stnavra in F. B. Sedej iz Steverjana.

Dokumentarna razstava o begunskem taborišču Wagnerja

V Redipagli, v muzeju 3. armade, bodo drevo ob 18. uri odprli zanimivo razstavo o beguncih v taborišču Wagnerja v letih 1915-1918. Razstavo je pripravil Paolo Malni, na ogled pa je v glavnem gradivo, ki ga hrani fototeka Javnega večnamenskega kulturnega centra v Ronkah. Med drugim bo na ogled tudi maketa velikega taborišča na Stajerskem, kjer so bili v večini begunci z Laškega pa tudi številni pregnanci iz okolice Mirna, Gabrij in drugih krajev južno od Gorice. Razstava bo na ogled do 14. januarja.

Filmski večeri o odporništvu

V občinskem gledališču v Trziču bodo danes, ob 18.30 in 21. uri predvajali film "Le quattro giornate di Napoli" Nannija Loya (1962). Predvajanje filma sodi v sklop pobud ob 50. obletnici osvoboditve. Ob 20.30 bo o zgodovinskem ozadju na katerem je bil zgrajen film, govoril dr. Salvatore Ambrosino s Trzasko univerze.

V Romjanu odpirajo novo občinsko telovadnico

V soboto, 25. t.m. ob 10.30, bo v Romjanu slovesnost ob odprtju nove večnamenske telovadnice. Zgradila jo je Občina v ulici Zorutti, v bližini teniskih igrišč. Vhod je z ulice Capitello.

Skrbnišтво: umik za občinstvo

Solsko skrbništvo obvesca, da bodo uradi za stike z občani, do konca leta poslovali po sledečem urniku: od ponedeljka do petka od 11. do 13. ure, ob ponedeljkah in četrkih tudi od 15.30 do 17. ure. Prosijo za razumevanje in upoštevanje.

PRIREDITVE / EVROPSKI MESEC KULTURE

Ljubljana - pridružena članica Eurocities

LJUBLJANA - Včeraj je ljubljanski župan Dimitrij Rupel na Magistratu spregovoril o pridruženem članstvu Ljubljane v evropski organizaciji Eurocities, katere konference se bo udeležil jutri v Bologni in skupaj z Liljano Rudolf predstavil priprave na evropski mesec kulture, ki bo junija leta 1997.

Organizacija Evropskega meseca kulture, ki sega v leto 1990, je bila sprva namenjena predvsem mestom v državah zunaj tedanje Evropske skupnosti, po političnih spremembah v Evropi pa se za mesec in za kulturno prestolnico lahko potegujejo vsa evropska mesta v državah, ki temeljijo na demokraciji, pluralizmu in pravni ureditvi. Po St. Petersburgu bo Ljubljana od 15. maja do konca junija leta 1997 gostila Evropski mesec kulture in se pri tem dejavno povezovala tudi s takratno evropsko prestolnico kulture - Solunom. Države Evropske unije bodo

prispevala finančna sredstva in pomagale pri uresnitvi projekta, ki bo vključno s pripravi in izvedbo zahteval od tri do stiri milijone nemških mark. Namen festivala je predvsem vzpostavitev trajnih odnosov z drugimi evropskimi kulturnimi ustanovami in umetniki. V projekt bodo vključili Grafični bienale in Ljubljanski festival, iz Prage bodo v Ljubljano prenesli Plečnikovovo razstavo, čimprej pa bodo morali pripraviti rezervacije za nastope slovitih umetnikov, kot so Marjana Lipovsek, Luciano Pavarotti in drugi. Bilten o prireditvah lahko

pricakujemo po novem letu. Jutri se bo ljubljanski župan v Bologni udeležil letne konference organizacije Eurocities in sodeloval na srečanju županov na temo Nasproti novi Evropi: vloga mest. V okviru te teme bo župan Rupel razpravljajal o pomenu vključevanja Slovenije in Ljubljane v evropske tokove. Predstavil bo zamisel o ustanovitvi srednjeevropskih centrov in skušal poudariti pomen sodelovanja srednjeevropskih prestolnic, ki so cedalje bolj preplavljene z anglosaksonsko kulturo.

Istega dne bo Ljubljana na popoldanski letni splošni seji formalno sprejeta kot pridružena članica Eurocities, kar pomeni za našo prestolnico intenzivnejšo vključitev v evropsko dogajanje.

Andreja Paljevč

LITERATURA / SVETO PISMO

Od mednarodnega simpozija do razstave

LJUBLJANA - Včeraj so na tiskovni konferenci v prostorih SAZU predstavili program prireditve, ki bodo potekale ob izidu novega komentiranega prevoda Svetega pisma. Izid in spremljevalne prireditve bodo potekale septembra prihodnje leto pod pokroviteljstvom Slovenske akademije znanosti in umetnosti v sodelovanju z ljubljansko in mariborsko univerzo, Teolosko fakulteto in nekaterimi drugimi ustanovami.

Ob tej priložnosti bo v Cankarjevem domu potekal mednarodni simpozij o interpretaciji Svete pisma, kjer bo nastopilo približno petdeset uglednih predavateljev iz tujine. Namen simpozija je predstavitev značilnosti in posebnosti hermenevtike starih prevodov Svetega pisma, značilnosti sodobne svetopisemske hermenevtike na splo-

šno in vloge Svetega pisma v slovanskih narodnih kulturah. Najnovejši prevod in komentar Svetega pisma je pomemben tako za cerkev kot za celoten narod in vse, ki verjamejo, da se civilizacija opira na kulturne pravine, je povedal Ciril Zlobec, podpredsednik SAZU. Odločilna razloga za novi prevod Svetega pisma sta dva: izreden izziv sodobnih biblijskih znanosti in ekumensko gibanje povsod po svetu, je dejal Jože Krašovec, predsednik koordinacijskega odbora za novi prevod Svetega pisma in organizacijskega odbora za simpozij o interpretaciji Biblije. Po njegovih besedah je to knjiga, ki povezuje ljudi različnih nazorov, in je več kot tisoč let odločilno oblikovala duhovno in materialno kulturo slovanskega naroda. Ob tem Narodna in univerzitetna knjižnica in Narodna galerija v Ljubljani kot skupni projekt pripravljata razstavo z naslovom Biblija na Slovenskem. Avtorica razstave je Nataša Golob s Filozofske fakultete. Predvidoma bodo predstavili vse v Sloveniji hranjene srednjeveške rokopise Biblije, prvotiske, izjemne starejše tiskane izdaje, posebna pozornost bo namenjena slovenskim prevodom. Razstava bo večplastna, ker je Biblija tekst, ki je vplival na vse vrste likovne umetnosti, ker je sprožil nastanek velikih pripovednih sklopov in drugih umetniških stvaritev. Celotno dogajanje ob izidu novega prevoda Svetega pisma pomeni izredno priložnost za promocijo Slovenije v svetu. V ospredje se postavlja ne le zamisel o nacionalni suverenosti, marveč tudi pomen slovenščine kot nacionalnega jezika.

Aleksandra Zorko

Monografija o slikarju in grafiku Zvestu Apolloniju

LJUBLJANA - Danes ob 18. uri bo v Galeriji ZDSLU predstavitev monografije avtorice Nives Marvin o slikarju in grafiku Zvestu Apolloniju, cigar najnovejša dela bodo v galeriji na ogled do 5. decembra.

O umetniku in njegovem likovnem svetu bodo spregovorili akademik Ciril Zlobec, Iztok Premrov in dr. Milček Komelj.

PR

Zvest Apollonio, Nostalgic landscape, 1995, akril / pl

LITERATURA / OBVEZNO ČTIVO

Slovenski klasiki založbe Mihelač za maturante

LJUBLJANA - Založba Mihelač je predstavila prve stiri knjige iz nove zbirke Metulj. To so dela Kurent Ivana Cankarja, Ljubezen Marjana Rožanca, Resničnost Lojzeta Kovacica in Sveti Pavel Pavleta Zidarja. Vse so namenjene zlasti maturantom. Po besedah urednice zbirke Franke Inkret nova zbirka ne bo vezana samo na eno vrsto pisanja. Vsako leto nameravajo izdati osem novih knjig te zbirke, s katerimi bodo morda omogočili maturitetni komisiji, da izbere dela, na katera se bodo nanasala maturitetna vprašanja, je povedal urednik založbe Jaro Mihelač.

V zbirki bodo izhajala izključno slovenska besedila. Na predstavitvi so spregovorili tudi avtorji spremnih besed teh knjig. Tomo Virk, avtor spremne besede Rožancevega romana Ljubezen, je roman označil kot najboljšo delo v Rožancevem ustvarjalnem opusu. Največjo pozornost je namenil interpretaciji romana, s čimer je želel pokazati, v čem je posebno mesto Ljubezni in avtorjevemu opusu. Z njim je Rožanc našel samega sebe in presel v zrelo dobo svojega ustvarjanja.

Maturantom najpogostejše povzroča težave prepoznavanje in določanje literarnoteoretskega obdobja in posameznih žanrov, je povedala Alenka Koron. Tako se je v spremni besedi h Kovacicevi Resničnosti posvetila zlasti tej problematiki. Matjaža Kmeclja pa je zanimalo predvsem

to, do kod seže socialnokritična tendenca Pavleta Zidarja. V spremni besedi k Svetemu Pavlu je skušal prikazati avtorja v širšem socialnozdgovinskem kontekstu. Cankarjevo povest Kurent je interpretiral Gregor Kocijan, ki je postavil v ospredje idejno plat dela. Po njegovem mnenju je povest sinteza lirizacije, ki je za Cankarja značilna že od začetkov njegovega ustvarjanja.

Poleg teh knjig je Založba Mihelač predstavila se dobrodelno akcijo Vrtnica za knjigo, s katero naj bi pomagali splošnoizobraževalnim knjižnicam pri nakupu novih knjig. Ves dobiček, ki ga bodo zbrali s prodajo nekaj deset tisoč cestitk z naslovom Vrtnica za knjigo, bodo namenili knjižnicam za nakup obveznega maturitetnega ctiva.

Aleksandra Zorko

NOVO NA ODRU

J. Mraz, Z. Sugman, S. Cerjak, T. Ribič (Foto: Tone Stojko)

Jean-Jacques Bricaire: Dohodnina

Komedija, prevod Ales Berger, režija Vinko Möderndorfer, dramaturgija Tanja Viher, lektorica Rudenka Naberger, scenografija Tomaž Marolt, kostumografija Alenka Bartl, avtor glasbe Jani Golob, igrata Slavko Cerjak, Zlatko Sugman k. g., Aljosa Ternovsek k. g., Jože Mraz, Stanislava Bonisegna, Violeta Tomič, Tanja Ribič, Mestno gledališče ljubljansko, veliki oder, premiera 23. novembra ob 19.30, predstava ima en odmor.

Tretja premiera v Mestnem gledališču ljubljanskem prinaša besedilo z naslovom Dohodnina, ki seveda govori o dohodnini, ki je postala zelo aktualna tudi za Slovence. Dohodnina je kome-

dija, ki je vseskozi na strani gledalca, ta »navija« proti državi in si tudi sam zeli, da bi jo ukanil pri davčni napovedi. Prav to možnost daje ta satirična komedija, čeprav samo v gledališču. Saj vsi vemo, da na koncu vedno največ dobi prav državni aparat, čeprav tega navadno niti ne opazimo. Posebnost predstave je tudi gledališki list, ki ga je uredila Tanja Viher. V njem najdemo nasvete za dohodninsko napoved za letošnje leto, poglavje iz Kazenskega zakonika RS o davčni utaji in druge odlomke iz strokovne literature na to temo. K veselemu razpoloženju pripomorejo se duhovite ilustracije Aljane Primožič, v sredici pa je objavljeno besedilo komedije za sproščeno branje, ob katerem naj bi se zabavali do solz. (K. Ž.)

NOVO NA VIDEO

Ferrisov nori dan

Ferris Bueller's Day off, komedija; distribucija Karantanija film; scenarij in režija John Hughes; igrata Mathew Broderick, Alan Ruck, Mia Sara; dolžina 100 minut; 1985.

John Hughes je v 80. letih snemal filme za ameriške najstnike, s katerimi so se ti lahko brez težav poistovetili. To so bili, denimo, denimo Breakfast Club, 16 Candles in Pretty in Pink. V 90. letih je njegova magična moč usahnila (beri: filmi niso bili več tako donosni), njegovi najuspešnejši izdelki pa očitno doživljajo videorenesanso pri novi najstniški generaciji. Ferris (Broderick) si vzame prost dan tako, da svojim razumovajocim staršem mojstrsko odigra napad visoke vročine. Ko se za starši zaprejo vrata, Ferris skoči iz postelje, pokliče najboljšega prijatelja Cameron (Ruck) in svoje dekle Sloan (Sara). Skratka - okoliscine, ki omogočajo idealen prosti dan. (I. P.)

Dekadenca

Decadence, satira; distribucija Karantanija film; scenarij in režija Steven Berkoff; igrata Joan Collins, Steven Berkoff in Joan Collins; dolžina 83 minut; 1993.

Film je Berkoff na nenavaden način, ki ga je včasih težko gledati, posnel po svoji gledališki drami, skupaj z Joan Collins pa sta odigrala glavni osebi v filmu. Najprej je to ljubzenski par - Steven in Helen. Sta (značilna?) predstavnik visoke angleske družbe, ki se na smrt dolgočasita. Les in Sybil sta drugi par. Sybil je Stevenova žena (očitno ima »delavske korenine«), ki je najela Lesa, da bi vohljajal za Stevenom. Les je seveda odkril, da ima Steven ljubico Helen. Tako se Les in Sybil v premorih med dolgočasnim seksom predajata mračnim nactrom o tem, kako bosta Helen in Stevena spravila s poti. Če boste zdržali do konca filma, si za nagrado privoščite kakšno kleno hollywoodsko uspešnico. (I. P.)

Najbolje prodajana tujejezična literatura v izbranih slovenskih knjigarnah v preteklem mesecu

Med najbolj priljubljeno tujejezično literaturo vsekakor sodijo različni slovarji, kot je Wordpower Dictionary, in učbeniki za učenje tujih jezikov. Tako je se vedno na lestvici učbenik za italijanski jezik z naslovom Uno, novi pa sta English Vocabulary News in English Grammar News iz založbe Cambridge University Press. Poleg strokovne literature bralci kupujejo tudi priročnike v tujem jeziku, eden takšnih je Body Wisdom, posvečen masazi. The Garden Design Sourcingbook je namenjen, kot pove že naslov, oblikovanju vrtov. Zelo iskano je tudi delo Oscarda Wilda z naslovom The Picture of Dorian Grey, ki se že nekaj mesecev pojavlja na lestvici.

Knjigarna Založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor

1. Več avtorjev: Deutsch Als Fremdsprache, Langenscheidt, 1994
2. Oscar Wilde: The Picture of Dorian Grey, Penguin Books, 1994
3. Rembrandt, Taschen, 1994
4. Več avtorjev: Business Letters for All, Oxford University Press, 1994
5. Več avtorjev: Wordpower Dictionary, Oxford University Press, 1993

DZS, Knjigarna in papirica, Subičeva 1, Ljubljana

1. John Lennon: Drawings, Performances, Films, Thames and Hudson, 1995
2. Erik H. Erikson: Vital Involvement in Old Age, W. W. Norton Company, 1994
3. Robert Dowling, Lawrence Alderson: Rare Breeds, Laurence King Publishing, 1994
4. Lucas Ralli: Saijeve poruke tebi i meni, Nakladni zavod Znanje, 1993
5. Mahatapasvi Shri Kumaraswami: Dimenzije joge, MSK Foundation, 1993

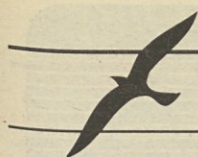
MK, knjigarna Kazina, Kongresni trg 1, Ljubljana

1. Amiyo Ruhne: Body Wisdom, Newleaf, 1995
2. Bernd H. Dams: Plaasore Pavilions and Follies, Flammarion, 1995
3. David Stevens: The Garden Design Sourcingbook, Conranoctopus, 1995
4. Simon Collier: Tango, Thames and Hudson, 1993
5. Michel Huet: Africa Dances, Thames and Hudson, 1995

Knjigarna Lipa, Muzejski trg 7, Koper

1. Nicoletta Cherubini: L'italiano Pergli Affari, Bonacchie, 1994
2. Raymond Murphy: English Grammar News, Cambridge University Press, 1995
3. Michael McCarthy, Felicity O'dell: English Vocabulary News, Cambridge University Press, 1995
4. Gruppo Meta: Uno, Bonachie Editone, 1995
5. Mauro Picassi, Giovana Zaganelli: Contesti Italiani, Editone Ruks, 1995

Priprava: Aleksandra Zorko

BLIŽNJI VZHOD / VČERAJ OB ZORI Z EPICENTROM V AKABSKEM ZALIVU

Močan potresni sunek je prizadel ves Bližnji vzhod

Za zdaj poročajo le o osmih mrtvih in več kot sto ranjenih osebah

KAIRO - Močan potres je včeraj ob 6.15 po krajevnem času prizadel bližnjevzhodno območje od Libanona do sudanske meje in po še nedokončnih podatkih zahteval osem smrtnih žtev in več kot sto ranjenih. Zarišče potresa je bilo v Akabskem zalivu, 110 kilometrov južno od izraelskega pristanišča Eliat, tako da je sunek najhuje prizadel egiptovsko priobalno letovišče Nueibo. Tam se je namreč zrušil trinadstropni hotel Barracuda ter ubil dva epitovska in enega libanonskega uslužbenca, poleg tega pa je bilo poškodovanih enajst oseb. Reševalci ne izključujejo možnosti, da je pod ruševinami se nekaj oseb. Pomanjkljive vesti so prišle tudi iz jordanške Akabe, kjer je zaradi kapi umrl neki priletni domačin, in iz izraelskega Eliata, kjer je prav tako zaradi kapi umrl izraelski turist.

V Kairu je potresni sunek dosegel moč 5,7 stopnje po Richterjevi lestvici in je trajal dve neskončni minuti. Porušil je osem poslopij, ki jih je začel potres oktobra leta 1992. V Izraelu so seizmografi zaznali potresni sunek z močjo 6,2 stopnje po Richterjevi lestvici, medtem ko so v observatoriju v koloradskem Goldnu ugotovili, da je potresni sunek v epicentru dosegel moč 7,2 stopnje po Richterjevi lestvici. Sodeč po teh podatkih, je bil to močan potres, ki so ga občutili na širšem območju.

V Sarm El Seiku na jugu Sinajskega polotoka so turisti v paničnem

strahu in napol goli zbežali iz hotelov. Pri tem ni bil nihče ranjen. Ena oseba je življenje izgubila v Asiutu, ker je v paniki skočila skozi okno, podobno pa je umrl tudi stanovalec v rezidenčni cetrtri Heliopolisa. Gmotna škoda v Egiptu je precejšnja. Kot navaja egiptovsko spomeniško varstvo, potresni sunek ni huje prizadel egipčanskih in islamskih spomenikov, izjema je le minaret v Arisu, ki se je porušil.

Tla so se stresla tudi na širšem jordanškem območju, kjer pa z izjemo Akabe menda ni bilo žrtv, zanemarljiva pa naj bi bila tudi gmotna škoda. Potresni sunek so občutili tudi turisti v naba-tejski Petri, 200 kilometrov južno od Amana.

V Kairu je potresni sunek do tal porušil stavbe, ki jih je začel že potres leta 1992 (AP)

VELIKA BRITANIJA / OBSODILI VDOVO »GLOUCHESTRSKE POŠASTI«

Rosemary West je kriva za deset umorov

Za vsak umor je bila 41-letna mati osmih otrok obsojena na dosmrtno ječo

LONDON - Včeraj so na deset dosmrtnih ječ obsodili Rosemary West, gospodinjico »hiše groze« v Gloucestru, kjer so februarja 1993 pod podom odkrili izkazena trupla desetih ubitih deklet. Po treh dneh posvetovanja so porotniki sodišča v Winchesteru 41-letno mater osmih otrok spoznali za krivo umora svoje osemletne pastorko Charmaine, 16-letne hčerke Heather in osmih drugih mladih deklet, nad katerimi se je s pokojnim možem Frederickom nasilno spolno izzivila. Z včerajšnjo razsodbo pa se srhljivi zločinski zaplet ni končal. Preiskovalci so namreč prepričani, da sta zakonca umorila se več deklet, saj to trdi tudi socialna delavka, ki se ji je Frederick West pred samomorom izpovedal.

Na sliki Westova med vožnjo v zapor (Telefoto AP)

S sinčkom pri brivcu

Oče je svojega dvehletnega sinka trdno držal, ko ga je brivec v kitajskem Guanzhouju na kratko ostrigel (AP)

ZDA / DANES IZSTRELITEV

Satelit Soho bo razkril skrivnosti sončne strukture

RIM - Znanstveniki bodo morda kmalu razkrili skrivnost sončne strukture, in sicer s snemanjem tresljajev, ki jih povzročajo zvočni valovi, ki potujejo skozi Sonce. Snemanje teh tresljajev je ena glavnih nalog satelita Soho, ki naj bi ga izstrelili danes med 6. in 11. uro z izstrelišča Cape Canaveral. Gre za skupen projekt evropske vesoljske agencije ESA in ameriške vesoljske agencije NASA.

Satelit se bo vrtel med Zemljo in Soncem, na razdalji 1,5 milijona kilometrov od Zemlje, tako da bo opazovanje Sonca mogoče brez vpliva ciklusa dneva in noči. Med najpomembnejšimi naprava-

mi za opazovanje sončne krone in sončnega vetra je teleskop UVCS (UltraViolet Coronagraph Spectrometer), s katerim bo mogoče natančno opazovati sončno krono, kar na Zemlji ni mogoče, ker atmosfera vpije ultravijolične žarke.

Teleskop je plod sodelovanja italijanskih, ameriških in švicarskih znanstvenikov. Na osnovi satelitskih opazovanj bo mogoče ugotoviti vzroke nekaterih magnetnih motenj na Zemlji, posebno tistih, ki občasno onemogočajo radiokomunikacije in povzročajo škodo na elektronskih sistemih. Izmeriti bo mogoče tudi gostoto in temperaturo Sonca.

BRAZILIJA / ZARADI VELIKIH NEPRAVILNOSTI

Tuji pari bodo odslej težje posvojili otroka

Zvezna preiskava je že obrodila prve sadove

SAO PAULO - Posebna parlamentarna komisija je začela preiskavo o vpletenosti nekaterih sodnikov, odvetnikov in sirotišnic v Bahiji v prekupevanje z otroki, ki v tej brazilski zvezni državi cveti že od leta 1991. Preiskavo so začeli na pobudo poslanca Nelsona Pellegrina, predsednika komisije za človekove pravice v zbornici zvezne države Bahije. Obласти preiskujejo tudi 534 primerov malčkov, ki so jih posvojili italijanski pari.

Ceprav je preiskava šele na začetku, je Pellegrino izjavil, da so preiskovalci že našli na velike nepravilnosti. Med drugim so odkrili primere posvojitve, ki so jih sodniki omogočili v 24 urah (medtem ko so zanje povprečno potrebni trije meseci), primere revnih staršev, ki so jih prisilili, da so se odpovedali otrokom, in celo primer otroka, ki ga je nekdo posvojil, ne da bi bili njegovi pravi starši o tem obveščeni.

Na osnovi ugotovitev v preiskavi so pred 20 dnevi obsodili odvetnika Jaira Ferreira de Mela na šest let zaporne kazni zaradi prekupevanja z otroki:

neko gospodinjsko pomočnico iz Bahije je namreč prisilil, da je odstopila tri svoje otroke tujim parom, v zameno pa je prejel zajetno vsoto denarja. Zaradi tega je v zvezni državi Bahiji 4. oktobra stopil v veljavo zakon, ki prepoveduje posvojitve, dokler preiskava ne bo končana.

Preiskovalci sumijo, da so tujci, ki želijo posvojiti brazilskega otroka, pogosto primorani plačati posrednikom in odvetnikom od 30 do 60 tisoč mark, ceprav je to po brazilskem zakonu zločin. Preiskovalce seveda zanima samo odgovornost brazilskih državljanov, je izjavil Pellegrino.

Glede na to, da je zadeva precej nejasna, je ljudi začelo skrbeti predvsem to, ali bodo oblasti razveljavile posvojitve, do katerih je že prišlo, zlasti ker se je v zadnjih mesecih preiskava razširila tudi na druge zvezne države. Najverjetneje se bo brazilska vlada izvlekla tako, da bo sprejela haaski mednarodni protokol, ki vsebuje v primerjavi z brazilskimi zakoni nekoliko strožje norme za posvojitve otrok.

NOVICE

Japonski F-15 po pomoči sestrelil drugega lovca

TOKIO - Včeraj dopoldne je med vojaškimi manevri nad Japonskim morjem japonski lovec F-15 z raketo sestrelil drugega lovca. Pilot sestreljenega letala se je izstrelil iz letala in pristal deset kilometrov pred obalo otoka Hegura. To je prvi takšen primer v japonskem zračnem prostoru. Lovca je sestrelila raketa zrak-zrak AIM-9L (sidewinder), ki jo po ameriški licenci izdelujejo na Japonskem. Takajšnja agencija za obrambo je uvedla preiskavo, a je že zdaj jasno, da je incident povzročil niz napak.

Moskva, prestolnica bogatašev in revežev

MOSKVA - Kar 85 odstotkov vseh postkomunističnih ruskih bogatašev živi v Moskvi. V prestolnici Ruske federacije je tisoč ljudi, ki letno zaslužijo po poldrugim milijon dolarjev. Tednik »Argumenti i fakti« je zapisal, da si je kakih dvajset »poslovnežev« v starih letih privatizacije nagrmadilo ogromno premoženje, ki presega pol milijarde dolarjev. V Moskvi spodobno živi se približno 2,5 milijona prebivalcev (cetrtnina), medtem ko drugi životarijo na eksistencnem minimumu. Ruski statistični podatki kažejo, da kar 40 odstotkov prebivalcev federacije živi z manj kot 40 dolarji na mesec.

Belgijski minister priznal, da je v mladosti kadi marihuano

BRUSELJ - Medtem ko tudi v Belgiji razpravljajo o primernosti legalizacije mehkih drog, je notranji minister Johan Vande priznal, da je v mladih letih kadi marihuano. To je bilo njegovo »najbolj črno obdobje«, tako da zdaj odločno nasprotuje legalizaciji mehkih drog.

Britanski »eskadroni smrti«

LONDON - V sedemdesetih letih naj bi britanski »eskadroni smrti« ugrabili in pobili približno 30 severnoirskih katoliških nacionalistov. To je zapisano v pravkar objavljeni knjigi »Nemesis File«, katere avtor, ki se podpisuje s psevdonimom, trdi, da je bil kot pripadnik elitnih oddelkov britanske vojske SAS član enega od teh »eskadronov smrti«. V knjigi so tudi zemljevidi s kraji, kjer so po umorih pokopali pripadnike Irske republikanske armade.

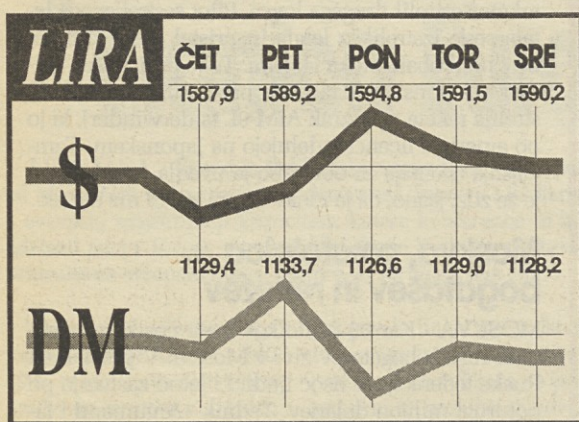
Obsodili mafijskega botra

NEW YORK - Johna Stanfo, enega od kolovodij mafijske Cosa Nostre iz Philadelphije, je neko ameriško zvezno sodišče skupaj s sedmimi njegovimi pomagači spoznalo za krivega umora dveh mafijskih tekmecev. Proces je trajal sedem tednov, Stanfo pa bi lahko obsodili na dosmrtno ječo. Za botra je bilo usodno pričevanje starih skesancev, ki jih je Stanfo najel kot morilce.

Ecstasy in voda sta jo ubila

LONDON - Ker je za rojstni dan po zaužitju tabletke mamila ecstasy popila preveč vode, je neka britanska 18-letnica po treh dneh kome umrla. To so po obdukciji ugotovili zdravniki v britanskem Broomfieldu, ki so pojasnili, da ecstasy povzroči žejo in hkrati sproži delovanje nekega hormona, ki zadržuje vodo, kar je bilo za dekle usodno.

gospodarstvo in finance

IZ SLOVENIJE

Gradnja avtocest v Sloveniji s pospešenim ritmom

MARIBOR - Predsednik uprave Družbe za gradnjo avtocest v Sloveniji (Dars) Jože Brodnik je napovedal, da bodo 8. decembra letos odprli avtocestni odsek med Divačo in Sezano v dolžini devetih kilometrov, tako da se bo odtlej mogoče po štiripasovni avtocesti voziti od Ljubljane do Sezane. Ko je govoril o uresničevanju programa gradnje avtocest, je poudaril, da gradnja 700 kilometrov dolgega avtocestnega omrežja v Sloveniji poteka usklajeno. V zadnjem letu in pol so zgradili novih 23 kilometrov avtocest, ki jih bodo odprli še letos. Pomembno je, da so v državnem zboru dosegli soglasje o gradnji slovenskih avtocest, ko je bila končno sprejeta politična odločitev o tem, kako bo potekala gradnja slovenskega avtocestnega kriza do leta 2004. Prihodnje leto bo treba sprejeti nove uredbe za posamezne odseke avtocest, začeli pa bodo graditi tudi šest novih odsekov, in sicer dva na Stajerskem, prvo fazo vzhodne mariborske avtoceste in ormoške obvoznice, dva avtocestna odseka med Celjem in Ljubljano (od Sentjakoba do Blagovice in od Blagovice do Vranskega) ter dva odseka na Primorskem, od Sela do Vipave in od Divače do Kozine. V letu 1996 bo tudi Slovenika kot »cesta smrti« postala »cesta življenja«. V letu 1997 čaka gradbenike na tej cesti še zadnjih devet kilometrov med Slovensko Bistrico in Slovenskimi Konjicami, kjer zaradi dolgotrajnih postopkov (tu namreč nastopa Evropska banka za obnovo in razvoj kot posojilodajalec) razpis za oddajo del nekoliko zamuja.

Ugodni rezultati industrijske proizvodnje v septembru

LJUBLJANA - Po dveh delovno bolj sušnih, pocitniško obarvanih mesecih je Slovenija znova izdelala več industrijskih izdelkov kot v povprečju lani. Septembrski obseg industrijske proizvodnje je presegel lansko povprečno izdelavo za 4,8 odstotka, po devetih letosnjih mesecih pa presega lansko devetmesečno proizvodnjo za 3,2 odstotka. Podatke je včeraj objavil državni statistični zavod, kot zanimivost pa velja navesti, da metoda napovedi indeksa industrijske proizvodnje, izračunana po Box-Jenkinsu, za oktober napoveduje rahlo povečanje glede na lansko povprečje (106,6 odstotka), medtem ko naj bi desetmesečna raven proizvodnje ostala na ravni lanskih prvih devetih mesecev.

Zaloge industrijskih izdelkov so bile konec septembra za 1,4 odstotka višje kot v enakem obdobju lani, letošnje devetmesečne pa so za 1,3 odstotka višje od lanskih; kumulativni presežek tako iz meseca v mesec počasi, a vztrajno raste. Po podatkih impulznega trenda so skupne zaloge v septembru narascale po 0,16 odstotka mesečno, v povprečju letos pa po 0,53 odstotka.

V teku štiri javne prodaje

LJUBLJANA - Agencija Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo je do včeraj odobrila 937 programov lastninskega preoblikovanja. Drugo soglasje k izvedbi lastninskega preoblikovanja je doslej dobilo 381 podjetij. Javno prodajo je končalo 61 podjetij, v štirih pa pravkar poteka. Med 15. in 22. novembrom je prvo soglasje dobilo devet podjetij: Beti Metlika, Cinkarna Celje, Gorenje servis Velenje, Ilirija Ilirska Bistrica, IP Alprem Kamnik, Mineral Ljubljana, Resevna Sentjur, Riko komunalna oprema Ljubljana ter Sport in rekreacija Skofja Loka. Drugo soglasje, ki pomeni, da je podjetje uspešno končalo proces lastninjenja, so v preteklem tednu dni prejela podjetja: Tekstil proizvodno in trgovsko podjetje, Industrija gradbenega materiala Zagorje, Imko Ljubljana, Kops Grosuplje, Mizarstvo Moste Ljubljana, Emona elektronski center Ljubljana in Mercator trgovski promet Kočevje. Javne prodaje trenutno potekajo v podjetjih Alpetour Potovalna agencija Kranj, Klasje Celje, Melamin Kočevje in Grand hotel Union Ljubljana.

TRENDI / POLEMIKE ZARADI ZVIŠANJA INFLACIJSKEGA PRITISKA SE NADALJUJEJO

Zavod Istat zanika možnost uhanja podatkov o inflaciji

Nekateri namreč sumijo, da je borza izvedela za podatke dan prej

MILAN, RIM - Medtem ko so si trgi včeraj po negativnem podatku o inflacijskem gibanju nekoliko opomogli in velja njihova pozornost zdaj v prvi vrsti finančnemu zakonu, se polemike zaradi novembrskega inflacijskega skoka nadaljujejo. Kot smo poročali včeraj, se podatki o gibanju inflacije v devetih vzorčnih mestih presenetili vse, vključno s poklicnimi opazovalci ekonomskih gibanj, razen finančnih trgov. Milanska borza je namreč že v ponedeljek popoldne izrazila prepričanje v rast inflacijske stopnje s padcem vseh indeksov, zdaj pa se javnost sprašuje, ali je slo za »beg vesti« in kdo je pri tej operaciji zaslužil.

Državni statistični zavod Istat, ki je - kot sam daje vedeti - zelo občutljiv na tveganje, da bi mu uhajali nezaheljeni podatki, že preučuje postopke za tako obdelavo in difuzijo podatkov o indeksih gibanja življenjskih stroškov, ki bi bili pod se strožjim nadzorom, in to tako z vidika kakovosti kot tajnosti procedure. O tem govori tiskovna nota, ki jo je včeraj objavil Istat v odgovor na govorice, po katerih naj bi prisli tržni operaterji predčasno do podatkov o gibanju inflacije v novembru. Zadeva bo tudi predmet posebnega srečanja med predsed-

nikoma zavoda Istat in komisije za nadzor nad borzo Consob.

Istat v svoji noti opozarja, da podatki o inflaciji prihajajo na njegov sedež v Rimu iz Bologne, kjer jih zbira statistični urad tamkajšnje občinske uprave. Podatki pridejo v Rim dan pred uradno objavo, obdela pa jih ozka skupina strokovnjakov, ki z izidi seznanjeni le vodstvo zavoda. Nota se natančneje pojasnjuje, da je s podatki predčasno seznanjenje samo šest oseb, in do-

daja, da ni mogoče izključiti možnosti, da se tržni operaterji s svojimi predvidevanji od časa do časa zelo približajo uradnim podatkom. Postopek za izračunavanje stopnje inflacije je namreč transparenten in znan, veliko virov pa je znanih tudi trgom (kot npr. zvišanje cen avtomobilov). V prid te možnosti govori tudi dejstvo, zaključuje Istatova nota, da »beg vesti« zadeva samo podatke o gibanju cen, nikoli pa se kaj podobnega ni primerilo z

drugimi podatki, ki prav tako vplivajo na tržna dogajanja.

Poleg številnih komentarjev o zvišanju inflacijskega pritiska je včeraj prišla tudi ne ravno optimistična napoved združenja italijanskih trgovinskih zbornic Unioncamere, da tudi za prihodnja dva meseca ni nobenih znakov o popuščanju rasti cen pri proizvajalcih. Po predvidevanju Unioncamere naj bi stopnja njihove rasti tudi decembra in januarja dosegala 0, 7 od-

stotka. Ocena temelji na analizi kosarice z 38 civilskimi proizvodi. Nekoliko manj črnogleda pa je analiza podražitev za posamezne tipologije proizvodov, po katerih kažejo trend narasčanja cene vina in olja, medtem ko je gibanje cen večine ostalih civilskih artiklov bolj umirjeno. Unioncamere pri tem dodaja, da je pri vsem tem pozitivno to, da je povprasevanje še naprej sibko, kar bo distribucijsko mrežo prisililo k odgovornejši politiki cen.

Zadolženost italijanske države še narašča, tako kot neizterljivi krediti bančnih zavodov

RIM - Po podatkih, ki jih je včeraj objavila Banka Italije, je zadolženost državnega sektorja v preteklem septembru dosegla 2 milijona 59 tisoč 692 milijard lir. Vsota kaže, da je dolg za 44 tisoč milijard lir višji od predvidenega. Dolg oziroma posojilo, ki ga je država najela na trgu (z vrednotnicami na srednji in dolgi rok, s kratkoročnimi vrednostnimi papirji in s poštnimi vrednostnimi papirji), je trenutno presegel vrednost milijona 821 milijard lir. Za javni dolg, ki je seveda širsi pojem od zadolžitve države, pa velja zadnji podatek za letošnji junij, ko je znašal 2 milijona 127 tisoč 253 milijard lir. V primerjavi z mesecem prej, torej z letošnjim

majem, je v juniju prislo do znižanja, saj je majska zadolžitve presegala 2 milijona 137 tisoč milijard lir.

Iz včeraj objavljenih statističnih preglednic centralne banke izhaja se marsikateri zanimiv podatek. Med njimi so tudi tisti, ki kažejo, da sicer s počasnim, a vztrajnim ritmom rastejo tudi neizterljiva posojila italijanskih bank. V preteklem avgustu so različne izpostavljenosti zavodov za kratkoročno kreditiranje dosegle skupno vsoto 86.583 milijard lir, kar je 600 milijard več kot julija, medtem ko so izpostavljenosti zavodov za srednjeročno in dolgoročno kreditiranje prislo do skupnega zneska 16.129 milijard lir, potem ko so

mesec prej znašale 16. 163 milijard. V celoti je italijanski kreditni sistem izpostavljen za 102.712 milijard lir. Iz preglednic Banke Italije tudi izhaja, da so se v istem obdobju izrazito skrcila vlaganja, ki so se julija znašala skupaj 842 tisoč milijard lir, v avgustu pa so se spustila na 826.982 milijard.

Tudi najnovejši podatki torej potrjujejo, da italijanski bančni sistem ne preživlja ravno ugodnega trenutka, analitiki pa napovedujejo, da se bodo razmere brez korenitega zasukaja v italijanski bančni praksi se poslabšale. Navijanje bančnih obresti, do katerega prihaja prav v tem času, za izhod iz krize gotovo ne bo zadostovalo.

ZAVAROVANJE / NA SREČANJU AGENTOV

Lloyd Adriatico pripravil nov zavarovalni proizvod

Polica Multiadria je namenjena družinam

TRST - Zavarovalna družba Lloyd Adriatico je včeraj zbrala v Trstu svoj podjetniški vrh in predstavnike distribucijske mreže iz vse države, ki so sodelovali na srečanju agentov za lansiranje nove proizvodne tržske zavarovalnice, Multiadrie. To je bila zadnja izmed šestih konvencij, ki jih je pripravila družba za promocijo svoje najnovejše zavarovalne police, namenjene popolnemu jamstvu družine. Tržskega srečanja se je udeležilo 142 agentov Lloyda Adriatica, ki jih je uvodoma pozdravil predsednik družbe Sandro Salvati. Predstavitve Multiadrie se je končala z nagrajevanjem agentov, ki so bili za posebne tehnične in menedžerske zasluge vključeni v Executive club Lloyd Adriatico. Iz Furlanije-Juljske krajine so bili nagrajeni naslednji agenti: Cosimo Lunanova, Fulvio Possega, Alessandro Perenchio, Romano Cozzi, Giuseppe Peressini, Bruno Molaro, Luigi Zucco, Francesca Zalateo, Enea Della Vedova, Adelchi Fantin, Giuliana Suich in Antonio Braidia.

Poleg družabnega pa je imela konvencija tudi studijski del, ki je bil namenjen

razmisleku o pomenu zavarovalnega trga za italijansko gospodarstvo. Zavarovalni sektor je se posebno živahen v severovzhodnem delu države, po vsej Italiji pa so zavarovalne kompanije lani zbrale za 66.109 milijard lir zavarovalnih premij. Trenutno deluje v državi 266 zavarovalnih družb, tržaski Lloyd Adriatico pa zaseda po pomenu 8. mesto med njimi. Lani je zbral zavarovalne premije v skupni vrednosti 1.897.195 milijonov lir, medtem ko odpade na Furlanijo - Juljsko krajino delež 160.318 milijonov. V Venetu je tržaska zavarovalnica ustvarila za 182.806 milijonov prometa, na Tridentinskem-Južnem Tirolskem pa za 59.117 milijonov lir.

Novo družinsko polico Multiadria bodo uradno predstavili 30. novembra v Milanu, njene glavne značilnosti pa so fleksibilnost, personalizacija, popolno zavarovalno kritje za vse družinske člane tako doma kot zunaj in povrh se popolna zaščita za stanovanje oziroma hišo. Pri Lloyd Adriatico zagotavljajo, da je polica prav zaradi naštetih kombinacij tudi ekonomsko posebno ugodna.

BANKE / SV. MIKLAVŽ V TKB

Simpatičen prašiček v pomoč pri vzgoji otrok k varčevalnim navadam

Kako naučiti najmanjše, da je treba varčevati? V obdobju televizijske kulture, ko otroci več ur dnevno presedijo pred televizijskim ekranom, jim večkrat postane vsak, celo najmanjši napor, ko se morajo nečemu odpovedati, popolnoma tuj. Zakaj bi najmlajši sploh začeli varčevati, se naučili, da se je treba od časa do časa odpovedati kateri od želja in dati kaj na stran? Nedvomno je tudi varčevanje posebno poglavje pri vzgoji otrok.

Pri Tržaski kreditni banki so prav pred prazniki in pred prihodom sv. Miklavža pripravili poseben produkt, katerega glavni

cilj je prav vzgoja najmlajših na področju varčevanja. Simpatičen prašiček, ki je že od nekdaj simbol varčevanja, vabi otroke, mlajše od 14 let, da se udeležijo posebne nagradne igre, imenovane Hoinkonto. Ob odprtju knjižice ima otrok možnost, da izbere med sedmimi darilnimi nagradami. Med njimi je najbolj priljubljen prav hranilnik v obliki prašička. Ob vsakem doseženem cilju si mali varčevalec lahko izbere dodatno nagrado, in sicer vse dokler ne doseže vsote tri milijone lir, ko se igra konča z višjo obrestno mero kot zadnjo nagrado za vztrajno varčevanje.

ZGODOVINOPISJE / »PIRJEVČEVA« JUGOSLAVIJA

Zelo zanimiva publikacija

Redke so knjige, ki ob svojem izidu vzbudijo tolikšno zanimanje, kot je knjiga dr. Jozeta Pirjevca z naslovom Jugoslavija: 1910 - 1992 - Nastanek, razvoj ter razpad Karadjordjeveve in Titove Jugoslavije, ki je pred kratkim izšla pri založbi Lipa v Kopru. Zato ni čudno, da se je na predstaviti v sezanski knjižnici minuli petek zbralo več kot sto ljudi, od blizu in daleč. Knjigo sta uvodoma predstavila znana zgodovinarja dr. Milica Kacin-Wohinz in dr. Branko Marusić.

Kot je običaj v Kosovelovi knjižnici, so tudi tokrat predstavitev popremili z likovno razstavo, izjemoma kar dveh avtorjev. Po zaslugi dr. Jozeta Pirjevca, ki je že vrsto let prijatelj družine Vilfan, je v knjižnici na ogled izbor slik Jerneja Valfana v oljni tehniki, saj je Valfanova slika tudi na naslovnici Pirjevčeve knjige. V drugem prostoru pa je knjižnica pripravila zanimivo dokumentarno razstavo risb iz vojnega obdobja (1943-1944) Božidarja Jakca. Slikarstvo Jerneja Valfana je zelo lepo predstavil dr. Jože Pirjavec, ki je najprej poudaril, da je njegov dober prijatelj. Med drugim je se dodal, da kljub temu, da je imel Jernej Vilfan na akademiji najboljši profesorje kot npr. Gabrijela Stupico, ni zapadel nikakršnim vplivom, ampak se je razvil v svojo, v slikarstvu, radozivo osebnost. Ko je se govoril o slikarju je povedal, da Jernej Vilfan po njegovi sodbi sodi med najinteligentnejše osebnosti na Slovenskem, ki pa zal ni nasel svojega prostora. Kot slikarja pa ga je primerjal z van Gogom.

O izboru bogatega dokumentarnega gradiva Božidarja Jakca pa je na kratko spregovorila Lucka Cehovin. Predno je stekla beseda o sami knjigi, je Vladimir Jurc

na visoki umetniški ravni prebral izbrane odlomke iz knjige. Nato je dr. Branko Marusić, kot dober poznavalec vsestranskega Pirjevčevega dela, v slogu glos, ki jih dr. Pirjavec piše v Primorski dnevnik, orisal vsestransko Pirjevčevo delovanje, ki med sodobnimi strokovnjaki nima primerjave. Povedal je, da dr. Pirjavec ni le izjemen pisec in strokovnjak na svojem področju, ampak tudi odličen in temperamenten govornik, ki zna vedno prepričati in očarati poslušalce. Na kar je nastel njegovo obsežno delovanje in poglobljena dela, ki so tudi v tujih jezikih. Obenem je poudaril njegovo odprtost in uspešno komunikacijo med Slovenci in Italijani. Ko je dr. Marusić navedel Pirjevčevo vsestransko delovanje je dejal, da je najbolj znan strokovnjak za novejšo zgodovino v svetu. Ko je Marusić zaključil svojo gloslo o Pirjevcu, je se iz svojega zornega kota natančno predstavil knjigo in orisal bistvena poglavja.

Dr. Kacinova pa se je predvsem dotaknila Pirjevčevega zanimivega načina pisanja, zaradi katerega si je knjiga našla pot tudi do tistih bralcev, ki sicer ne segajo po zgodovinskih delih. To je izpostavila kot posebno vrednoto Pirjevčevega pisanja in svoje misli podkrepila s prebranimi citati iz knjige.

Seveda je publiko s svojo prepričljivostjo in živahnostjo najbolj navdušil sam avtor knjige, ki je na kratko orisal njen dolgotrajni nastanek in trud, ki ga je bilo potrebno vložiti v tako obsežno delo. Dr. Pirjavec so ljudje postavljali različna vprašanja, na katera je brez zadrege odgovarjal in pojasnjeval mnoga dejstva, ki se danes vznemirjajo ljudi.

Ob zaključku srečanja, ki je trajal več kot dve uri je v razpravo posegel se dr. Boris Pater-

nu, ki je iz drugega znanstvenega vidika pohvalil knjigo. Poudaril je predvsem resnico, da knjiga ni dolgačasna, kot so po navadi zgodovinske knjige. Kot razlog pa je navedel živo snov in avtorjev osebni odnos do pisanja. Dr. Paternu je knjigo ocenil kot umetniško delo s svojo značilnostjo: rojstvo Jugoslavije, vrh in propast. Ob tem je nastel kot stilistično posebnost vrsto metafor, ki se jih pri svojem pisanju Pirjavec poslužuje in ki dajejo knjigi še poseben čar. Zaradi vseh teh posebnih vrednot, ki jih je Pirjavec vnesel v stroko, bi po Paternujevem mnenju zaslužil na področju zgodovinarstva posebno priznanje. Dr. Paternu se je se dotaknil posebno zanimive teme iz literarne zgodovine.

Opozoril je na komaj 22 let starega Voduska, ki je leta 1927 v reviji Kriz na gori objavil zanimiv prispevek, v katerem pove, da v devet mesecev trajajo državni Srbov, Hrvatov in Slovencev, Srbi niso priznali Slovincem enakopravnosti, se več: Slovence so celo poniževali. In že v tem času postavi Vodusek zahtevo po lastni državi. V svojem zanimivem literarnem razmišljanju je dr. Paternu omenil tudi Kocbeka, ki je leta 1951 napovedal razprav Jugoslavije. Ob tem je omenil se Kosovela in koncal svoje razmišljanje s tezo, da bi zgodovinarji morali upoštevati tudi zgodovino literature. K temu je Pirjavec navdušeno dodal, da je bil vedno prepričan, da je Talija ena izmed muz.

Ljudje se tudi po formalno zaključenem večeru niso se dolgo razšli, ampak so ostali v prostorih knjižnice v razgovoru in si mnogi tudi kupili knjige. Obe razstavi bosta v knjižnici na ogled do 10. decembra.

a.n.

INTERVJU / PROF. MARTA IVASIĆ

Kdo se boji pošasti onkraj Herkulovih stebrov?

Evrocentrično gledanje bo imelo hude posledice

Herkulovi stebri - tako so nekoč imenovali Gibraltarsko ozino, ki je zapirala znano Sredozemsko morje. Onkraj ozkega preliva se je začel neznan svet črnih pošasti, Bogu neljuba dežela, konec vse omike in civilizacije.

Minila so stoletja. Mimo Herkulovih stebrov so se popeljale karavele velikih pomorščakov in izkazalo se je, da do konca sveta nikoli ne prides. Se pred tem so drugi odpotovali proti magični Kitajski, nekoliko pozneje pa so se drzni potniki spustili čez afriško ozemlje.

Danes se lahko prek telematskega omrežja povežemo z ameriskimi in indijskimi muzeji, satelit nam posreduje programe južnoafriške televizije in po telefonu se lahko pogovarjamo kar z dvema sogovornikoma istocasno - enim v Avstraliji in drugim v Argentini. Kupujemo japonske avtomobile in jemo kitajske specialitete, toda...

Toda ko govorimo o zgodovini, literaturi, ekonomiji, filozofiji, glasbi, likovni umetnosti in se o marsičem, odmislimo svet onkraj Herkulovih stebrov. Zgodovina, literatura itd. itd. se začne neke pri Lisboni in konča ... najbrž prav v okolici Trsta, ki ga je italijansko civilizacijsko poslanstvo »k sreči« resilo slovanskih barbarov. No, potem je tu se nekaj otočkov civilizacije: ZDA, Kanada, Avstralija, Japonska; toda kulturna ozaveščenost teh dežel je stvar zadnjih let, odkar je pač vanje stopila noga plemenitega evropskega človeka. Prej so tudi tam domovale silne pošasti in opičji človečnjaki ali - z drugo besedo divjaki.

Lazi. Same lazi, s katerimi se nasladno napajamo, dokler seveda imamo se kaj opojnega soka, ki ga lahko srehamo. Evrocentrizem imenujemo ta pojav evropske zasvojenosti z mamilom lastnega mesianstva, toda morda bi ga bilo bolje označiti za »zahodocentrizem«, saj se Evropa konča tam pri Uralih, za vzhodni del celine pa v naših blodnjah nikakor ni prostora. Z lažjo zahodocentrizma se pitamo povsod: v solah, na univerzah, v knjigarnah, v gledališčih, v časopisih, na televiziji. Za mnenje o pojavu smo zaprosili prof. Marto Ivasi, ki poučuje zgodovino in filozofijo na slovenskem liceju v Trstu.

»Prepričanje v primat evropske civilizacije se seveda odraža tudi v solskih programih, celo v mislih, ki jih izražajo otroci. Upoštevanje drugih kultur cutimo kot ogrožanje primata lastne. Zanimanje, ki se tu pa tam pojavi, je

po večini le sad eksotične privlačnosti daljnih dežel, se zdalec pa ne priznanje evropskega nasilja (vojskega, ekonomskega, kulturnega) nad temi civilizacijami.« Oblik nasilja, ki ga omenja prof. Ivasiceva, je nasteto. Naj kot simbolice primer navedemo, da so evropski misijonarji, ki so službovali na Kitajskem, latinizirali ime največjega kitajskega filozofa K'ung Fu Tzuja in ga Zahodu predstavili kot Konfucija (na sliki). Poitalijanceni priimki slovenskega Primorja imajo torej slavnega predhodnika.

»Iz tega začaranega kroga,« nadaljuje Marta Ivasi, »ne izstopamo niti tisti, ki poudarjamo negativnost evrocentričnega pristopa. Danes so nam za to dane možnosti izobraževanja in stikov. V resnici pa bi nov pristop zahteval veliko truda, časa, dela. Začeti bi morali znova, se poglobiti vase, ritem našega življenja pa nas vodi v točno nasprotno smer. Dogaja se približno isto kot s tistimi Trzčani, ki sicer izražajo svojo naklonjenost do Slovencev, ne poglobijo pa se v spoznavanje naše kulture.«

Kam lahko privede vztrajanje pri teh staliscih?

»V bodočnosti nas bo ta odnos drago stal, predvsem tiste, ki so danes otroci in bodo potrebovali široko razprto znanje. Moji generaciji to se ni bilo tako potrebno; uživali smo se sadove evropske prevlade nad drugimi oblikami civilizacije. Danes je ta prevlada že krepko v krizi, toda vse do katastrofe ne posvečamo časa in energij temu problemu.«

Evrocentrični sistem znanja je razviden na primer iz solskih programov...

»Govoriti o tej problematiki je seveda zelo enostavno, dejansko pa so problemi težje resljivi. Dijaki kažejo zanimanje za spoznavanje afriškega, južnoameriškega in azijskega sveta, vendar pa osebna dobra volja profesorjev ne zadostuje.«

Omenili sva solo, ker je pač to

odskočna deska za »družbo odraslih«. Kaj pa sredstva javnega obveščanja? Navsezadnje drži, da mediji prepogosto istovetijo islam s fundamentalizmom, kitajsko filozofijo s šarlatanstvom...

»Tu gre za oster boj, boj za svetovno prevlado. V tem boju pa se uveljavljajo vsa sredstva, od ekonomskih, vojskih do kulturno-informativnih. Pred leti so tv-dnevnik italijanske mreže RAI predvajali reportaže iz dnevnikov drugih držav, tudi neevropskih.

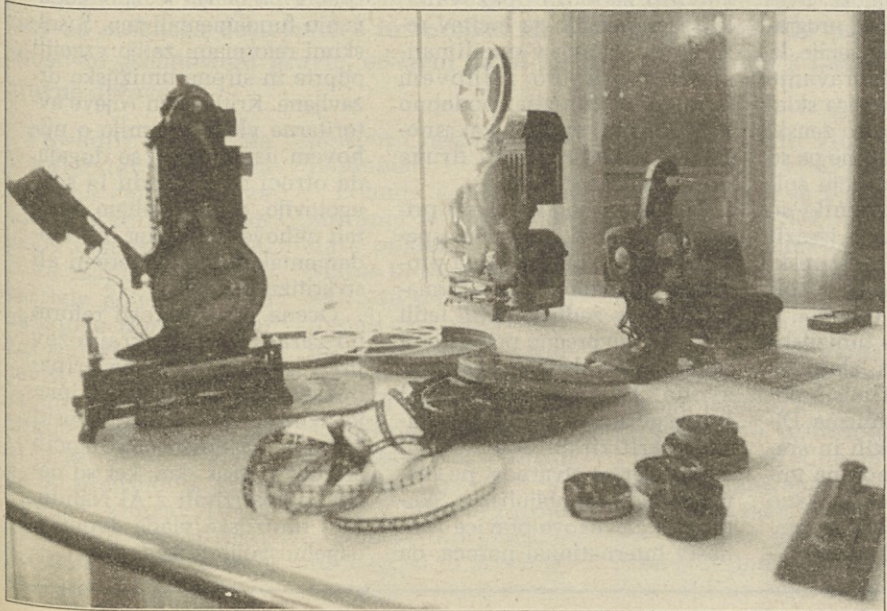
Tega danes skoraj ni več. Do bralcev in gledalcev vlada informacijska blokada. Zapiranje v to smer opazam tudi na levi, predvsem pri tistem delu nekdanjih komunistov, ki so ubrali socialdemokratsko pot. Na ta način se sibi vez, ki jo je imela nekdanja italijanska levica z nekaterimi zunajevropskimi stvarnostmi, na primer z Vietnamom in Južno Ameriko, slovenska pa znotraj gibanja neuvrščeni. Tako početje pa je seveda lahko za to svetovnonazorsko smer usodno.«

V kolikšni meri mislite, da je tako početje spontano, ker si pač vprašanja svoje evrocentričnosti niti ne zastavljamo, v kolikšni meri pa ga povzročajo zakulisni interesi velikih?

»Ne vem. Res ne vem. Prav gotovo delajo to načrtno nekateri centri oblasti, kot so Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad, mednarodne tiskovne agencije.«

Matejka Grgić

RAZSTAVA MESTO V KINU / DO 7. DECEMBRA V POŠTNI PALAČI V OKVIRU POBUDE TRIESTE CONTEMPORANEA

Kakšno je bilo življenje in kako so si ljudje krajšali čas, ko je bilo v Trstu kar trideset kinodvoran

Trst kot živahno mesto, kjer nove mode in teznje kaj kmalu najdejo privrznence, zlasti take, ki jih bodo znali izkoristiti s pridobitniške plači, sicer ne ravno z velikopoteznim zamahom, vendar dovolj ambiciozno za ustanovitev uspešnega krajevnega podjetja - takšno se nam kaže naše mesto na začetku stoletja v zanimivi razstavi Mesto v kinu, ki ga je v okviru prireditve Trieste Contemporanea postavilo združenje Alpe Adria

Cinema.

Dokumentarna razstava, ki bo odprta do 7. decembra, je na ogled v drugem nadstropju Poštnice na Trgu Vittorio Veneto, ki se po nedavno končanih restavracijskih posegih skuša uveljaviti tudi kot sedež kulturnih dejavnosti in ne samo kot posrednik nepogresljivih javnih storitev.

No, za razstavo plakatov, časopisnih izrezkov, prošenj, odlokov in drugih zanimivosti o

priljubljenosti filma v našem mestu od 12. julija 1896 - le šest mesecev po pariski premieri - do leta 1929, ko je bilo v Trstu kar 30 kinodvoran, je glavna pošta res posrečeno okolje, pa čeprav je vprašljivo, koliko ljudi si jo med raznimi v naglici opravljenimi opravki tudi ogleda, čeprav so stire monitorji s starimi filmskimi posnetki ob vznožju stopnic v drugo nadstropje res vabljivi.

Kakorkoli že, radoved-

nezi, ki se sprašujejo, kakšno neki je bilo življenje v Trstu, ko je bil pomembno trgovsko središče avstroogrškega cesarstva in v težkih letih po prvi svetovni vojni, s kaksnimi zabavami so si kratili čas njegovi prebivalci, in tudi kaksni so bili birokratski postopki za vodenje kinodvorane (kar je z marsikateriga vidika pravzaprav še najbolj zanimivo), bodo radovednost z užitek potešili.

(bov)

NOVA JEDRSKA EKSPLOZIJA V PACIFIKU

Chiracova zaušnica

Ogorčenje svetovne javnosti - 4. del

PARIZ, TOKIO, CANBERRA (Reuter) - Francija je v torek zvečer izvedla četrtega od napovedanih šestih jedrskih poskusov v južnem Pacifiku, čeprav so številne države prejšnji teden zahtevale, naj s podzemnimi razstreljevanji preneha.

Zadnji jedrski poskus, ki ga je Francija izvedla v bližini koralnega otoka Mururoa v Francoski Polineziji, je imel eksplozivno moč enakovredno nekaj manj kot 40 tisoč tonam običajnega eksploziva. Francosko obrambno ministrstvo je sporočilo, da so raziskovalci z njim razvijali sposobnost za simulacijo poskusov prek računalnika, francoski predsednik Chirac pa je napovedal še dva jedrska poskusa, preden bo Francija podpisala pogodbo o popolni prepovedi poskusov.

Azijske države so francoske poskuse spet ostro obsodile. Odziv, poln jeznih ocitkov, je prišel naj-

prej iz Avstralije in Nove Zelandije, ki sta bili pri obsodbi prekinitve triletnega moratorija na izvajanje jedrskih poskusov tudi v preteklosti najglasnejši. Novozelandski zunanji minister Mckinnon je izjavil, da »občuti zgolj gnus in ogorčenost«, avstralski ministrski predsednik Keating pa meni, da zadnji poskus dokazuje »popolno nespoštovanje občutkov celotne južno-pacifiške regije«. Poudaril je, da »Francija tako izgublja verodostojnost v mednarodni skupnosti«. Japonski zunanji minister Kono je francoskega veleposlanika na Japonskem pozval, naj svoji vladi preda uradni protest, v Ju-

V Seulu je morala policija zaščititi francosko veleposlaništvo pred ogorčenimi protestniki (AP)

zni Koreji pa so ogorčeni protestniki v stavbo francoskega veleposlaništva v Seulu metali jajca. Skupina za varovanje okolja Greenpeace je javnosti posredovala izjavo, da je »Chirac s četrtnim jedrskim poskusom prisilil zausnico Commonwealthu oziroma celotni mednarodni skupnosti«.

Francija se je s torkovim jedrskim poskusom zoperstavila volji 95-ih držav članic Združenih narodov, ki so prejšnji četrtek glasovale za predlog resolucije,

ki poziva k takojšnji ustavitvi izvajanja jedrskih poskusov. Francoski predsednik Chirac se je medtem že zahvalil Veliki Britaniji, Nemčiji, Spaniji in Grčiji za podporo oziroma vzdržanost pri glasovanju, se ta teden pa naj bi se srečal z italijanskimi predstavniki vlade ter obiskal belgijskega in finskega ministrskega predsednika, saj so Italija, Belgija in Finska tri od desetih partneric EU, ki so predlog resolucije v odboru ZN za razoroževanje podprle. Francoski zuna-

nji minister Herve de Charette je partnerice v Evropski uniji že v ponedeljek obtožil hinavstva, saj so resolucije Zahodnoevropske unije, ki določajo francoska in britanska jedrska svarila kot del evropske varnostne politike, sprejele, v New Yorku pa so glasovale proti Parizu. »Clovek je zelo hinavski, če reče, da je tisto, kar je danes belo, jutri črno,« je zadevo strnil de Charette, vendar se zunanjim ministrom na srečanju v Bruslju uradno ni pritožilo.

PRESEDNIŠKE VOLITVE V ČEČENIJI

Hasbulatov napovedal kandidaturo

GROZNI (Reuter) - Nekdanji predsednik ruskega parlamenta Ruslan Hasbulatov, ki je leta 1993 sodeloval v parlamentarnem uporu proti predsedniku Jelcinu, je včeraj javnosti sporočil, da bo kandidiral na decembrskih predsedniških volitvah v Čeceniji. Hasbulatov je v zadnjih tednih skušal oziviti mirovni proces, ki ga onemogajočasni bombni napadi separatističnih upornikov.

Hasbulatova je za volitve, ki bodo potekale 17. decembra, kandidirala njegova stranka Ljudska zveza za oživitve republike, ki se je sicer zavzemala za prelozitev volitev na marec 1996, ker trenutno stanje v republiki onemogoča izvedbo demokratičnih volitev. Odstavljeni čečenski predsednik Dudajev je namreč pozval vlado, ki jo je postavila Moskva, naj onemogoči izvedbo »vsiljenih« volitev, ker jih uporniki ne bodo priznali. Hasbulatov je spreje-

mljiv tako za Čecene, saj ga imajo za protimoskovskega politika, kot za Kremelj, ki bi sprejel sleherni alternativno brezkompromisnemu Dudajevu, ki se z Moskvo ne namerava pogajati. Tudi ruski predsednik Jelcin meni, da je Hasbulatov trenutno najsprejemljivejši kandidat, ki bi lahko odigral ključno vlogo v mirovnem procesu. »Menim, da Hasbulatova ne bi smeli odpisati,« je dejal Jelcin. »V Čeceniji ima ugled. Zakaj bi se vedno spominjali le preteklosti?«

V včerajšnjem bombnem napadu, ki so ga izvedli na isti ulici kot ponedeljkov atentat na marionetnega voditelja Dokuja Zavgajeva, sta bili ranjeni dve osebi. Ruska vojska je pravčasno odkrila in onesposobila še eno bombo. Po nasilni zadusitvi čečenske vstaje uporniki s terorističnimi napadi občasno opozorijo rusko vojsko, da je v republiki nezazeleno in da upora se ni pogasila.

NOVICE

Kar četrtnina Avstrijcev podpira skrajno desnico

DUNAJ (Reuter) - V skladu z izidi javnomnenjske raziskave kar ena četrtnina Avstrijcev podpira skrajno desno svobodnjasko stranko, priljubljenost socialdemokratske stranke pa je padla na raven po koncu druge svetovne vojne. Za socialdemokrate bi ta mesec volilo samo 30 odstotkov avstrijskih volilcev, kar je dva odstotka manj kot prejšnji mesec in kar stiri odstotke manj, kot so socialdemokrati dobili na parlamentarnih volitvah prejšnje leto. Svobodnjaki so v primerjavi z volilnim izidom, ki jih je ustolil kot najpomembnejšo skrajno desno stranko v Evropi, pridobili tri odstotke. Napredovale so tudi ljudska stranka in nekatere manjše avstrijske stranke.

Indonezija obtožuje Portugalsko

DZAKARTA (Reuter) - Indonezijski zunanji minister Ali Alatas je včeraj izjavil, da bo nedavni val iskalcev političnega zatocišča z Vzhodnega Timorja v zahodnoevropskih državah vplival na mirovne pogovore o statusu Vzhodnega Timorja. Pogajanja pod pokroviteljstvom ZN naj bi se predvidoma začela januarja prihodnje leto. Po podatkih indonezijskih oblasti je za politično zatocišče zaprosilo 43 oseb. Alatas je obtožil Portugalsko, da je spodbujala napetost in incidente ter da je bila neposredno vpletena v prebege. Indonezijske varnostne sile so poročale, da so ujele skupino 27 oseb z Vzhodnega Timorja, ki so skušale ilegalno zapustiti državo.

Enote šrilanske vlade nizajo uspehe

KOLOMBO (Reuter) - Šrilanske posebne enote so včeraj v silovitih spopadih, v katerih je umrlo več kot 45 upornikov, zasedle cesto, ki povezuje Džafno in mesto Kandi. Šrilanska vojska pricačuje, da bo zlomila odpor tamilskih upornikov, ko bo zasedla tudi ceste, ki potekajo iz vzhodnega dela mesta. Vlada letala in ladje so včeraj napadle tudi pomorsko oporišče Tamilskih tigrov na severni obali polotoka. Transportno letalo antonov, na katerem je bilo 68 šrilanskih vojakov, je popoldne nad Džafno izgubilo stik s kontrolnim stolpom in nato izginilo brez sledu. V Kolombu se bojijo, da so letalo sestrelili uporniki.

Gligorov znova na čelu države

SKOPJE (Reuter) - Makedonski predsednik Kiro Gligorov je danes uradno prevzel predsedniške dolžnosti. Ameriški obrambni minister William Perry bo prvi tuji gost, ki ga bo Gligorov sprejel po atentatu 3. oktobra. Gligorov se je na začetku tedna sestal s predsednikom parlamenta Stojanom Andovom, ki je po atentatu prevzel njegove dolžnosti, in s predsednikom vlade Brankom Crvenkovskim. Seznanila sta ga s stanjem v državi.

Spopadi med dijaki v Bangladešu

SILHET (Reuter) - V torkovih spopadih med dijaki, pripadniki dveh različnih političnih skupin v lokalnem kolidžu, je en dijak umrl, 25 pa jih je bilo ranjenih. Spopadi, v katerih so dijaki uporabljali palice, gumijevke in tudi strelno orožje, naj bi po navedbah policije trajali več kot dve uri, vneli pa naj bi se zaradi nadzora nad državnim kolidžem. Policija je dijakke razgnala in zasedla vse pomembnejše točke v mestu in okolici.

DVOREZNI MEČ MODERNIZACIJE V TUNIZIJI

Pridige o verski strpnosti in kazni za neposlušne

ROULA KHALAF, FINANCIAL TIMES

V državni soli Imam Sahnoun v Cité Ghazallah v predmetju Tunisa poteka veliki tunizijski eksperiment. Deklice obiskujejo pouk vrtnarstva, fantje se učijo sajenja. Studente poučujejo, da vera v boga pomeni govoriti resnico in pomagati drugim. V verskem učbeniku za dvanajstletne učence islam ni več označen za večvredno religijo, temveč oznanja strpnost do drugih religij, pravice otrok, spoštovanje lastnine in varovanje okolja.

V poglavju z naslovom Modernizacija je zapisana zgodba iz sedmega stoletja, ko kalif Omar Ibn Al Khatab sreča nekoga, ki ves svoj čas preživi v moseji. »Delaj kaj koristnega,« pravi kalif, »kajti bog nima ljubezni za lenuhe.« Tako stariši kot učitelji so zadovoljni s solskimi spremembami in vlogi sole pri vzgoji tunizijskih državljanov v odprte, širokosrčne in strpne muslimane, ki se bodo znali zoperstaviti skrajnežem.

»Islam prikazujemo kot praktično religijo in učimo, da je treba spoštovati druga verstva,« pravi ravnateljica sole Hadi Khoud. »Vzgajamo strpne Tunizijce, ki bodo znali ločevati hudica od boga,« dodaja Ahmed Chaouche, ki je svoje tri sinove poslal na solo Imam Sahnoun. Če je izobrazevanje svetla stran tunizijskega boja proti fundamentalizmu, potem je stalna represija nad vsakomer, ki je simpatiziral s prepovedanim gibanjem Al Nahda (Renesansa), njena temna stran. Tunizijska oblast grobo preganja člane Islamske fundamentalistične skupine, ki je v osemdesetih letih pridobila veliko podporo.

Tunizija si od leta 1987, ko je sedanjí predsednik, general Zine El Abidine Ben Ali, v kravavem državnem udaru zame-

njal bolehnega Habiba Bourguiba, očeta moderne Tunizije, prizadeva izkoreniniti fundamentalizem. Ben Ali je sprva, v nasprotju z Bourguibo, vodil politiko strpnosti do skrajnežev. Ko pa so na volitvah leta 1989 na nekaterih območjih kandidati gibanja Al Nahda zasedli tretje mesto, se je vlada prestrasila. Ben Ali je spremenil svojo politiko, potem ko je februarja 1991 skupina mladeničev, ki se je proglasila za privržence Al Nahde, zažgala glavno pisarno vladajoče stranke Prenova ustavne demokracije (RCD). Njegov strah se je z dogodki v Alžiriji, ki je v osemdesetih letih sla se dlje in legalizirala islamske stranke, dokler niso zmagale v prvem krogu volitev, samo še stopnjeval. Ko je Alžirija odpovedala drugi krog volitev leta 1992, so skrajneži pograbilo orožje in se srdito spopadli z alžirsko vlado. Tunizijski državniki so uvideli, da utegnejo skrajneži prevzeti oblast v Alžiru in podpreti tunizijsko fundamentalistično gibanje.

Ben Ali je z namenom, da oslabi islamske skrajneže, uvedel vrsto sprememb: od programa ekonomske liberalizacije, ki je pozel glasno odobravanje Mednarodnega denarnega sklada, do promocije pravic žensk. Najpomembnejše reforme pa so bile sprejete na področju solstva. Tunizijski državniki so prepričani, kakor se je izrazil eden od njih, da se je »islamski fundamentalizem rodil v soli in bi moral tam tudi umreti«. V osemdesetih letih je tunizijska znanstvena univerza, zlasti tehnična fakulteta v Tunisu, postala prvi branik islamizma. Direktor osnovnosolskih in srednjesolskih programov na ministrstvu za solstvo Omrane Boukhari meni, da se je to zgodilo, ker se študenti matemati-

ke in znanosti učijo o univerzalnih resnicah, te pa ne dopuščajo veliko interpretacij, kritičnih pomislekov in sintez. »Pripravljeni so verjeti vsemu, o čemer se učijo, zato jih skrajneži zlahka prepričajo.«

Dela francoskih filozofov in pesnikov, vključno z Rousseaujem, Baudelaierom in Voltairom, ki so bili v sedemdesetih letih v imenu arabizacije in želje po izničenju francoskega vpliva odstranjena iz učnih programov, so se danes vrnila v tunizijske sole. »Spet jih učimo, da za razumevanje sveta ni vedno potrebna božja beseda,« pravi Boukhari.

Vladne reforme obvezujejo vse studente, da pred izbiro studija dve leti studirajo vse učne predmete, vključno z literaturo in filozofijo. Da bi studente odvrnili od mošej, pod pokroviteljstvom ministrstva za solstvo organizirajo nacionalne igre za tunizijsko mladino.

Vanje so vključeni kulturni in družbeni programi, športne igre, ogledi filmov in pouk vrtnarstva. Reforme odobravajo številni zahodni opazovalci, ki se zavzemajo za ločitev religije in države v muslimanskem svetu. Po njihovem mnenju je Tunizija, podobno kot Turčija, model, kakršnemu bi morale slediti druge muslimanske države.

Ben Ali je bolj kot doma priljubljen v tujini, saj mu je uspelo združiti izobrazevalne programe z ekonomskimi reformami, ki so v zadnjih petih letih prinesle povprečno petodstotni porast bruto družbenega proizvoda. To pa se ne pomeni konca gibanja Al Nahda. V Tuniziji kritizirajo Ben Alijevo vlado, ker se stvarnost ne uje ma z vladnimi obljubami. Skupina za človekove pravice Amnesty International poroča, da

na tisoče nasprotnikov režima po nepravilnih sojenjih konca v zaporih.

Kot poroča Amnesty International, so oblasti maja aretirale in za devet mesecev zaprle srednjesolsko učiteljico Aicho Dhaouadi. Obtožile so jo pripadništva ilegalni Islamski politični skupini in zbiranja denarja za skrajneže. To je ena od najpogostejših obsodb na tunizijskih sodišcih in pomeni, da je obsojeni denarno pomagal družinam obtoženih ali pa pomagal pobegniti privržencem Al Nahde. Ben Ali je boj proti Al Nahdi izkoristil za monopolizacijo tunizijske politike. Na volitvah leta 1994 je zmagal z neverjetnimi 99 odstotki glasov, vladajoča stranka RCD pa je dobila vseh 144 sedežev v parlamentu.

Vlada je utisala medije in Tunizijci so prepričani, da jim oblasti prisluškujejo. Ne drznejo si spregovoriti imena Ben Ali, ne da bi najprej pogledali naokrog in se prepričali, ali jih kdo sluši.

Prezgodaj je se soditi o tem, kako bo tunizijski solski eksperiment prispeval k izpodkopavanju fundamentalizma. S solskimi reformami želijo vzgojiti odprte in strpne tunizijske državljane. Kritiki Ben Alijeve avtoritarne vlade dvomijo o njihovem uspehu, saj se dogaja, da otroci ob prihodu iz sole ugotovijo, da so medtem aretirali njihove starše, ker bili fundamentalistično usmerjeni ali so kritizirali vlado.

Ocena učinkovitosti reform bo zaradi strahu skrajnežev pred izražanjem svoje pripadnosti težavna. Zenske, ki imajo javno službo, ne smejo nositi feredže. Sklepajoč po tisočih aretiranih vsak dan, ker so nekdo simpatizirali z Al Nahdo, tudi tunizijska vlada dvomi o uspehu svojih prizadevanj.

KADROVANJE
UREDNIKOV
NA RTVSKoga predlagati za odgovornega
urednika, to je zdaj vprašanje

Najbolj občutljiva bo izbira odgovornega urednika TV informativnega programa

LJUBLJANA - Tisti, ki so mislili, da bodo kmalu zna-
na imena novih odgovornih urednikov na RTV Sloveni-
ja, se zlasti televizijskih, so se verjetno zmotili. Dejstvo,
da se je na razpis za delovna mesta odgovornih uredni-
kov na RTV prijavilo 31 kandidatov, se ne pomeni, da
bo njihova izbira enostavna. Na eni od tiskovnih konfe-
renc je programski direktor TVS Janez Lombergar pove-
dal, da želi na ta mesta postaviti nove ljudi, ki niso zapo-
sleni na RTV, kar je v kolektivu in med kandidati za se-
fovška mesta znotraj hiše povzročilo pravi mali vihar.

Kandidati bi morali biti
znani najkasneje do 7. de-
cembra, to pa zato, ker je
bil razpisni rok za pet no-
vih televizijskih odgovor-
nih urednikov in tri radij-
ske 7. november. Do takrat
so se prijavi vsi zaintere-
sirani, v mesecu dni pa je
naloga programskih dire-
ktorjev (Janeza Lombergar-
ja na TV in Andreja Rota
na Radiu), da med prija-
vljenimi kandidati izbere-
ta tiste ljudi, za katere mi-
slita, da bi lahko kar naj-
bolje opravljali delo in s
katerimi bi tudi sama do-
bro sodelovala. Po mnenju
poznavevalcev razmer v hi-
šah na Tavčarjevi in Kolo-
dvorski ulici naj bi bila
izbira »pravih ljudi« na
radiu lažja kot na televizi-
ji. Za mesto odgovornega
urednika kulturnoume-
tniškega programa na ra-
diu so se prijavi Vlado
Senica, Matija Logar in
Janko Kastelic. Z dokaj ve-
liko gotovostjo lahko prič-
akujemo, da bo novi odgo-
vorni urednik radijskega
informativnega programa
Bojan Veselinović, ki je že
zdaj vsrilec dolžnosti te
funkcije in ki je tudi edini
prijavljeni kandidat. Za
odgovornega urednika
glasbenih programov so se
prijavi Mojca Menart, Le-
on Engelman, Janez Gre-
gor in Janko Kastelic.

Zanimivejša pa je televi-
zijska hiša. V Mariboru
tekmujejo za mesto odgo-
vornega urednika regio-
nalnega programa Danica
Lorencić, Zoran Medved

in Saso Radovanović. V
Kopru so med prijavljeni-
mi Ida Kogej, Vida Go-
rjup Posinković, Boris
Maljevac in Franjo Ma-
vrič, za katerega menda
navija ljubljansko vod-
stvo. V Ljubljani se plejejo
in zapletajo stvari v ure-
dnstvu razvedrilnega in
sportnega programa. Za
njegovo vodenje so se pri-
javili Misa Molk, Mito
Trefalt, Miran Ribic, Igor
Palcic in Bojan Kavcic.
Ze dolgo je menda precej
hude krvi med Molkovo
in Trefaltom, pri čemer
Mito Trefalt ni v ravno
najboljših odnosih z dire-
ktorjem Lombergarjem. Za
odgovornega urednika
kulturnega in umetniške-
ga programa so se prijavi-
li, poleg dosedanjega vr-
silca dolžnosti Jaroslava
Skrusnyja se Igor Smid,
Eka Vogelc, Simon
Kardum, Bojan Kavcic,
Filip Robar Dorin in Jan-
ko Kastelic.

Najzanimivejši boj pa se
obeta za mesto odgovorne-
ga urednika informativne-
ga programa. To je politi-
čno pomembno mesto in
kdorkoli ga bo zasedel, bo
imel velike težave. Zanj so
se prijavi sedanji vsrilec
dolžnosti Lado Ambrožič,
Vladimir Vodusek, Zve-
zdan Martić in Srečo Zajc.
Iz televizijske hiše se sliši,
da programski direktor
menda ni ravno navdušen
nad prijavljenimi kandida-
ti in da ga pri izbiri enega
od njih čaka še obilica te-
zav. Preden lahko direktor

V ponedeljek bo izredna seja sveta RTV. Kot smo
neuradno izvedeli, naj bi se na seji pogovarjali o pe-
rečih finančnih vprašanjih. Govori se tudi o možnosti
povišanja RTV naročnine, za kar naj bi dobili obljubo
na nedavnem pogovoru vodstva RTVS s premierom
Drnovskom.

Lombergar pride pred svet
s svojim predlogom, mora
prej dobiti »soglasje pred-
stavnstva zaposlenih v
uredništvu«. To dikcijo
predlagatelj zakona ni pre-
dvidel, v času parlamen-
tarne razprave pa je bila
sprejeta na predlog poslan-
cev. Takšna dikcija stvari
na vso moč zapleta, saj ni
nikjer določeno, kdo so ti
zaposleni - redno zaposle-
ni, številni honorarni sode-
lavci, samo novinarji ali
tudi uredniki in se bi lah-
ko nastevali. Kakorkoli že,
te dni Janez Lombergar

obiskuje posamična ure-
dnštva, ki jih seznanja z
novo uredniško shemo in
na katerih se z zaposleni-
mi dogovarjajo o njihovih
predstavnih, ki bodo
odločali o soglasju. Včeraj
so imeli takšen sestanek
kulturniki, danes pa se bo-
do sestali v informativnem
programu. Kljub prošnjam
nismo dobili nobenih ura-
dnih izjav, neuradno pa
smo izvedeli, da si »hišni«
kandidati na vso moč pri-
zadevajo, da bi dobili pod-
poro pri svojih kolegih.

Janja Klasinc

Imenovanje urednikov je prevetrilo hodnike televizijske hiše (Foto: Bojan Vellkonja)

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI / PREDČASNE VOLITVE

Bomo odšli na volišča že prihodnjo pomlad?

Parlament bi po dogovoru koalicije izglasoval nezaupnico vladi, predsednik republike pa razpisal volitve

LJUBLJANA - Predsednik SKD Lojze Peterle je včeraj poslal
predsednikom koalicijskih strank in drugim parlamentarnim
strankam pismo, v katerem jih seznani z odločitvijo o predlogu
predčasnih volitev, ki naj bi bile naslednjo pomlad. Peterle pre-
dlaga, naj v strankah razmislijo o podpori temu predlogu.

Med razlogi zanj navaja ve-
like razlike v stališčih glede
tega, kako naj se Slovenija pri-
bliža pridruženemu članstvu
Evropske unije po »padcu«
oglejskega dokumenta. Koali-
cija ima - kljub nespornim
uspehom na gospodarskem
področju - tudi čedalje bolj ra-
zlične poglede na nadaljnjo
dinamiko gospodarskega raz-
voja in reševanje nekaterih
drugih pomembnih odprtih
vprašanj.

»Bojim se,« nadaljuje Pe-
terle, »da bi v sorazmerno dol-
gem volilnem letu te razlike
zlahka lahko postale predmet
predvolilnega taktiziranja

vseh strank.« Na koncu pred-
sednik SKD predlaga vsem
strankam razmisleki o pobudi,
o »kateri so se krščanski de-
mokrati pripravili podrobno
pogovoriti na dvostranski rav-
ni ali v krogu vseh koalicijs-
kih strank«. Lojze Peterle je
včeraj povedal, da se bo SKD
zavzemala za čimprejnejši spre-
jem proračuna. Krščanski de-
mokrati upajo, da bo do dogo-
vora prišlo v prvi vrsti med
koalicijsko trojico. Zaradi va-
rovalk v ustavi ureditvi Slo-
venije je po mnenju SKD naj-
bolj realna uporaba člena usta-
ve, ki predvideva, da premier
v državnem zboru lahko za-

Janez Janša je na včerajšnji novinarski konferenci Socialde-
mokratske stranke o predlogu krščanske demokracije za pred-
časne volitve povedal, da v stranki to pobudo pozdravljajo.
Izrazil je tudi zadovoljstvo, da se je za takšno potezo odločila
vladna stranka. S predčasnimi volitvami bi po Janševem
mnenju za pol leta skrajšali agonijo, v kateri je zdaj Slovenija,
saj se takšno stanje kaže povsod - v zunanji in varnostni poli-
tiki, blokadi sodstva in katastrofalnem stanju na področju las-
tninjenja, saj ta na eni strani poteka preveč počasi, na drugi pa
nekateri na veliko krajejo. Z volitvami bi odpravili tudi nele-
gitimnost velikega dela parlamenta in upočasnili povečevanje
socialnih razlik v družbi. Od SKD pričakujejo dosledno držo
in izstop iz vlade, s čimer bi pospešili odhod na volitve.

hiteva glasovanje o zaupnici
vladi. Če bi se koalicija prej
dogovorila, vlada te zaupnice
ne bi dobila. Novega mandata-
rja seveda v predvidenih 30
dneh ne bi bilo mogoče izvoli-
ti, zato bi moral predsednik re-
publike razpustiti parlament
in razpisati predčasne volitve.
Prvi koalicijski sestanek je

potekal že včeraj popoldne, ko
so se na sedežu SKD srečali

glavni tajniki Gregor Golobc,
Hilda Tovsak in Dusan Ku-
mer. Po naših informacijah sta
predstavnik LDS in ZLSD
predstavila javnosti že znana
stališča o pobudi krščanskih
demokratov; liberalni demo-
krati se bodo o tem vprašanju
odločali prihodnji teden,
združena lista pa po sobotnem
kongresu stranke. Tako trojica
ni sprejela nobenega sklepa,
na sedežu krščanske demokra-
cije pa kot dobro znamenje
ocenjujejo že dejstvo, da obe
stranki ponudbe nista vnaprej
zavrnili. Tanja Staric

LDS nasprotuje argumentom
za predčasne volitve

LJUBLJANA (STA) - »Opcijo predcasnih volitev je treba
resno upoštevati,« je na včerajšnji redni tedenski novinarski
konferenci LDS povedal generalni sekretar stranke Gregor Go-
lobc. Glavna vladna stranka ne zavrača pobude koalicijske
partnerice, pač pa nasprotuje njenim argumentom. »Bolj po-
steno bi bilo, če bi krščanski demokrati rekli, da ne podpirajo
več vlade. Če jo razumemo tako, je vredna premisleka,« je de-
jal Golobc. Sicer pa je po Golobcevih besedah pri opredelitvi
liberalnih demokratov glede predcasnih volitev prednostno
vprašanje, ali je vladne projekte mogoče izpeljati do konca
mandata. Če vlada ne bi imela ustreznih podpore v parlamen-
tu, je zaradi skode, ki bi nastala pri uresničevanju nacionalnih
interesov, možna rešitev tudi razpis predcasnih volitev.

USTAVNO SODIŠČE O REFERENDUMU O DRŽAVLJANSTVU

Zahteva za razpis je protiustavna

Za nekatere sodnike je sporna le pristojnost US že v tej fazi

LJUBLJANA - Kot je bilo pričakovati, je ustavno sodišče soglasno preso-
dilo, da zahteva po razpisu referenduma o odvzemu slovenskega drža-
vljanstva tistim, ki so ga pridobili na osnovi 40. člena, ni v skladu z usta-
vo. To pa zato, ker bi z odvzemu državljanstva nedopustno posegli v pra-
vico do osebnega dostojanstva in varnosti ter v varstvo pravice do zase-
bnosti in osebnostnih pravic, odvzem pa bi bil tudi v nasprotju z načeli
pravne države.

Presodili so tudi, da
je odločitev ustavnega
sodišča mogoča že
zdaj, ko zbiranje pod-
pisov v podporo zahte-
vi za razpis referendu-
ma se poteka. Kot so
na koncu zapisali usta-
vni sodniki, morajo dr-
žavni organi ravnati v
skladu z njihovo odlo-
čitvijo. Trenutno pa se
ni jasno, ali to pomeni,
da bo predsednik drža-
vnega zbora Jozef
Skolc (ali kateri drug
pristojni organ) ustavil
zbiranje podpisov v

podporo razpisu refe-
renduma.

Pobudo volilcem za
zbiranje podpisov sta
dala poslanca Stefan
Matus in Marijan Polj-
sak, ce pa bi zbrala
dovolj podpisov in bi
bil referendum uspe-
sen, bi državljanstvo
odvzeli vsem tistim, ki
so bili na dan plebisci-
ta državljani drugih
republik SFRJ, a so
imeli v Sloveniji prija-
vljeno stalno prebiva-
lišče in so tu živeli ter
so nato v roku šestih

mesecev vložili vlogo
za pridobitev drža-
vljanstva. Ker je veci-
na poslancev DZ me-
nila, da bi bil tak odv-
zem v nasprotju z
ustavo, so zato usta-
vnemu sodišču predla-
gali, naj oceni usta-
vnost pobude. Manj ja-
sno pa je bilo, ali lah-
ko ustavno sodišče
presoja, se preden je
postopek zbiranja po-
trebnih 40 tisoč podpi-
sov volilcev za razpis
referenduma končan.
Sodniki so večinsko

presodili, da lahko, in
pri tem izhajali iz vse-
bine 16. člena zakona
o referendumu in ljud-
ski iniciativi, ki poo-
blašča ustavno sode-
šče, da presodi, ali je
vsebinska zahteva po ra-
zpisu referendumu v
nasprotju z ustavo.
Menijo namreč, da so
bili državljani Slove-
nije v trenutku, ko je
predsednik DZ določil
rok za zbiranje podpi-
sov, pozvani, naj se
opredelijo, ali se stri-
njajo z vsebino zahte-
ve. Tako je vprašanje,
ki se zastavlja v fazi
zbiranja podpisov,
povsem enako tistemu,
ki bi bilo postavljeno
na referendumu. Ali
ima torej smisel čakati
z odločitvijo, če pa je
jasno, da tega vpraša-

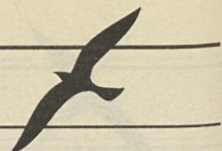
nja pozneje ne bo do-
pustno zastaviti isti
ciljni populaciji, so se
vprašali sodniki in si
večinsko odgovorili,
da ne. S to razlago pa
se niso strinjali trije -
Krivic, Snoj in Testen
- od devetih ustavnih
sodnikov. Krivic je v
ločenem mnenju zapi-
sal, da sodišče ne more
preprečiti zbiranja
podpisov, ker za tak
poseg z zakonom o re-
ferendumu ni jasno
pooblaščen. Menil je
namreč, da morajo biti
omejitve pravic - v tem
primeru ustavne pravi-
ce do zbiranja podpi-
sov za referendum - če
naj bodo dopustne, v
zakonu izrecno in ja-
sno predvidene.

Mateja Bertoncelj

Za pravice in varstvo
vojnih invalidov

LJUBLJANA (STA) - Državni sekretar na mini-
strstvu za delo, družino in socialne zadeve Janko
Stusek je na novinarski konferenci povedal, da
po novem letu pričakujejo pravo »eksplozijo« za-
hitev, povezanih z izvajanjem tako imeno-
vanih treh vojnih zakonov.

Državni zbor je namreč konec oktobra sprejel
zakon o vojnih invalidih, zakon o žrtvah vojnega
nasilja in zakon o vojnih veteranih, ki bodo stopi-
li v veljavo 1. januarja naslednje leto. Njihovo
izvedbo bo določen čas omejevalo dejstvo, da je
treba sprejeti še dvanajst izvedbenih aktov in da
že postopek uveljavljanja pravic omejuje uveljavi-
tev pravic posameznika glede na čas rešitve za-
hitev. Upravičenecem, ki imajo veljavne odloče
in pravice iz doslej veljavne zakonodaje (vojaski
vojni invalidi, vojski mirnodobni invalidi, civil-
ni invalidi vojne in družinski člani), bodo pravi-
ce, ki jih določa nov zakon, prenesli. Vloge bodo
sprejemali po 1. januarju leta 1996.

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.35) gospodarstvo, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.55	Aktualno: Papežev govor in Angelus (iz Palermo)
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Pronto? Sala giochi (vodi Maria Teresa Ruta)
14.40	Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
15.10	Pronto? Sala giochi (2.)
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
16.30	Glasbena odd.: 38. Zecchino d'oro - Zlati cekin (vodi Cino Tortorella)
18.00	Dnevnik
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Un poliziotto a quattro zampe (kom., ZDA '89, i. J. Belushi, M. Harris, K. Tighe)
22.30	Dnevnik
22.35	Aktualno iz telefonskih klicev - Lasciate un messaggio dopo il BIP (vodi Donatella Raffai)
0.00	Dnevnik, zapiski, horoskop, pogovori, vreme
0.30	Dok.: Taglio basso, 0.40 Faraonovo oko

RAI 2

7.00	Otroški variete
8.45	Nad.: Paradise Beach
9.30	Potrebujem te
9.40	Rubrika o dnevnih zanimivostih Fuori dai denti
11.10	Sereno Variabile
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Aktualni variete: I Fatti Vostri (vodi G. Magalli)
13.00	Dnevnik, rubrika o zdravju in vreme
14.10	Variete: I Fatti Vostri
14.40	Nad.: Quando si ama, 15.10 Santa Barbara
16.00	Dnevnik - flash
16.05	Aktualne teme: L' Italia in diretta - Italia v živo
17.15	Dnevnik
18.00	Sereno variabile - Oddaja o izletih in potovanjih
18.15	Vreme, dnevnik in sport
18.45	Nan.: Hunter
19.40	Sport in dnevnik
19.50	Variete: Go-Cart
20.30	Vecerni dnevnik
20.50	Film: Per amore di un bambino (dram., ZDA '90, i. K.J. Dobson, M. Tucker, B.M. Pierce)
22.30	Debata: Zenske zgodbe
23.30	Dnevnik in vreme
0.10	Danes v Parlamentu
0.20	Ponoci, na trgu Italija

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik, vreme
8.30	Drobci
9.00	Film: Come inguaiammo l'esercito (kom., It. '65)
10.30	Dok.: Zdravje, Potovanje po Italiji, Pričevanja, Filozofija, Media/Mente
12.00	Dnevnik
12.15	Rubrika: Telesogni
13.00	Kljub vsemu, moja Italija, 13.35 VideoZorro
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.45	Aktualna odd.: Articolo 1
15.00	Nan.: Blue jeans
15.30	Sportno popoldne
17.00	Aktualne teme: Alle cinque della sera - Ob 17-ih
17.55	Dok.: Geo
18.25	Viaggiatori nelle tenebre
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.00	Variete: Producer Club
20.30	Aktualna odd.: Tempo Reale (vodi M. Santoro)
23.15	Dnevnik, deželne vesti
23.30	Sport: IP v tenisu
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura in vreme
1.00	Fuori orario

RETE 4

7.25	Nad.: Piccolo amore, 8.00 Il disprezzo, 9.00 Cuore ferito, 10.00 Felicità, 10.45 Il prezzo di una vita, vmes (11.30) dnevnik
11.40	Nan.: Colombo
13.30	Dnevnik Tg 4
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri
15.20	Film: Buongiorno, Miss Dove! (kom., ZDA '55, i. Jennifer Jones, R. Stack)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Dnevne aktualnosti: Giorno per giorno, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Rimini Rimini (kom., It. '87, i. P. Villaggio, S. Grandi, J. Calà)
22.35	Film: Sentieri selvaggi (western, ZDA '56, i. J. Wayne, N. Wood), vmes (23.30) dnevnik
1.15	Pregled tiska
1.25	Rubrika o lepoti

CANALE 5

6.00	Na prvi strani, vreme
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodišče (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Nan.: Robinsonovi
14.45	Variete: Casa Castagna
16.00	Otroški variete
18.00	Dnevnik TG5 - Flash
18.05	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: La dottoressa Giò (dram., It. '95, i. B. D'Urso, F. Testi, F. Bucci)
22.40	Vecerni dnevnik TG 5
23.10	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroški variete, vmes risanke in nanizanke
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Variete za najmlajše, vmes risanke
15.00	Variete: Generazione X
16.00	Nan.: Classe di ferro, 17.45 Primi baci
18.30	Odprti studio, vreme, 18.45 Sport studio
19.00	Nan.: Baywatch, 20.00 Il principe di Bel Air
20.30	Nogomet: Milan-Sparta Praga (pokal UEFA)
22.30	Sport: Pokal UEFA
23.30	Aktualno: Fatti e misfatti
23.40	Nan.: Renegade
0.40	Sport: Vse o pokalih
1.40	Italija 1 sport
2.40	Aktualno: Ciak
3.20	Nan.: La guerra dei mon-di (1. del)

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15
	Dogodki in odmevi
20.30	Film: Il pirata e la principessa (kom., '44)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20
	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Avventura in Oriente (fant., ZDA '65)
20.35	Film: Sotto stretta protezione (krim., ZDA '88)
23.00	Sport: TM Sea

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Popaj
20.30	Dnevnik
20.50	Pri nas doma: Kaj, hudica, hočejo ti Slovenci? (ponovitev)

BORIS S. popravila TV - VCR antene - SAT

Ul. Biancospino 22/2
OPCINE

Telefon: (040) 214867 - 214871

SLOVENIJA 1

10.05	Otroški program: Carovnik Ujtata, 2. del
10.25	Batman, 7. del ameriske nanizanke
10.50	Starodavni vojsčaki, 1. del am. dok. oddaje
11.15	Po domače
13.00	Poročila
13.05	Pisave, pon.
14.55	Jeanne, pon. drame
16.25	Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ziv zav
18.00	Sorodne duse, 13. del angleske nanizanke
18.30	Umetnost in civilizacija
18.45	Kolo sreče, TV igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Kdo bo koga, 2. del TV nadaljevanke
20.40	Vpliv renskega rizlinga na slovensko samobitnost, 2. del
21.15	Tednik
22.00	Nikar, oddaja o prometu
22.10	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.30	Zarisce
22.50	Poslovna borza
23.00	Sova
23.00	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 18. del serije
23.30	Hobotnica, 18. del serije

SLOVENIJA 2

12.50	Videostrani
13.00	Euronews
15.05	Evrogol
16.05	Tedenski izbor: Sorodne duse, 12. del angleske nanizanke
16.35	Sova, ponovitev: Noro zaljubljena, 9. del ameriske serije
17.05	Hobotnica, 17. del italijanske serije
18.00	Regionalni program
18.45	Znanje za znanje, Ucite se z nami
19.05	Majhne skrivnosti velikih mojstrov kuhanja
19.15	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Intervju: Mile Sterk
21.05	Umetniški večer: Negativni total (Srečko Kosovel 1904-1926)
21.50	H - kot heroini, pon. ameriskega filma
23.25	TV jutri, videostrani

KANAL A

09.55	Novice
10.45	Unpato, ponovitev
11.55	Spot tedna
14.00	Novice
16.15	A-Shop, Spot tedna
16.40	Sirene, pon. 11. dela
17.30	Luc svetlobe, 562. del
18.15	Generacija transformerjev, pon. 32. dela
18.45	A-shop
19.00	Pika na A
19.35	Otroški program
20.00	Dežurna lekarna, 54. del spanske serije
20.35	Plinska svetilka, ameriški film
22.30	Apolo 13, oddaja o snemanju filma
23.05	Gost pike na A, pon.
23.25	A-Shop, televizijska prodaja

Koper

16.00	Euronews
16.10	Piranski glasbeni večeri
17.30	Vesolje je...
18.00	Slovenski program, Primorski forum
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Vesolje je...
20.00	Slovenski magazin
20.30	Četrtekova sportna oddaja
21.00	Meridiani, aktualna tema
22.00	TV dnevnik
22.15	Euronews
22.30	Slovenski program, Karaoke - dobra volja je najbolja

ORF Avstrija 1

06.25	Otroški program
09.15	Umor, je napisala, pon.
10.00	Baywatch, pon.
10.40	Vesoljska ladja Enterprise, pon.
11.30	Dolina mascevanja, ameriški vestern, 1951
13.00	Otroški program: Družina Nikolaus
13.40	Nekoc je bilo vesolje
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o dzungli
15.30	Mini cas v sliki
15.40	Vesoljska ladja Enterprise: Polovica življenja
16.30	Baywatch: Veliki potres, 1. del
17.10	Strašno prijazna družina: Stisnimo se
17.35	Zlata dekleta: Predstava gre naprej
18.05	Dr. Quinn: Sanje in resničnost
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Komesar Rex, Slepa priča, 6. del serije
21.00	Kuharski mojstri
21.10	Naravnost v Chicago, 3. del: Vprašanje casti
21.55	Kobra, 8. del: Osamljena srca
22.35	V senci sužnjev, ameriški vestern, 1982
00.10	Cas v sliki
00.15	Velika zmešnjava, francoski TV film, 1991
01.50	Režija: Pascal Thomas
02.10	Strašno prijazna družina, ponovitev
02.10	Schiejok, ponovitev
03.10	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
05.05	Naravnost v Chicago, pon. filma

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Schiejok, pon.
10.05	Mati se bojuje za sina, pon. nemskega TV filma, 1994
13.00	Cas v sliki
13.10	Porocilo, pon.
14.00	Alpe-Donava-Jadran
14.25	Na lastno nevarnost, 1. del: Sreca v igri...
15.10	Umor, je napisala: Zob za zob
16.00	Vsak dan s Schiejokom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Dva na poti po Avstriji
21.10	Vera
22.00	Cas v sliki
22.30	Siling, gospodarska oddaja
23.00	Zaire: Poslednji belci, Usode v Afriki
23.50	Veliki zid, 2. del: Zmajevost srce
00.55	Kultura
01.35	Pogledi od strani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00
Poročila: 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer; 21.05 Literarni večer; 21.40 Lepe melodije; 22.30 Stari gramofon; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Radio Most: studio Koper-Ljubljana-Maribor; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 14.00 Dogodki in odmevi; 16.45 Kdo ve; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Rizi Bizi Jazzy; 20.00 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Igra; 13.05 Mehurčki; 13.35 Mladi mladim; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.10 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Zunanje politični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbovska glasba; 20.00 Iz arhiva simf. RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska, vreme; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.40 Hit dneva; 9.45 Izmenično Od otroštva do mladosti in Zdravnikovi nasveti; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.00 Hit N. Gorica; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Tema; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30 Večerni pr.; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po

željah; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 13.55 Pasji radio; 14.20 Borza; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Spoznajmo se; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Ra Triglav; 02.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski pr. RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Preski berluzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr..

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 Recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: Dennison/Kimball Trio; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure & Skakafalli.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v rokah tretjepolčanikov; 8.40 Glasba; 9.15 Odprta knjiga: Ajša Najša (r. M. Peterlin, 7.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Zbovska glasba Z. Kodalyja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Soft music; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Zbor Vox maris

MENJALNIŠKI TEČAJI

22. november 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	87,80	88,60	12,33	12,59	7,67	8,06
A banka Koper	87,30	88,40	12,30	12,56	7,58	7,93
A banka Nova Gorica	87,50	88,40	12,31	12,57	7,68	7,93
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	88,00	88,60	12,40	12,70	7,75	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	87,50	88,40	12,35	12,50	7,65	8,00
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	87,63	88,34	12,35	12,52	7,72	7,76
Come 2 us*	87,90	88,25	12,45	12,55	7,75	7,98
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.*	87,50	88,20	12,35	12,60	7,50	8,00
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	-	-	-	-	-	-
Kompas Hertz Celje*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	87,75	87,95	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	87,65	88,00	12,35	12,45	7,70	7,90
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.	87,00	88,20	12,30	12,55	7,55	8,00
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	88,20	88,70	12,40	12,60	7,60	7,90
M.B. Gustinčič - Lucija, t: 066/ 70-603						
Pošta banka Slovenije	86,25	88,15	11,55	12,55	7,25	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-570	88,15	88,45	12,47	12,53	7,76	7,89
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	87,98	88,15	12,40	12,49	7,76	7,81
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	88,20	88,40	12,43	12,49	7,65	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	87,90	88,25	12,50	12,53	7,70	7,95
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	86,90	88,60	12,25	12,59	7,40	7,90
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	87,85	88,10	12,37	12,44	7,73	7,76
Publikum NM, t: 068/ 322-490	87,80	88,29	12,40	12,53	7,73	7,97
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	88,20	88,30	12,42	12,60	7,70	7,90
Publikum Portorož, t: 066/747-240*	87,76	88,00	12,39	12,46	7,75	7,80
Publikum Ljubljana Miklošičeva	-	-	-	-	-	-
Tel: 061/ 318-788						
SKB d.d., ***	86,60	88,60	12,25	12,66	7,55	8,10
SHP Kranj, t: 064/331-741	88,10	88,50	12,40	12,50	7,70	7,90
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	87,50	88,50	12,32	12,60	7,50	7,99
Upimo Ljubljana, t: 061/214-388, 12-64-292	-	-	-	-	-	-

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni: *** Včerajšnji tečaji *
Bralce opozarjamo da so tečaji okvirni! Menjalnice lahko sproti spreminjajo tečaje po dnevni ponudbi in povpraševanju!

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 224 z dne 22. 11. 1995 - Tečaji veljajo od 23. 11. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	sifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	89,5696	89,8391	90,1086
Avstrija	040	šiling	100	1219,4304	1223,0997	1226,7690
Belgija	056	frank	100	417,3623	418,6182	419,8741
Kanada	124	dolar	1	89,2436	89,5121	89,7806
Danska	208	krona	100	2215,1728	2221,8383	2228,5038
Finska	246	marka	100	2870,5352	2879,1727	2887,8102
Francija	250	frank	100	2486,3098	2493,7912	2501,2726
Nemčija	280	marka	100	8580,2874	8606,1057	8631,9240
Grčija	300	grd	100	—	52,0153	52,1713
Irski	372	funt	1	—	194,8853	195,4700
Italija	380	lira	100	7,6038	7,6267	7,6496
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2306,1324	2313,0716	2320,0108
Japonska	392	jen	100	119,2403	119,5991	119,9579
Nizozemska	528	gulden	100	7662,7972	7685,8548	7708,9124
Norveška	578	krona	100	1949,2829	1955,1307	1961,1307
Portugalska	620	escudo	100	82,0619	82,3088	82,5557
Švedska	752	krona	100	1858,8334	1864,4267	1870,0200
Švica	756	frank	100	10632,1773	10664,1698	10696,1623
Velika Britanija	826	funt sterling	1	188,5003	189,0675	189,6347
ZDA	840	dolar	1	120,8705	121,2342	121,5979
Evropska unija	955	ECU	1	157,2981	157,7714	158,2447
Španija	995	peseta	100	99,9947	100,2956	100,5965

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 23. 11.1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
20.3.96	118	99.9834%	100.0526%	100.0180%	1.700.000 170.000	849.859 84.986	850.447 85.045	1.700.306 170.031

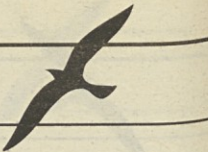
Tečajnica borznega trga
št.: 221 Datum: 22. 11. 1995

Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKX	800	(11.95)	12.700		20.11.	12.700	13.400			
PRB	665	(13.95)	19.007	159	22.11.	18.900	19.200	19.440	18.510	20.034
SAL	500	(2)(11.95)	18.006*	8,33	22.11.	18.280	18.900	18.280	17.510	46.455
SKBR	1000	(24.2.95)	37.442	3,3	22.11.	37.520	37.530	37.800	37.160	28.880
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
BCE1	10,0	2(1.10.95)	106,3		21.11.	106,0	106,5			
RSO1	8,0	5(30.6.95)	103,5	0,1	22.11.	103,6	103,8	103,8	103,5	6.415
RSO2	9,5	10(1.10.95)	114,8	15	22.11.	114,9	115,4	115,0	114,6	35.436
RSO8	5,0	4(31.5.95)	94,0		21.11.	94,3	94,3	100,0		
RS11	7,0	5(15.7.95)	102,9		15.11.	98,0				
RLSD	8,0	5(30.6.95)	103,0	21	22.11.	101,8		103,0	102,8	8.605
RLSD2	9,5	10(1.10.95)	113,4		20.11.	113,0				
SKB1	10,0	6(1.11.95)	104,2	10	22.11.	104,2	106,0	104,2	104,2	129
SKB2	10,5	4(15.9.95)	111,0		22.11.	111,0	111,2	111,0	111,0	6.811
SKR1	5,0	3(30.6.95)	84,2	15	22.11.	83,0	91,3	84,2	84,2	1.039
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2)(28.7.95)	15.165	56	22.11.	14.910	15.300	15.300	15.000	698
DAD	10.000	(16.94)	176.397	05	22.11.	175.850	176.500	179.600	175.200	27.694
FMD	1715	(24.5.95)	28.067	1,73	22.11.	28.140	28.700	28.800	27.010	8.645
GPCR		(1)	24.850		20.11.					
FIMER		(1)	17.361	1,82	22.11.	17.100	17.990	17.400	17.100	399
MRZ	218	(30.3.93)	16.412	53	22.11.	16.100	16.590	16.450	16.400	1.346
NCTR	200	(26.6.95)	5.307	2,06	22.11.	5.270	5.300	5.350	5.270	2.632
TKR		(5)	1.156	1,38	22.11.	1.160	1.172	1.165	1.125	2.820
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	42.150		21.11.	39.250	40.000			
PNFP		(1)	61.556	1,80	22.11.	61.800	62.000	64.300	60.200	30.347
UBKP	720	(25.5.95)	15.400		20.11.	15.700	16.890			
YPP		(1)	42.700		21.11.	42.100	44.300			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
OZG	11,0	4(1.1.95)	104,0		20.11.	103,5	105,0			
VIP2	10,0	2(1.10.95)	107,5		21.11.	106,9				
PCE	12,0	7(1.6.95)	101,4	05	22.11.	99,7	102,0	101,5	100,8	424
PGO	10,0	2(1.6.95)	101,7	05	22.11.	101,3	105,0	102,0	101,6	622
SZB1	10,0	2(15.9.95)	107,0		21.11.	107,0	115,0			
SZB2	10,0	1(1.10.95)	109,2		20.11.	107,5	111,0			

Tečajnica izvenborznega trga

ST. 221/95 - 22. 11. 1995

Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pm. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			3.350		20.11.	2.820	4.400			
GRDO	200	(7)(30.6.95.)	5.220	4,9	22.11.	2.500	5.300			
HEBO	55	(1.6.95)	3.504A	5,96	22.11.	3.505	4.000	3.504	3.504	7
INTR			1.900		17.11.	2.000	2.350			
RORO		(15.6.95)	10.450	4,50	22.11.	10.000	10.440	10.450	10.450	10
RCSR			588,7	12,53	22.11.	598,0	613,0	620,0	536,0	10.508
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO	320	(1.6.95)	3.844	9,82	22.11.	3.850	4.299	4.000	3.690	1.003
KBPT						26.200				
KBPP			35.873		21.11.	33.600	35.900			
RGPO		(6)	900,0		16.11.	850,0	1.090			
UBKC	360	(25.5.95)	12.539		16.11.	10.060	12.900			
ODPRTI TRG C - Obveznice										
LOK	10,0	6(1.10.95)	103,8	11,	22.11.	102,6	103,8	103,8	103,8	967
MLJO	10,0	6(1.4.95)	102,5A	01	22.11.	102,5	104,0	102,5	102,5	84
OSMO	10,0	4(1.9.95)	103,8		16.11.	100,0				
QISO	10,0	5(1.10.95)	104,1	1,08	22.11.	102,9		104,1	104,1	779
ONM	11,0	3(1.9.95)	104,7		16.11.	103,0				
OPO	10,0	7(1.8.95)	103,0		22.11.	101,2		103,0	103,0	1.035
UBKK	8,50	3(15.10.95)	100,0	14,9	16.11.	83,0	108,0			
VPIO	10,0	4(1.10.95)	105,0		22.11.	103,0				
KRATKOROČNI VREDNOSTNI PAPIRIJ										
Blagajniški BS v DEM										
90 dnevi (v SIT)										
90 dnevi (v SIT)										
120 dnevi (v SIT)		94,1		19,4						
Tolarski blag. zapisi BS z nakupnim bonom										
BSB3 brez nak. bona(1.12.95)		99,8		20,11	22.11.	98,0	99,7			
del nak. bona (v SIT) NBS2		2.165		21.11.	100,0	5.750				
del nak. bona (v SIT) NBS3		3.834	42,	22.11.	3.871	3.950		3.851	3.650	157
Dvodnevni prenosljivi blagajniški zapisi BS - peta emisija										
BM76		99,4A	00,	22.11.				99,4	99,4	1.859
BMD6		98,1		9.11.						
BM6										
BVT6										
BVD6										
BV6										
BS12		94,1		19,4						

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

SNG LJUBLJANA Erjavčeva 1
Veliki oder
Sobota, 25. novembra, ob 19.30:
Tom Stoppard: **ARKADIJA**. IZVEN (KONTO).
Mala drama
D. Mamet: **OLEANNA**.
Sobota, 25. novembra, ob 20. uri: IZVEN (KONTO). RAZPRODANO!
Levi oder
Danes, 23., in jutri, 24. novembra, ob 22. uri: E. Ionesco: **INSTRUKCIJA**. IZVEN (KONTO). ZADNJI PONOVI TVI V LETO-SNJEM LETU!
LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Krekov trg 2
Kulturnica, Židovska steza 1
Danes, 23. novembra, ob 17. uri:
B. Vovk: **HOCETE PETI Z MANO**. IZVEN.
Veliki oder
Sobota, 25. novembra, ob 17. uri:
S. Makarović: **SAPRAMISKA**. IZVEN.
MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Čopova 14
J. Bricaire: **DOHODNINA**.
Danes, 23. novembra, ob 19.30. PREMIERA.
Jutri, 24. novembra, ob 19.30. Za abonma REPRIZA in IZVEN.
Sobota, 25. novembra, ob 11. uri:
S. Makarović: **SHOW STRAHOV**. Predstava zaradi bolezni v ansamblu ODPADE!
PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE
NOVA GORICA
Eugene Ionesco: **PLESASTA PEVKA**. Gostovanje v Domu španskih borcev Ljubljana.
Danes, 23. novembra, ob 20. uri.
Jutri, 24. novembra, ob 20. uri.
SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE
CELJE, Štandrov trg 5
Michael Ende: **CAROBNI NAPOJ**. Gostovanje v Laskem.

Danes, 23. novembra, ob 9.30. in 11.30.
Jutri, 24. novembra, ob 9.30. in 11.30.
Jutri, 24. novembra, ob 19. uri:
D. Jancar: **HALSTAT**. Abonma STUDENTSKI VECERNI in IZVEN.
SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA
Župančičeva 1
PRVA IZVEDBA V SLOVENIJI
Gian Carlo Menotti: **KONZUL**.
Ponovitve: danes, 23. novembra - red cetrtek, 25. novembra - red sobota, 5. decembra - red torek, 13. decembra - red sredo (- vse ob 19.30).
Sreda, 22. novembra, ob 19.30: G. Verdi: **NABUCCO**.
KUD FRANCE PREŠEREN
Karunova 14, Ljubljana
Sobota, 25. novembra, ob 17. uri:
FONFEK SIJE v izvedbi Lutkovnega gledališča Glasbene mladine Jesenice. Predstava je primerna za otroke od 3. leta naprej.
LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR
Rotovski trg 2
Nedelja, 26. novembra, ob 11. uri: Jan Malik: **ZOGICA MAROGICA**. Za otroke od 3. leta naprej.
SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
Vilharjeva 11, Ljubljana
PSIHA. Režija Vito Taufer.
Danes, 23. novembra, ob 19.30, za IZVEN.
ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Krekov trg 2, Ljubljana
Sobota, 25. novembra, ob 19.30: Feda Sehovič: **KURBE**, za IZVEN in KONTO.
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Glavni trg 6
Ray Cooney: **TO IMAMO V DRUŽINI**.
Danes, 23. novembra, ob 19.30, za abonma RDEČI, IZVEN in KONTO. RAZPRODANO!

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Kulturni dom
SSG ponovi v soboto, 25. t. m., ob 9.30 (za sole) predstavo S.S. Prokofjeva »Peter in volk«. Režija Sergej Verc.
Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona 1995
Jutri, 24. t. m., ob 20.30 (red A) - Koncert pod vodstvom Gianandrea Cavazzenija. Solisti Denis Mazzola Cavazzeni in Milena Rudifieria, Wonjun Lee. Na programu Mozartove skladbe. Pri blagajni dvorane Tripovich lahko do 2.12. podpisete novi abonma.
Gledališče Rossetti
Danes, 23. t. m., ob 20.30 (red cetrtek) bo Stalno gledališče FJK uprizorilo Svevovo »L'avventura di Maria«. Režija Nanni Garella. Nastopata Gabriele Ferzetti in Patrizia Zappa Mulas. Predstava v abonmaju: odrezek 1.
Ponovitev jutri, 24. t. m., ob 20.30 (red petek).

KOROŠKA

CELOVEC
Metno gledališče: Danes, 23. t. m., ob 19.00 Anton Cehov »Tri sestre«. Ponovitev v soboto, 25. t. m.
Sejmišče-Hala 5 - V torek, 28. t. m., ob 19.00 - Okrogla miza na temo »Meje in njihovo premagovanje-izziv za prihodnost«.
VELIKOVEC
Mestna hiša -Neue Burg: V nedeljo, 26. t. m.,

Jutri, 24. t. m., ob 18. uri srečanje z izvajalci. Vstop prost.
Od 5. decembra dalje bo Teatro Stabile iz Veneta uprizorilo delo Furia Bordona »Le ultime lune«; režija Giulio Bosetti. Nastopa Marcello Mastroianni. V abonmaju odrezek st. 4. rumen. Za abonente popust.
Gledališče Cristallo - La Contrada
V soboto, 25. t. m., ob 20.30 »Corpse! Commedia con cadaveri«. Režija Augusto Zucchi.
Gledališče pri Sv. Ivanu (Ul. S. Cilino 101)
V soboto, 25. t. m., ob 20.30 in v nedeljo, 26. t. m., ob 17.30 - C. Goldoni »Il vero amico«.
MILJE
Gledališče za mladino - V Dvorani Roma (Trg Republike) bo danes, 23. t. m., ob 10. uri Slovensko stalno gledališče uprizorilo mladinsko igr »Peter in volk«; ob 17. uri bo ponovitev predstave v italijanski verziji; ob 21. uri vaje, odprte za publiko, predstave »Tapis roulant«.
ob 14.30 - Osrednji koncert »Od Korotana do Jadrana« antifasistične in narodne pesmi.
TINJE
Dom prosvete Sodalitas: V torek, 28. t. m., ob 19.30 - Okrogla miza na temo »JE Krsko«. V torek, 14.12.95, ob 19.30 - okrogla miza na temo »Avstrija-Slovenija: sosedstvo z velikim gospodarskim potencialom«.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

Danes, 23. novembra, ob 22. uri:
Ameriški grafiči,
George Lucas, ZDA, 1973.

INSTITUTUM STUDIORUM HUMANITATIS
INSTITUT ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE LJUBLJANA

Prvi obisk Filmskega potepa v Kinoteki.
Predavanja prof. dr. Jefa Verschuerena:
**LANGUAGE AND COMMUNICATION:
A PRAGMATIC PERSPECTIVE.**
Vsak dan do vključno petka,
24. novembra, od 17. do 19. ure

Danes, 23. novembra v prostorih
Cankarjevega doma
Ob 10. uri: **Didaktika na INTERNETU**.
Ob 17. uri: Slovesna podelitev nagrad
DOMACA STRAN.

KUD FRANCE PREŠEREN,
Karunova 14, Ljubljana.
Jutri, 24. novembra, ob 20. uri:
Multimedijalni
projekt
KACE, avtorice Lidije Bernik.
PREMIERA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
KD Skamperle (Vrdska cesta 7)
Jutri, 24. t. m., ob 20.30 večer ob 50. obletnici osvoboditve z naslovom

»Obudimo spomin«. Predavala bo prof. prof. Marta Ivasic na temo »Od ukinitev do obnove solstva na Primorskem«.

**V ljubljanski Mestni galeriji
bodo danes, 23. novembra,
ob 18. uri odprli razstavo
ŠEST FRANCOSKIH SLIKARJEV.**

**Predstavili se bodo
Philippe Charpentier,
Jean Gaudaire-Thor, Jean-Louis Kolb,
Franck Moeglen, Tony Soulie
in Dominique Thiolat.
Slikarje je izbral francoski
umetniški kritik
Patrick-Gilles Persin.**

GLASBA SLOVENIJA

CAFE TEATER
Kavarna Grand hotela Union
Miklošičeva 1, Ljubljana

Jutri, 24. novembra, ob 22. uri: VECER EVERGREENOV z vokalnim tercetom MKM.
CANKARJEV DOM,
Prešernova 10
MODRI ABONMA 1. IN 2.
Orkester Slovenske filharmonije, dirigent MILAN HORVAT; solist MIHAIL PETUHOV, klavir.
Danes, 23., in jutri, 24. novembra, ob 19.30
Sobota, 25. novembra, za abonente koncertnega ciklusa v Beljaku in izven.
Torek, 28., in sredo, 29. novembra, ob

19.30: Prisli so muzikanti. VLADO KRESLIN z gosti. Istrski muzikanti, Beltinska banda, Mali bogovi. RAZPRODANO!

KUD FRANCE PREŠEREN,
Karunova 14, Ljubljana

Jutri, 24. novembra, ob 23. uri:
OTTO LEHNER, harmonika.

Sobota, 25. novembra, ob 23. uri:
SKAKAFCI ODSTEKANO - Cabaret Unplugged.

ILIRSKA BISTRICA,
Klub MKNZ, Bazoviška 26

Sobota, 25. novembra: RIJEKKKAS-MOST WANTED tour 95. Nastopajo: M. C. BUFFALO, MADERFANKERZ, UNLOGIC SKILL, UGLY LEADERS. Posebni gosti SKY TOWER.

SLOVENSKA FILHARMONIJA,
Kongresni trg 10, Ljubljana

Danes, 23. novembra, ob 10. uri: SPREHOD SKOZI ZGODOVINO JAZZA. Big Band RTV Slovenija; dirigent Lojze Krajncan; poje Alenka Godec.

KLUB K4,
Kersnikova 4, Ljubljana

Ponedeljek, 27. novembra, ob 21. uri: ADI SMOLAR: Ena zena in dvajset ljubic.

HALA TIVOLI,
Celovška 25, Ljubljana

Jutri, 24. novembra, ob 20. uri: Koncert skandinavske skupine CLAWFINGER. Kot predskupina bodo nastopili SKYTOWER z Rakeka.

DOM KULTURE, LJUTOMER

Jutri, 24. novembra, ob 19. uri: LJUTOMERSKI OKTET. Koncert je posvečen 30-letnici delovanja.

CAFE BELVEDERE,
Cesta svobode 26, Bled

Sobota, 25. novembra, ob 21. uri: ADRIAN BYRON BURNS. Blues koncert.

RAZSTAVE SLOVENIJA

CANKARJEV DOM
Prešernova 10

V galeriji CD poteka 2. SLOVENSKI BIENALE ILUSTRACIJE.

MODERNA GALERIJA,
Tomšičeva 14

V galeriji je na ogled retrospektivna razstava enega najizvirnejših slovenskih likovnih ustvarjalcev tega stoletja, Franceta Kralja. Razstava bo na ogled do 3. decembra.

V spodnjih prostorih Moderne galerije razstavlja Antony Caro, Kaskade.

GALERIJA KRKA
Dunajska 65, Ljubljana

V galeriji je do 16. decembra na ogled razstava-slik akademске slikarke Vide Fakin.

GALERIJA COMMERCE,
Einspielerjeva 6

V galeriji je do 8. decembra na ogled razstava Franceta Mihelica z naslovom RIBA FARONIKA

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE
Celovška 23, Ljubljana

V muzeju je do 14. januarja na ogled mednarodna razstava VSE O SRCU.

JAKOPIČEVA GALERIJA,
Slovenska 7, Ljubljana

V galeriji je do 6. decembra na ogled razstava Oddelka za oblikovanje ALU v Ljubljani.

GALERIJA ŠOU, KAPELICA,
Kersnikova 4, Ljubljana

V galeriji je do 16. decembra na ogled razstava Damijana Kracine z naslovom TV.

VISCONTI FINE ART KOLIZEJ,
Gospodsvetska 13

V galeriji je na ogled razstava GRAFICNA

MAPA TORONTA skupine IRWIN.

KUD FRANCE PREŠEREN,
Karunova 14, Ljubljana

V galeriji je do 28. novembra na ogled razstava Silvana Omerzuja ANGELI.

MALA GALERIJA,
Slovenska 35

Na ogled je razstava iz cikla Velika imena svetovne umetnosti avtorja Jeana Marca Bustamanteja. Razstava bo odprta do 26. novembra.

GALERIJA EQURNA
Gregorčičeva 3, Ljubljana

V galeriji je do 14. decembra na ogled razstava-slik Zarka Vrezeca.

GALERIJA ILIRIJA
Tržaska cesta 40, Ljubljana

V galeriji je do 31. decembra na ogled razstava Franceta Mihelica z naslovom RIBA FARONIKA

GALERIJA MAJOLKA,
Maistrova 11, Kamnik

Danes, 23. novembra, ob 19. uri: Otvoritev razstave slik in keramike umetniške delavnice Sa. Ma. Da. arhitekture Danice Blagojevič Bresjanac (foto).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Galerija Cartesius: na ogled je razstava Lojzeta Spacala.
Studio PHI (Ul. S. Michele 8/19)
Do 26. t. m. je na ogled razstava slikarja Giacomina Cirami »Cudoviti Kras«.
Galerija Art Light Hall: do 3.12. razstavlja tržaska slikarka Serena Bellini.
Galerija Rettori Tribbio 2: na ogled je razstava Irene Ravalica.
Miramarski park- Konjusnica: do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.
Postna palaca (Trg Vittorio Veneto): do 7.12. bo na ogled razstava »Trst, mesto v kinu: 1896-1929«.
Salon pohistva Korsic (Sv. Ivan): se jutri, 24. t. m., razstavlja fotograf Ennio Demarin.
KRIZ - V foerju Sirkovega doma je do 26. t. m. na ogled razstava o ribištvu. Urnik: 18-21, ob nedeljah 10-13.
GORICA
Kulturni dom: do 30. t. m. je na ogled razstava podvodnega fotografa Smiljana Zavrtanika iz Nove Gorice.

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.
Katoliška knjigarna: Do 5.12. je na ogled razstava slikarja Borisa Zuliana.
STANJEL - Galerija Lojzeta Spacala je odprta od delavnih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.
SEZANA - V Kosovelovi knjižnici je na ogled razstava Franka Vecchieta.
PASSARIANO
V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Freund: razstavlja Inge Vevre.
Galerija Ars temporis: razstavlja Jaroslava Kralika in Elizabeta Gross.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstavlja Bruno Girolli.

GLASBA FJK

TRST

Koncertna sezona Glasbene

Matice 1995/96

12. decembra bo v Kulturnem domu nastopil Godalni kvartet Glasbene matice.

Evangelistična luteranska cerkev-Largo Panfil

Trieste prima: Danes, 23. t. m., ob 20.30 - Koncert skupine Silesian String Quartet.

Na programu Gorecki, Sz-majski, Penderecki, Krauze.

Gledališče Rossetti

Trzasko koncertno društvo

V ponedeljek, 4.12., ob 20.30 koncert celista M. Maisky in pianista D. Hovora.

Na programu Schubert, Schumann, Rachmaninov, Sostakovic.

Gledališče Miel

V nedeljo, 26. t. m., ob 11. uri koncert posvečen Ludwigu van Beethovnu. Nastopil bo pianist Filippo Gamba.

V torek, 5.12., ob 20.30 prireja Združenje Glasbene mladine Italije koncert pianistke Antonelle De Vinco.

ki bo izvajala Scarlattijeve, Galuppijeve, L. van Beethovneve in Prokofieve skladbe.

V sredo, 6.12., ob 20.30 - koncert komornega orkestra Academi pod vodstvom Micheleja Stolfi s solisti Marcom Schiavo(klavir) in Silvio Di Marino(flavta).

Cerkev B.Vergine del Soccorso (Trg Hortis)

Danes, 23. t. m., ob 20.30 bo v Cerkvi B.Vergine del Soccorso (Trg Hortis) koncert organista Maura Macri in vokalne skupine Cappelle Civice. Dirigent Marco Sofianopulo. Koncert organizirajo Mestni gledališki muzej C. Schmidl, Knjižnica A. Hortis in Oficirski krozek.

Vstop prost.

V cetrtek, 30. t. m., ob 20.30 pa bo v anglikanski cerkvi (Ul. S. Michele) koncert sopranistke Federice Volpi ob spremljavi pianistke Elisabette Buffulini.

Discobar Macaki

Naslednje srečanje bo v torek, 28. t. m., zaključni večer pa 5. decembra.

TRZIC

Občinsko gledališče

V cetrtek, 7.12., ob 20.30 koncert pianistke Irine Plotnikove. Na programu Skrjabin in Prokofijev.

NOGOMET / PREDZADNJE KOLO V LIGI PRVAKOV

Borussia premagala Juventus in si odprla vrata četrtfinala

Pred zadnjim kolom je še nekaj nejasnosti - Spartak že petič zapored zmagal - Pretep med dvema igralcema Blackburna - Ajax slavil v Madridu

TORINO, MOSKVA - V nogometni Ligi prvakov je kolo pred koncem se nekaj nejasnosti, tako da bodo odločitve o zadnjih četrtfinalistih padle sele v zadnjem kolu, ki bo na sporedu 6. decembra. Zanesljivi četrtfinalisti so samo Panathinaikos, Spartak, Juventus in Ajax. Tudi Borussia si je z zmago v Turinu praktično zagotovila nastop v četrtfinalu, kjer jo čaka Ajax. Za matematično gotovost je za Nemce dovolj, da ne izgubijo z Rangersi, ki so že izločeni. Real Madrid bi si s porazom proti Ajaxu lahko precej poslabšal položaj, toda Ferencvaros je sinoci doma igral samo neodločeno z Grasshopperjem in tako Spancem na stezaj odprl vrata četrtfinala.

Najbolj negotovo je v A in B skupini, v rahli prednosti pa sta Nantes in Legija, ki se bosta doma pomerila s Panathinaikosom oziroma Spartakom, ki sta si uvrstitve v četrtfinale že zagotovila.

Gledalci na stadionu Delle Alpi v Turinu so prav gotovo prisli na svoj račun, pa čeprav je Juventus tokrat prvič v Ligi prvakov izgubil. Igra, ki sta jo pokazala italijanski in nemški prvak je gotovo zadovoljila večino prisotnih, na koncu pa so se veselili igralci Borussia, ki so bili za to tekmo mnogo bolj motivirani, kot pa igralci Juventus, ki si so si že zagotovili prvo mesto v skupini in nastop v četrtfinalu.

Srečanje se je začelo v znamenju napadov igralcev v črnelih majicah in v prvih dvajsetih minutah so imeli domačini tri lepe priložnosti, toda Klos je bil vedno na mestu in je strele

Viallija, Padovana in Jugovića uspešno ubranil. Juventus je bil najbližje zadetku v 24. minuti ko se je po hitrem napadu Padovano sam znašel na robu kazenskega prostora Borussia in takoj streljal. Klos je bil tokrat brez moči, toda zoga se je odbila od prečke.

Le nekaj minut kasneje je Borussia povedla. Jugović je na desni strani izgubil zogo, Reuter je prodiral po desnem krilu in podal v sredino. Juventusova obramba je zogo prestregla in odbila iz kazenskega prostora, kjer pa je bil dobro postavljen Zorc, ki je s silovitim strelom premagal Peruzzijsa.

Juventus je tudi v nadaljevanju imel več od igre, toda zoga ni hotela v mrežo. V 50. minuti je Di Livio nasel prostega Marochija, ki pa je povsem sam približno 5 metrov od vrat Klosa streljal daleč mimo gola. Toda Nemci se niso omejili samo na obrambo, temveč so s protinapadi skušali doseči se drugi gol in si na ta način zagotoviti izredno pomembne točke v boju za uvrstitve v četrtfinale. To jim je uspelo v 63. minuti, ko je Lars Ricken

po dolgi akciji celotnega napada z volem z roba kazenskega prostora se drugič premagala Peruzzijsa.

Juventusov trener Lippi je takrat v igro namesto Viallija poslal Del Piera, vendar nova zvezda italijanskega nogometa sama ni mogla prinesiti preobrata. Del Piero je sicer že po izteku 90. minute iz prostega strela premagala Klosa, toda Borussia, ki je imela pred tem se nekaj priložnosti za višje vodstvo, se je na koncu povsem zasluženo veselila izredno pomembne zmage.

Moskovski Spartak pa očitno v skupini B nima enakovrednih nasprotnikov. Tudi v peti tekmi je zanesljivo slavil. Tokrat je ruski prvak z gladkim 3:0 odpravil angleški Blackburn, ki se s tem porazom dokončno poslavlja od sanj o četrtfinalu. Mrežo Blackburna je v 28. minuti načel Aleničev, delo pa sta že na začetku drugega polčasa dokončala Nikiforov v 47. in Mamedov v 54. minuti. Očitno pa v taboru angleškega prvaka ni vse v najboljsem redu. O tem najbolje prica dejstvo, da sta se Graeme Le Saux in

Izidi in stanje v Ligi prvakov

SKUPINA A						
Porto - Nantes						2:2
Panathinaikos - Aalborg						2:0
LESTVICA						
Panathinaikos	5	3	1	1	6:3	10
Nantes	5	2	2	1	5:5	8
Porto	5	1	3	1	4:3	6
Aalborg	5	1	0	4	3:10	3

PRIHODNJE KOLO (6. 12.): Nantes - Panathinaikos, Aalborg - Porto

SKUPINA B						
Spartak Moskva - Blackburn						3:0
Rosenborg - Legija						4:0
LESTVICA						
Spartak	5	5	0	0	14:4	15
Legija	5	2	1	2	5:7	7
Rosenborg	5	2	0	3	10:12	6
Blackburn	5	0	1	4	1:7	1

PRIHODNJE KOLO (6. 12.): Legija - Spartak, Blackburn - Rosenborg

SKUPINA C						
Glasgow Rangers - Steaua						1:1
Juventus - Borussia Dortmund						1:2
LESTVICA						
Juventus	5	4	0	1	15:3	12
Borussia	5	2	2	1	6:6	8
Steaua	5	1	2	2	2:5	5
Glasgow R.	5	0	2	3	7:8	2

PRIHODNJE KOLO (6. 12.): Borussia Dortmund - Rangers, Steaua - Juventus.

SKUPINA D						
Ferencvaros - Grasshopper						3:3
Real Madrid - Ajax						0:2
LESTVICA						
Ajax	5	4	1	0	11:1	13
Real Madrid	5	2	1	2	9:5	7
Ferencvaros	5	1	2	2	9:15	5
Grasshopper	5	0	2	3	3:11	1

PRIHODNJE KOLO (6. 12.): Ajax - Ferencvaros, Grasshopper - Real Madrid.

David Batty med srečanjem s pestmi lotila drug drugega. Posredovati je moral kapetan Alan Sherwood (na sliki AP), dogodek pa je Spartakov trener komentiral z velikim začudenjem: »V življenju se nisem videl, da bi se soigralca stepla na igrišču.« Spartak se bo v četrtfinalu pomeril z drugouvrščenim iz skupine A.

Juventus - Borussia Dortmund 1:2 (0:1)

Strelci: Zorc v 29., Ricken v 63., Del Piero v 90. minuti

JUVENTUS: Peruzzi, Porrini, Pessotto, Carrera, Vierchowod, Tacchinardi, Di Livio, Marocchi, Vialli, Jugović, Padovano.

BORUSSIA DORTMUND: Klos, Kree, Schmidt, Freund, Kohler, Sammer, Reuter, Zorc, Ricken, Möller, Herrlich.

Sodnik: Frisk (Svedska)

KOŠARKA / LIGA NBA

»Air« Jordan spet rešil Bullse pred porazom

V Dallasu dosegel 36 točk Šestnajst skokov V. Divca

CHICAGO - Bullsi so bili na robu drugega letošnjega poraza, »superstar« Michael Jordan pa je poskrbel, da je Chicago proti Dallasu iztržil podaljšek in z novo zmago ohranil najboljše razmerje zmag in porazov v NBA ligi, ob tem pa so Bullsi tudi izboljšali svoj dosednji začetni rekord v zmagah (leta 92/93 so se ustavili po sedmi zmagi). Fenomenalni »Air« je dosegel 36 točk, obenem pa je blokirjal met Jacksona ob izteku rednega dela tekme. Zelo uspešno sta igrala tudi Scottie Pippen in Toni Kukoč, ki je v podaljšku tudi zadel zelo važne proste mete in skupno dosegel 11 točk. V vrstah Dallas je mladi Jason Kidd zabeležil svoj prvi »triple double«: 25 točk, 15 skokov in 11 asistenc.

Zelo napeto je bilo tudi v Los Angelesu, kjer so Blazersi s trojko Jamesa Robinsona ob zvoku sirene presenetili Lakerse, pri katerih se je tokrat razigral Cedric Ceballos (38 točk), Vlade Divac pa je imel kar 16 skokov.

Presenetljivo in prestižno zmago so osvojili tudi Raptorsi, kjer s sijajno igro nadaljuje novinec Damon Stoudamire. Tokrat je Stoudamireju uspelo celo nanizati »triple double« (20 točk, 12 skokov in 11 asistenc), zadel pa je tudi odločilne proste mete v zadnji minuti.

IZIDI - torej: Toron-

to Raptors - Seattle SuperSonics 102:97 (O.Miller 23, W.Anderson 22, Stoudamire 20; Payton 24), Dallas Mavericks - Chicago Bulls 102:108* (Kidd 25, Mashburn 21; Jordan 36, Pippen 26), Denver Nuggets - Atlanta Hawks 107:99 (McDyess 22 - 11:15 iz igre, Ellis 15; A.Lang 22, G.Long 17), Los Angeles Lakers - Portland Trail Blazers 108:109 (Ceballos 38; Strickland 28, J.Robinson 17).

VZHOD: Chicago 8-

1, New York 8-2, Orlando 8-2, Miami 5-2, Indiana 5-3, Atlanta 6-4, New Jersey 4-5, Boston 3-5, Washington 3-5, Detroit 3-5, Toronto 4-7, Charlotte 3-7, Philadelphia 2-6, Milwaukee 2-6, Cleveland 2-7.

ZAHOD: Houston 8-1, Utah 9-2, San Antonio 6-2, Sacramento 7-3, Seattle 6-5, Lakers 6-5, Clippers 6-5, Dallas 5-5, Portland 5-6, Phoenix 4-5, Golden State 3-7, Vancouver 2-8, Minnesota 1-7. (VJ)

ODBOJKA / SVETOVNI POKAL

Nizozemci ugnali Brazilijo, danes Japonska - Italija

HIROSIMA - Po četrtem dnevu svetovnega odbojarskega pokala za moske s polnim številom točk vodita Italija in Japonska, ki pa se bosta med saboj pomerili ravno v naslednjem kolu. V osrednji tekmi večerašnjega dne je Nizozemska s 3:1 premagala Brazilijo. Japonci so nadigrali Egipt, »azzurri« pa Kitajce. »Igrali smo zelo dobro, toda danes bo proti Japonski drugačna pesem. Japonska je doslej res prijetno presenetila. Preprican sem, da bo premagala vsaj enega od starih favoriziranih mostev, upam, da ne mojega,« je po tekmi s Kitajci, v kateri je uspešno igral zlasti Andrea Zorzi, dejal selektor Italijanov Julio Velasco (na sliki).

Italija - Kitajska 3:0 (15:4, 15:3, 15:3)
ITALIJA: Tofoli (0+1), Bernardi (14+5), Gardini (5+7), Zorzi (8+10), Bracci (3+6), Gravina (3+9), Bovolenta (2+4), Papi 0+0, Pippi 0+0, Bellini

0+0. Giani in Pasinato nista igrala.

MITAJSKA: Zhou (0+1), Zhang L. (1+6), Xie (1+6), Yu (0+5), Chen (3+7), Zheng (0+5), Yang, Zhang D (0+2), Lu (2+5), Zhao (1+3).

Asi: Italija 7, Kitajska 2. Zgrešeni servisi: Italija 10, Kitajska 12.

Izidi 4. dne: Argentina - Kanada 3:0 (15:8, 15:9, 15:8); Italija - Kitajska 3:0 (15:4, 15:3, 15:3); Japonska - Egipt 3:0 (15:9, 15:5, 15:8); Tunizija - Kuba 1:3 (15:15, 15:6, 15:15, 6:15); Nizozemska - Brazilija 3:1 (17:15, 12:15, 15:7, 17:16); ZDA - Južna Koreja 3:0 (15:9, 15:11, 15:13).

Vrstni red: Italija in Japonska 8, Brazilija, Nizozemska in Kuba 7, Argentina in ZDA 6, Južna Koreja, Kitajska in Kanada 5, Tunizija in Egipt 4.

Danes: Kitajska - Kanada; Argentina - Egipt; Japonska - Italija, Tunizija - Brazilija; Kuba - ZDA; Nizozemska - J. Koreja.

ATLETIKA

Kubanci se jezijo na italijansko atletsko zvezo

HAVANA - V kubanski prestolnici so s precejšnjo nejevoljo sprejeli vest iz Rima, da italijanska atletska zveza ni priznala svetovnega rekorda v skoku v daljino, ki ga je Kubanec Ivan Pedrosa dosegel letos poleti v Sestrieru. Predsednik kubanskega olimpijskega odbora Manuel Gonzales Guerra je povedal, da bo sklical posebno zasedanje odbora, da bi se dogovorili, kako ukrepati.

Guerra se predvsem sprašuje, zakaj primera niso resili takoj po tekmo vanju, kako so lahko nekomu dovolili, da moti delovanje anemometra, nato pa je italijanska atletska zveza, da bi dokazala nepravilnost, uporabila video posnetke nekega amaterja.

RALLY / PO ZADNJI TEKMI V VELIKI BRITANiji

Škot Colin McRae doslej najmlajši svetovni prvak

Drugi je njegov kolega pri subaruju Španec Sainz

CHESTER - Škot Colin McRae s subarujem je novi svetovni prvak v reliju. Naslov svetovnega prvaka si je zagotovil z zmago na zadnjem reliju, reliju po Veliki Britaniji. Njegov kolega iz mostva Španec Carlos Sainz je bil drugi tako na zadnjem reliju kot tudi v skupnem seštevku. McRae je tako s 27 leti postal najmlajši svetovni prvak v zgodovini relija, poleg tega pa je tudi prvi Britanec, ki mu je uspelo osvojiti naslov.

Pred zadnjo dirko sta imela tako McRae kot Sainz 70 točk in obetal se je zanimiv boj. Škot je bil že po prvem dnevu pred Spancem, vendar mu je v drugi etapi pocičala guma, tako da je izgubil vodstvo. V zadnjih dveh etapah je znova pokazal svojo dobro pri-

pravljenost, od 14 hitrostnih preizkusenj dobil 11 in na koncu prehitel dvakratnega svetovnega prvaka Sainza za 36 sekund. Tudi tretje mesto je zasedel voznik Subaruja Anglež Richard Burns.

Subaru je zanesljivo osvojil naslov tudi med mostvi, pri tem pa mu je močno pomagala diskvalifikacija Toyotinih voznikov, ki so na reliju po Kataloniji uporabljali prepovedane turbo polnilnike.

Izidi relija Po Veliki Britaniji: 1. Colin McRae-Derek Ringer (VB, subaru) 5:09:19, 2. Carlos Sainz-Luis Moya (Spa, subaru) + 0:36, 3. Richard Burns-Robert Reid (VB, subaru) + 6:39, 4. Alister McRae-David Senior (VB, ford) + 11:15, 5. Bruno Thiry-

Stephane Prevot (Bel, ford) + 11:52, 6. Gwyn-daf Evans-Howard Davies (VB, ford) + 32:48, 7. Rui Madeira-Nuno Silva (Por, mitsubishi) + 34:45, 8. Jarmo Kytölehto-Arto Kapanen (Fin, nissan) + 36:00, 9. Masayo Kamioka-Kevin Gormley (Jap-VB, subaru) + 41:02, 10. Alain Oreille-Jack Boyere (Fra, renault) + 41:21.

Končni vrstni red v točkovanju svetovnega prvenstva voznikov relija: 1. Colin McRae (VB, subaru) 90 točk, 2. Carlos Sainz (Spa, subaru) 85, 3. Kenneth Eriksson (Sve, mitsubishi) 48, 4. François Delecour (Fra, ford) 44, 5. Tommi Maekinen (Fin, mitsubishi) 38, 6. Bruno Thierry (Bel, ford) 26; ekipno: 1. Subaru 350 točk, 2. Mitsubishi 314, 3. Ford 202.

NOGOMET / OSMINA FINALA POKALA UEFA

Capello bolj segrel ozračje kot Sparta

Trener zahteva jasnost - Milan danes proti Čehom

Trenner Milana Fabio Capello

verjel, toda figure norčaka tudi ne bi rad igral in bi rad vedel prej, kaj namera-va klub» je bil dokaj polemičen Milanov trener.

Na odgovor ni bilo treba dolgo čakati, vendar ta ni bil tak, da bi zadovoljil Capella. V kratkem sporočilu vodstva kluba je namreč rečeno, da društvo do konca aprila 1996 ne bo kontaktiralo drugih trenerjev, da pa pred tem datum tudi ne bo sprejemalo nikakršnih odločitev v zvezi s trenerjem prve ekipe. Capello s tem seveda ni zadovoljen, kot ni bil zadovoljen s predlogi društva, da bi že zdaj podpisal novo pogodbo. »Moje odklonilno stališče pa ni povezano s finančnimi klavzulami, temveč izključno s tehničnimi,« je poudaril in dejal, da pod takimi pogoji nove pogodbe ne misli podpisati.

Napeti odnosi med trenerjem in vodstvom kluba pa po trditvah igralcev ne vplivajo na moralo ekipe. Pravijo, da so odnosi s Capellom taki kot vedno, kar potrjuje tudi sam trener: »Z igralci so odnosi lahki in teži obenem. S tistimi, ki malo (ali nič) igrajo so odnosi nujno precej težki.

Napetosti pa v ekipi ni, zbranost in pripravljenost na delo sta na višku.« Danasnja Milanova naloga prav gotov ne bi smela biti pretežka. Sparta seveda ni nasprotnik, ki bi lahko spravljal v težave eno najboljših evropskih enajsteric. Tega mnenja so očitno tudi gledalci, saj so v prodajni dobičaji dočevali prodali vsega 5.500 vstopnic. Poleg ne preveč atraktivnega nasprotnika je razlog za to tudi v hudem mrazu in neposrednem televizijskem prenosu. Capello najbrž po »službeni dolžno-

MILAN - Prvo kolo v četrtfinalnih skupinah Korčacevega pokala se je za italijanske ekipe srečno izteklo, saj so v starih tekmah trikrat zmagale. Če sta bili zmagi Stefanella proti Estudiantesu in Scavolinija proti Manresi povsem pričakovani, pa je Teamsystem slavil v gosteh v Zaragozi, edino temno točko pa predstavlja poraz Cagive v Vareseju.

V Milanu so gledalci videli dokaj dobro predstavo domačin, ki so takoj prevzeli pobudo in predvsem z razpoloženima Bodiroma in Blackmanom stalno večali

igrala Weah in Simone ob najverjetnejši pomoči Savicevića. Postave Capello ni najavil, toda Saviceviću bo dal prostor Boban, medtem ko naj bi na sredini zaigrali Eranio, Albertini in Desailly. Obramba bo standardna, v vratih pa bo Rossija zamenjal Ielpo.

VERJETNI POSTAVI

Milan: Ielpo, Tassotti, Maldini, Albertini, Costacurta, Baresi, Eranio, Desailly, Weah, Savicević, Simone. (12 Rossi, 13 Tassotti, 14 Ambrosini, 15 Donadoni, 16 Di Canio).

Sparta: Kouba, Hornak, Novotny, Repka, Vonasek, Mistr, Svoboda, Frydek, Koller, Nedved, Lokvenc. (12 Blazka, 13 Rada, 14 Tyce, 15 Budka, 16 Nemeč).

Sodnik: Van der Wijn-gaert (Belgija).

NOGOMET / ČETRTRFINALE V SLOVENIJI

Povratne tekme potrdile »sodbe« s prvih srečanj

SCT Olimpija zmagala tudi v Novi Gorici - Primorje naprej

LJUBLJANA - Povratna nogometna srečanja četrtfinala Slovenije niso prinesla nobenega preobrata, saj so si vsi polfinalisti svoj nadaljni nastop zagotovili že v prvih srečanjih. Iz nadaljnega tekmovanja pa sta po pričakovanju izpadla oba drugoligaša, nekoliko presenetljivo pa sta se poslovala tudi jesenski prvak HIT Gorica in lanski pokalni prvak Mura.

Ljubljancani so bili tudi drugič boljši od HIT Gorice in s tem postali najresnejši kandidat za osvojitev slovenskega pokala. Zadetke za SCT Olimpijo pa sta dosegla Hadžić in Cimerotić. Oslabljeni Biostart Publikum se za svoje napredovanje lahko zahvali igralcu Mure Rousu, ki je strel Baumana iz kota poslal v lastno mrežo. Kasneje je Rous izenačil rezultat, se en zadetek Mure pa je bil premalo za napredovanje. V Velenju je bilo srečanje odločeno že v prvem delu, saj so bili takrat doseženi vsi zadetki. Gostje so povedli z golom mladega Selvada Kujovića že v 9. minuti in izenačili skupni rezultat. Toda vse upe jim je pokvaril zmeraj boljši Ismet Elmečić, ki je dvakrat zatresel mrežo gostov. V Ajdovščini so ob polcasu vodili gostje, vendar je bila prednost dveh zadetkov Primorja iz prve tekme nedosegljiva. Na koncu si tudi domači niso smeli privoščiti novega poraza z veliko slabšim nasprotnikom in so na koncu dobili srečanje.

Izidi povratnih srečanj četrtfinala pokala: Mura - Biostart Publikum 2:1, Primorje - Naklo 3:2, HIT Gorica - SCT Olimpija 0:2, Rudar - Železnikar Oscar 2:1. V polfinale so se uvrstili Rudar, Primorje, SCT Olimpija in Biostart Publikum. (G. C.)

NOVICE

»Pascal the animal« se poslavlja

FIRENCE - Branilec Pasquale Bruno po petnajstih letih zapuša italijanski nogomet in se seli na Skotsko. »V Italiji ne bi od nobenega kluba iztržil takšne pogodbe, kakršno mi je ponudil Heart od Midlothian,« je povedal Bruno, ki je podpisal dveletno pogodbo za 500 milijonov lir letnega dohodka, hrano, stanovanje in šestnajst letalskih vozovnic za Italijo.

Bruna so že ob prihodu na Otok preimenovali v »Pascal the animal«, kar kaže na to, da je njegov sloves »nemirnega« igralca (v Italiji je zbral 30 kol diskvalifikacije in več kot sto milijonov lir globe) že zdavnaj presegal državne okvire.

Chada Rubin namesto Seleševe

VALENCIA - Namesto Monike Seles, ki je je zaradi poškodbe kolena odpovedala nastop za reprezentanco ZDA v finalu pokala Federation proti Spaniji, ki bo konec tega tedna v Valenciji, bo za ZDA nastopila 30. igralka svetovne računalniške lestvice WTA Chada Rubin. Organizatorji turnirja v Sydneyju, ki bo potekal pred odprtim prvenstvom Avstralije od 8. do 14. januarja naslednje leto, so sporočili, da je Seleševa že napovedala nastop na tem turnirju.

Poleg Rubinove, ki bo rezerva, bodo za ZDA nastopile Lindsay Davenport, Mary Joe Fernandez in Gigi Fernandez, za Spanke pa bosta gotovo igrali Conchita Martinez in Arantxa Sanchez Vicario.

ZDA v popolni postavi proti Rusiji

LONDON - Reprezentanca ZDA bo v finalu Davisovega pokala od 1. do 3. decembra v Moskvi nastopila v najmočnejši postavi na celu s prvimi v drugim igralcem sveta Petom Samprasom in Andrejem Agassijem. Oba sta branila barve ZDA že v četrtfinalu proti Italiji in v polfinalu tega tekmovanja proti Švedski. Kot tretji in četrti igralec mostva bosta v Moskvo odpotovala tudi Jim Courier in Todd Martin.

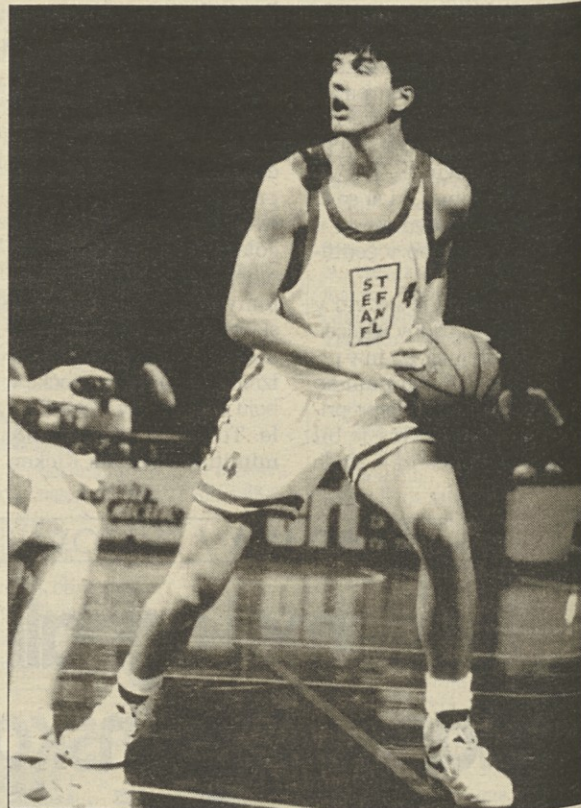
Američani imajo v Moskvi lepo priložnost, da že 31. v zgodovini tega tekmovanja osvojijo prvo mesto. Nazadnje so bili zmagovalci leta 1992, ko so premagali Svico. Rusija, ki je v polfinalu premagala Nemčijo, pa ima priložnost, da Davisov pokal osvoji prvič. Barve domačinov bodo v Moskvi branili Jevgenij Kafelnikov, Aleksander Volkov, Andrej Česnokov in Andrej Olhovski.

Slovo Triestine od pokala Dve koli kazni za Birtiga

LUMEZZANO - V povratni tekmi tretjega kroga tretjeligaskega pa je včeraj Triestina v Lumezzanu igrala 0:0 in se tako poslovala od pokala. Prva tekma v Trstu se je namreč končala 1:1, zaradi gola v gosteh pa se je naprej uvrstil Lumezzano. Sportni sodnik je v zvezi z nedeljskimi tekmami nogometne C2 lige med drugimi za dve koli diskvalificiral tudi branilca Triestine Birtiga.

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Za začetek tri zmage in en poraz za italijanske ekipe

Dejan Bodiroga je ponovno zaigral zelo solidno

razliko. Prednost ob odmoru je tako znašala že 14 točk. Toda trener Tanjević je od svojih igralcev tudi v nadaljevanju zahteval maksimalno agresivnost in ne samo enostavno nadziranje rezultata. To se je Milančanom tudi obrestovalo in jim na koncu prineslo prepričljivo zmago. Najboljša igralca sta bila Bodiroma in Blackman, pri gostih pa Herreros, ki je bil s 25 točkami tudi najboljši strellec srečanja.

V Pesaru je Scavolini se enkrat potrdil, da preživlja obdobje dobre forme. Po treh zaporednih uspehih v prvenstvu je namreč brez težav premagal se spansko Manreso, ki je sinoči nedvomno pokazala manj, kot je sposobna. Zmago si je Scavolini zagotovil že po prvem delu (51:31), tako da je bilo nadaljevanje gola formalnost.

Na gostovanju v Zaragozi je bolonjski Teamsystem dosegel izredno pomembno zmago v okviru C skupine. Končni izid je bil 77:76 (39:43) za Teamsystem, toda domači Amway je bil v vodstvu do zadnje sekunde srečanja. Nekaj več kot stiri minute pred koncem so domačini imeli se 12 točk prednosti, v izredno razburljivih zadnjih minutah pa se je razigral Myers, ki je v zadnjih 100 sekundah dosegel kar 8 točk, od tega odločilno »bombo« ob zvoku sirene.

Napoved, da caka Cagivo v Istanbulu proti Efes Pilsnu zelo težka naloga, se je v celoti izpolnila. Turki, ki so letos v ekipo vložili precej denarja (več kot 4 milijarde lir so porabili za nakup Makedonca Petra Naumoskega in Američana Conrada McRaeja), so potrdili, da so med najresnejšimi kandidati za končno slavo. Z izvrstno igro v obrambi so povsem onemogocili Cagivo in na koncu zasluženo slavili z

80:60 (34:26). Cagiva se je v prvem polcasu se kolikor toliko enakovredno upirala domačinom, ki pa so v drugem delu povsem zagospodarili na igrišču in visoko zmagali.

Stefanel - Estudiantes Madrid 87:68 (42:28)

Stefanel: Gentile 11, Portaluppi 10, Fucca 12, De Pol, Bodiroma 22, Alberti 5, Baldi, Cantarello 4, Blackman 23, Sambugaro n. v.

Estudiantes: Thompson 7, Orena 17, Aisa, Garcia 1, Jimenez 2, Herreros 25, Barce-nas, Azofra 2, Velazquez, De Miguel 14

Sodnika: Dorizon (Francija) in Hesse (Nemčija).

PM: Stefanel 15:18; Estudiantes 14:22; 3T: Stefanel 8:25 (Gentile 1:5, Portaluppi 2:6, Fucca 0:1, De Pol 0:2, Bodiroma 1:2, Baldi 0:1, Blackman 4:8); Estudiantes

4:14 (Thompson 0:2, Herreros 4:9, Azofra 0:3); 1.500 gledalcev

Scavolini - Tdk Manresa 94:69 (51:31)

Scavolini: Rossi 3, Labella 10, Magnifico 14, Dell'Agnello 15, Conti 2, Pieri 2, Daniels 12, Riva 15, Thompson 19, Costa 2

Manresa: Holgado 3, Lazzaro 4, Vazquez 8, Treus 9, Vega, Penarroya 7, Williams 12, Esteller 13, Frank 11, Singla 2.

Sodnika: Grbac (Hrvaška), Koukoulekidis (Grčija).

PM: Scavolini 10:12, Manresa 10:18; 3T: Scavolini 8:19 (Rossi 1:3, Labella 2:3, Dell'Agnello 1:1, Pieri 0:2, Daniels 2:4, Riva 2:6); Manresa 3:19 (Holgado 0:1, Lazzaro 0:1, Vazquez 0:3, Treus 1:3, Penarroya 1:7, Esteller 0:4); 1.350 gledalcev.

KOŠARKA / EUROCLUB

Benetton v Antibesu Buckler doma proti peterki Pau Orthez

Po dveh tednih od-mora se bodo s tekma-mi 3. kola nadaljevali boju v skupinah osmine finala košarkarske lige prvakov.

Benetton iz Trevisa čaka težko gostovanje v francoskem Antibesu. Zadnji domači prvenstveni poraz s Scavolinijem je se poglubil krizo v mostvu, Francozi pa so nadvse neugoden tekmeč, čeprav so v minulem kolu gladko izgubili proti Zdvocemu (23 točk) Iraklisu. Najnevarnejša moza Antibesa sta tujca White in Richardson.

Bolonjski Buckler si po nepričakovanem spodrsllaju v Zagrebu se celi rane, skušal pa si jih bo zaceliti z zmago proti Pau iz Ortheza, ki

je v kvalifikacijski fazi iz »eurokluba« izločil ljubljansko Olimpijo. Najboljši mož Paua je reprezentant Rigadeau.

Današnji spored
Skupina A: Olympiakos Pirej - Ulker Istanbul, Unicaja Malaga - Cska Moskva, Antibes - Benetton, Bayer Leverkusen - Iraklis Solun. **Vrstni red:** Cska 4, Iraklis, benetton, Olympiakos, Unicaja, Ulker in Antibes 2, Bayer 0.

Skupina B: Maccabi Tel Aviv - Benfica Lizbona, Barcelona - Real Madrid, Buckler - Pau Orthez, Panathinaikos - Cibona. **Vrstni red:** Cibona 4, Real Madrid, Pau Orthez, Buckler, Panathinaikos, Barcelona in Maccabi 2, Benfica 0.

PREČNIK / 200 ČLANOV NA TRADICIONALNEM SREČANJU

Na večeru JK Čupa nagradili najboljše

Predstavitev knjige Bruna Volpija o ribištvu

Prejšnjo soboto je bila v Prečniku že tradicionalna društvena večerja jadrnega kluba Čupa. Prijetnega večera se je udeležilo preko dvesto članov ter gostov, med katerimi so bili mnogi ugledni predstavniki jadrnih klubov, italijanske jadrne federacije in predstavniki deželnih ustanov.

Večer se je po uradnem govoru predsednika Marina Košute nadaljeval z nagrajevanjem tekmovalcev vseh kategorij nedavno zaključene uspešne jadrne sezone. V kategoriji optimist (najmlajši) se je v minuli sezoni najbolj izkazala Johana Križnič, zmagovalka trofeje Alpe Adria, na jadrnih deskah je Culine barve tudi letos odlično branil conski prvak Paolo Kralj, Nada Čok, Sara Bensi, Adriano Ferfolja ter Enrico Pernarčić pa so zasedli odlično drugo mesto na italijanskem studentskem prvenstvu Ateineum Cup (jadrnice J-24). V kategoriji kajutnih jadrnic se je najbolj odrezala ekipa Franka Sedmaka (jadrnica Pink Storm), ki je tretjič zmagala v šestem razredu rekordne Barcolane ter si zaslužila odlično sedmo mesto na prestižni Alpe Adria Khermesse.

Pohvala za uspešno sezono je sla tudi Nadji Kanalac (jadrnica Ali Babà) ter društvenemu prvaku Aleksu Bezinu, ki se trenutno že mudi na regati na Atlantiku.

Sledilo je nagrajevanje zmagovalcev društvene regate, nakar pa je je Bruno Volpi predstavil sad svoje ga dolgoletnega dela ter izkušenj, in sicer knjigo o zgodovini našega ribištva in pomorstva, ki jo je ob tej priliki podaril devinskonabrežinskemu zupanu Depangherju. Knjiga

Bruna Volpija je kulturna ter znanstvena oplemenitev trzasko pokrajine ter znak včasih »namerno spregledane« zgodovinske realnosti slovenskega naroda na našem obalnem

ozemlju. (Domenis)

Na slikah (Foto J. Kovacic): nagajevanje najboljsh (zgoraj) društenih članov, Bruno Volpi podarja izvod svoje knjihe zupanu Depangherju

NAMIZNI TENIS / MOŠKA C2 LIGA

Po 1. delu Kras pri dnu

Proti Rangersu tri točke Boleta
Dober odpor »dečkov«

V namiznoteniskih promocijski C2 ligi sta Krasova moška in ekipa under 14 zaključili s prvim delom prvenstva. V zadnjem petem krogu sta obe izgubili z Rangersom v Vidmu: moška s 3:5 vse tri točke je prispeval Edi Bole in under 14 s 5:0 z bratoma Liut.

Moška Krasova ekipa je v prvem delu zabeležila le eno zmago proti Gradežu. Mlajša igralca Gorazd Milic in Bojan Simoneta sta bila v Vidmu že bliže drugi prvenstveni individualni zmagi, vendar se jima to ni posrečilo: Milic je izgubil set na 20:22 bodisi proti Scridelu kot proti Marculinu. Za zmago proti slednjemu veteranu je startal tudi Bojan Simoneta v treh nizih. Njuna boljša igra zal se ni rodila sadov. Kras si sedaj deli predzadnje mesto s Pordenonom in Gradežem.

Rangers S. Rocco - Kras 5:3

Scridel - G. Milic 2:0 (22:20, 21:16), Princisch - Simoneta 2:0 (21:14, 21:12), Marculin - Bole 1:2 (21:16, 21:2, 24:26), Princisch - Milic G. 2:0 (21:6, 21:12), Scridel - Bole 0:2 (9:21, 13:21), Marculin - Simoneta 2:1 (21:11, 19:21, 21:9), Princisch - Bole 1:2 (23:21, 14:21, 19:21), Marculin - G. Milic 2:0 (21:8, 22:20).

Dečka Uros Fabiani in Bostjan Milic sta v prvenstvu under 14 morala priznati premoč bratov Liut. Starejšima nasprotnikoma sta se mlajša krasovca dobro upirala. Za osvojitev dveh točk sta zamudila dve priložnosti v igri dvojic in Bostjan Milic proti mlajšemu Cristianu. Oba dvoboja sta terjala podaljšek. Krasova ekipa deckov under 14 ob koncu prvega dela prvenstva beleži četrto mesto z dvema zmagama in tremi porazi.

Rangers S. Rocco Udine - Kras 5:0

Liut C. - Fabiani 2:0 (21:16, 21:18), Liut I. - Milic B. 2:0 (21:11, 21:12), Liut-Liut - Fabiani-Milic 2:1 (21:12, 16:21, 21:9), Liut I. - Fabiani 2:0 (21:13, 21:15), Liut C. - Milic B. 2:1 (17:21, 21:14, 21:8).

Ostali izidi 5. kroga: Latisana - S. Giovanni Pordenon 5:2 (5:0), Sakura Grado - Azzurra Gorizia 2:5 (0:5).

Vrstni red moški C2: Libertas Latisana 10, Azzurra Gorizia 8, Rangers S. Rocco Udine 6, Sakura Grado, San Giovanni Pordenon in Kras Zgonik 2.

Vrstni red C2 under 14: Rangers S. Rocco Udine 10, Azzurra Gorizia 8, Libertas Latisana 6, Kras Zgonik 4, San Giovanni Pordenon 2, Sakura Grado 0 točk. (J.J.)

MINIBASKET

Dva poraza Kontovelcev, toda proti Interju se jim obeta zmaga brez borbe

Kontovel - Inter Muggia 31:33 (10:9, 10:2, 2:12, 9:10)

Kontovel: Nabergoj 5, Pernarčić 6, Cattaruzza, Turco, Colja 6, Picciulin 4, Ciacchi 2, Budin, Razem, Gustin.

Proti povsem enakovrednemu nasprotniku so Kontovelci zaigrali malo pod pričakovanjem. V prvih dveh četrtinah so namreč popolnoma nadigrali nasprotnika, v zadnjih dveh pa so popustili, v ključnih trenutkih so izgubili glavo in tako tudi tekmo s kosom razlike. Kaže vsekakor, da je organizator turnirja dodelil Kontovelu zmago z 2:0, ker so se nasprotniki predstavili samo z devetimi igralci. (C.B.)

Azzurra - Kontovel 63:24 (27:5, 6:3, 18:8, 12:8)

Kontovel: Cattaruzza, Kosuta 1, Sustersic 4, Vescovi, Bukavec 4, Ciacchi 1, Antoni 2, Turco 10, Gustin 4.

V tekmi proti Azzurri so naši potrdili, da se za njih tekma začne komaj s tretjo četrtino. Domaci so bili res dobra ekipa, ampak, ko bi se jim naši upirali skozi celo tekmo tako, kot so se jim v zadnji četrtini, bi bila na koncu razlika gotovo manjša. Z upanjem, da se bodo v prihodnjih tekmah Kontovelci prej zbudili, velja za igro v tretji in zadnji četrtini, pohvaliti prav celo ekipo. (C.B.)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Predavanje o Burmi

Z uspešnim slikovnim in besednim prikazom naravnih znamenitosti narodnih parkov na jugozahodu Združenih držav Amerike Lojzeta Abrama prejšnji četrtek, se je začela predavateljska sezona SPDT, za katero že dolgo vrsto let skrbi odbornica prof. Marinka Pertot, ki z izbiro predavateljev skuša zvestim članom planincem posredovati splet vabljivih prikazov naravnih, pokrajinskih, pretežno gorskih lepot iz naših in daljnih krajev, za bogatitev spoznanj in izkušenj ter širjenje kulturnega obzora. Prav zato je v pripravi drugo predavanje. Prihodnji četrtek, 30. novembra, bo v Gregorčičevi dvorani gostja SPDT prof. Sonja Gregori, ki se je pred nedavnim »politikala« po azijski celini in tam obiskala nekaj držav. To pot bo pokazala niz diapozitivov iz Burme, ena najbolj primitivnih držav na indokitskem polotoku, v kateri potuješ nazaj s časom in dejansko doživljaš srednji vek. Torej svet, ki se po okolju, običajih, ljudeh, močno razlikuje od našega. Nedvomno je tema predavanja prof. Sonje Gregori izredno zanimiva, in bo pritegnila veliko število poslušalcev, kar daje zagotovilo, da se bo uspešno začela predavateljska sezona SPDT tako tudi nadaljevala. (L.A.)

Jesenski izlet v Istro

Za nedeljo, 3. decembra, pripravlja SPDT jesenski, oziroma te dni že zimski izlet in bo popeljalo svoje člane in prijatelje v Istro. Tokrat bomo izletniki obhodili del označene poti, ki jo je speljalo in začrtalo obalno planinsko društvo iz Kopra in sicer okrog Movraske vale. Movraska vala je razmeroma rodovitna dolina, ki se razprostira med »belo«, apnenčasto in »sivo« Istro, slednjo bolje poznano kot Savrinska brda, znano po vinogradih in oljčnih nasadih. Izlet ne predstavlja nikakega posebnega napora, tako da je primeren za vsakogar, ki si želi preživeti dan v dotiku s pristno naravo. Če bo vreme posebno naklonjeno, se nam bo nudil lep razgled in užitek narave v pisani jesenski, če že ne v zimski, beli preobleki. Na to pot bomo odsli z osebnimi avtomobili in sicer točno ob 9. uri iz Trsta z Oberdankovega trga in ob 9.30 pri Orehu (Noghere). Državno mejo s Slovenijo bomo prestopili na mejnem preodu Osp (samo s prepustnico!).

Izlet je pripravil in ga bo vodil Franc Armani, ki je na razpolago za pojasnila v večernih urah, in odgovarja na telefonsko številko 51360. (F.A.)

Sejem smučarske opreme bo izjemoma samo še danes

Odziv na pobudo Smučarskega odseka SPDG, da tudi letos ponudi prostore na sedežu društva za sejem rabljene smučarske opreme je bil zelo velik a žal pretežno enosmeren. Ponudba je bila veliko večja od poprasevanja. Na društvu so sklenili zato, da vsem, ki v soboto popoldne niso utegnili priti na sedež, to omogočijo danes med 18. in 20. uro. Društvo obenem prosi člane naj čimprej spet prevzamejo opremo, ki ne bo oddana.

Družabnost ob petju in glasbi ob 50-letnici obnovitve društva

Na sedežu društva - odprt je ob sredah od 11. do 12. ure in ob četrtkih od 19. do 20. ure - so na razpolago vabila za udeležbo na planinskem srečanju, ki bo 7. decembra ob 20.30 v Kulturnem domu, ob 50-letnici obnovitve društva.

Ob tej priložnosti pripravljajo krajsi kulturni spored s pevskimi in glasbenimi točkami ter nizanem dogodkov iz obdobja pred in po obnovitvi društva. Podelili bodo tudi častna priznanja. Vstop bo samo z vabili.

Družabnost ob Martinu

Nad sedemdeset članov in prijateljev Slovenskega planinskega društva se je 12. novembra udeležilo družabnosti v lovski koči na Kremancih nad Renčami, kjer so preživeli prijetno popoldne.

Martinovanje je bilo letos nekoliko drugače, v lastni reziji. Za hrano - lovski in goveji golaz s polento, zelenjavo in druge dobrote - so poskrbeli člani društva sami. Prav tako za pijačo. Sicer se je družabnost odvijala po preizkušenem vzorcu. Le vreme ni bilo takšno kakor bi si ga sicer želeli.

Diapozitivi z letošnje sezone

V predavalnici knjižnice Damir Fajgelj sta člana SPDG Zdenko Vogrič in Vlado Klemše 15. t.m. predvajala diapozitive z izletov in raznih srečanj, ki jih je društvo priredilo v letošnji sezoni. Tako smo si lahko ogledali precej posnetkov, ki so nastali med štiridnevni izletom v Dolomite (skupina Brenta) ter na Ortler, posnetke z družinskih izletov na Korosko, v Belo krajino, dalje s srečanja v Stnavru, na prazniku kostanja itd. Morda izbira dneva (sreda) ni bila najbolj posrečena in se je to odrazilo skozi skromnejšo udeležbo.

Nove izkaznice

Ob petdesetletnici obnovitve društva je SPDG poskrbelo tudi za izdajo nove članske izkaznice, ki je po obliki precej drugačna od dosedanje, čeprav na naslovnici ohranja tradicionalni znak. Izkaznica bo opremljena s sliko, osnovne navedbe pa so izpisane v starih jezikih. Novo izkaznico bodo v decembru prejeli vsi novi člani, postopoma pa tudi dosedanji člani. Obvezna je seveda dostava slike.

Obvestila

SK BRDINA

obvešča vse zainteresirane, da lahko dvignejo neprodano smučarsko opremo se v ponedeljek, 27. t.m. od 19. do 20. ure na sedežu kluba v Proseški ulici 131 na Opcinah.

SK DEVIN

obvešča, da bo tečaj na plastični stezi v Nabrezini za otroke danes, 23., 28. in 30. t. m. od 17. do 19. ure. Informacije po tel. 220423.

TPK SIRENA

vabi člane na društveno večerjo, ki bo jutri, 24. t.m., ob 20.30 v gostilni Sardoc v Prečniku. Obvezna rezervacija na društvenem sedežu - Miramarski drevored 32, telefon 422696.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE

organizira rekreacijsko telovadbo za odrasle vsako sredo in petek od 17.00 do 18.00 v mali telovadnici italijanske srednje sole - Ul. D'Annunzio 48 - Milje (informacije Vesna Tul tel. 271862).

SZ BOR

obvešča, da sprejema vpise za večerno moško rekreacijo za odrasle. Informacije dobite v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

SZ BOR in KRUT

obveščata, da se bo v ponedeljek, 27. tega meseca pričela popoldanska telovadba za dame. Vadba bo ob ponedeljkih in četrtkih od 17. do 18. ure. Prijave sprejemamo na prvi vadbni uri ali v društvenem tajnistvu, tel. 51377.

SK DEVIN

organizira božično in novoletno zimovanje v smučarskem središču Alleghe od 23. oz. 26. decembra do 1. januarja in od 1. januarja do 6. oziroma 7. januarja na izbiro. Možnost smučanja na snežinah Civette in Val Badie in S. Pellegrina. Prijave do 28. t.m.. Informacije po telefonu 220423.

SK BRDINA

sporoča, da se nadaljuje telovadba v repenski telovadnici vsako sredo od 18. do 20. ure.

SKD HRAST- sportni odsek

organizira rekreacijsko in predsmučarsko telovadbo. Za informacije kličite st. 0481/78130 in 0481/419957.

PLANINSKA ODSEKA Sloga in SK Devin organizirata v nedeljo, 26. t. m. izlet v neznano. Zbirališče v Bazovici pri spomeniku padlih ob 9.30.

Izletniška dejavnost je pri SPDT zelo pestra (Foto L. A.)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Tudi v meglenem jesenskem jutru se boste lahko okopali v soncu, če boste le tolikanj pogumni, da boste razpihali oblake minule noči in pogledali kvisku. Bojazen pred opeklinami je odveč.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V delovnem zagonu naj se vaša samozavest ne izrodi v poniževalno kritiko tistih, ki so trenutno manj uspešni. Smer vetra se najraje spremeni prav v trenutku, ko smo tik pred ciljem.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Vaši dvomi o delovnih sposobnostih danes ne bodo utemeljeni, se kako pa bodo utemeljeni tisti, s katerimi boste razglabljali o zasebni plati življenja. Ne bojte se korenitih sprememb.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Če boste preveč hiteli, ko boste z delom preganjali občutek nezazelnosti, se vam zna zgoditi, da vas bodo hvalili samo zaradi pridnosti medtem ko bodo vaše srčne potrebe se naprej prezirali.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ne pretiravajte s samohvalo, saj vam v resnici sploh ni toliko do tega, da bi vas cenili, ampak pravzaprav do tega, da bi vas ljubili ne glede na uspehe, ki v očeh drugih vzbujajo zavist.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Na poslovnem področju vas bo popadla avanturistična mirzica, zato se vam zna zgoditi, da se boste prehiteli in prezrli možnosti počasnega, a zasledljivega vzpona. Počasi se pride dlje.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Čustvena zadržanost vam bo dodobra priprla pogled na resničnost, zato pa boste toliko jasneje razpoznavali tiste moteče obrise neresničnosti, ki vam resničnost prikazujejo v napačni luči.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vase finančno stanje se bo nenadejano izboljšalo, zato si boste privoščili dobro, ki je sploh ne potrebujete, in prispevali k bogatstvu bogatih. Kaj ko bi s presežki raje pomagali revnim?

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Enostavne naloge se boste lotili na skrajno zapleten način, zato boste obstali na začetku. Kdor preveč komplicira, se pogosto zivcira, kdor poenostavlja, pa se skoraj nikdar ne ustavlja.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na poslovnem področju se vam bo odprlo nekaj čudovitih možnosti. Ne zagrabitte za prvo, ampak jih vse po vrsti najprej temeljito pretresite - pa ne v luči želja, ampak v luči potreb.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Čeprav bo vaša denarnica prazna, ne boste pretirano skrbeli, saj se boste zavedali, da polna denarnica se zdalec ni pogoj resnične gotovosti. Kdor ni gotov praznih zepov, ni gotov niti polnih.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ne vznemirjajte se, če vas bodo nadrejeni kljub vaši prizadevnosti se naprej postavljali pred preizkušnje. Novo delovno mesto vas namreč potrebuje skromne in trpežne.

NEMČIJA

Organiziran
lov na ljubezen

Zabava za osamljena srca

Bila je le ena od mnogih značilnih zabav, z značilnimi udeleženci, ki so tisto noč potekale po nemških mestih. Vendar je bilo čutiti posebno vzdušje. Ko sem stopila na plesišče, kjer se je v četrtek zvečer trla množica ljudi, sem se počutila kot na zasebni zabavi. Zenske so se sproščeno pogovarjale z moskimi in celo prevzele male pobudo, čeprav so bile različne v letih velike.

Toda to je bila zabava Fisch sucht Fahrrad (Ribica išče kolo), organiziran lov na ljubezen, kjer bi zamenjaskali običajno zadrego. Zabavo FSF, ki si je ime sposodila pri Gloriji Steinem, ki trdi, da je zenska brez moskega kot riba brez kolesa, sta zasnovala sodelavca časopisa Journal Frankfurt.

Iz časopisnih oglasov sta razbrala bolečino osamljenih src in stopila v akcijo. Iz izkušenj sta vedela, da se lahko večer s partnerjem, ki je po telefonu zvenel cudovito, prelevi v pravo katastrofo.

Zabave so na sporedu vsak teden; izmenično v Frankfurtu in številnih mestecih, raztresenih v njegovi okolici. Dva tedna pred zabavo je celih šest strani Journala Frankfurt namenjenih malim oglasom, ki se glasijo: »Ribica išče kolo...21/80/90 (starost, teža, visina). Kje v Frankfurtu si zenska mojih sanj? Ker te ne najdem, se spoznajva, sem...« Na koncu sledi se številka.

Dva tedna pozneje, ko si po dobri presoji izbral svojega partnerja, izbereš znak, nanjo citljivo izpiseš zahtevano številko, jo prilepiš na vidno mesto in upas, da si avtorju oglasa enako

vseč, kot je tebi ugajal njegov glas po telefonu. Sicer je na voljo cela četa iskočih in zagotovo bo eden med njimi pravi.

Eden od rednih obiskovalcev zabave pravi, da mu sistem ugaja, ker v njem ni pretvarjanja, saj imajo vsi udeleženi isti cilj.

Joachim Schmidt, soustanovitelj licenčnih zabav FSF, ki potekajo v vseh večjih nemških mestih, je prepoznal stisko kakih 600 tisoč ljudi, ki živijo zunaj mesta in se dnevno vozijo na delo v Frankfurt ter tako nimajo pravih možnosti, da bi spoznali nove partnerje.

Položaj osamljenih dus se je se poslabšal zaradi velikega števila tujcev in državljanov s kratkoročnimi delovnimi pogodbami.

Zabave, ki so že pripeljale do dveh porok, bodo po njegovem prepričanju kmalu osvojile Evropo, zlasti Španijo in Italijo, dvomi pa v uspeh zabav v Veliki Britaniji, saj so Britanci preveč konzervativni za taksne zmenke.

Po vsem sodeč, zenskega dela kljub napihnjenim oglasom FSF na zidovih in pogledu na nenasitneže, ki se odločajo za več števil v pričakovanju super lepotic, ne moti očiten namen zabav. Triindvajsetletna Utta iz bližnjega Darmstadta je povedala, da ne išče romanca, da se je prisla le zabavat. Wilhelm pa je odkrito povedal: »Ali naj upam, da se bom z nakupovalnim vozikom zaletel v zensko svojih sanj, zapravljen denar za zmenke in ugotovil, da ni sva za skupaj? Veliko lažje in prijetneje je vsak teden obiskati zabavo.«

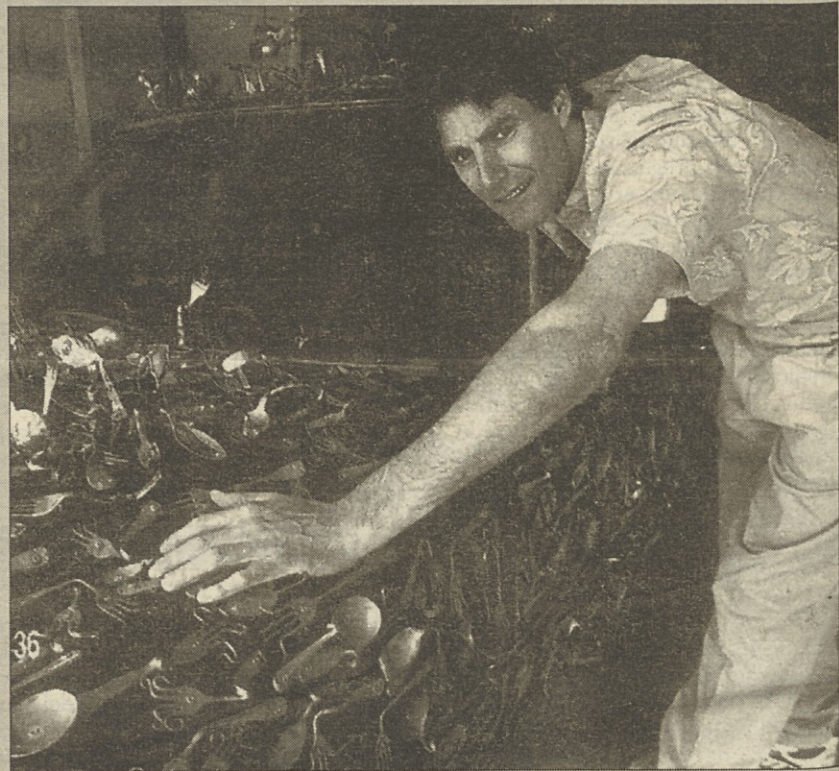

Uri Geller še kar naprej
zvija jedilni pribor

Avto znamke cadillac, na katerem so pritrjene zvite vilice, noži in žlice, zagotovo pritegne pozornost, kjerkoli se ustavi. Ker so vsi predmeti skrivljeni, ni težko uganiti ime lastnika avtomobila: to je Uri Geller, ki ze leta preseneča televizijske gledalce s svojo nadnaravno sposobnostjo, ki jo dokazuje s cadillacom, »okrasenim« z zvitim jedilnim priborom.

Kot nenavadni mirovni posrednik je Uri ze bil v Jeruzalemu, prihodnje leto pa bo obiskal Bagdad v upanju, da ga

bo sprejel predsednik Husein. S svojimi potovanji bi rad odgovorne prepričal, naj končajo vojske spopade in vojne. Čeprav je postal Uri slaven zaradi svoje sposobnosti, da krivi žlice, ne da bi se jih sploh dotaknil, je obogatel zaradi svoje telepatske sposobnosti, s katero je vplival tudi na nekatere svetovne voditelje. V Berkshireu, kjer živi njegova številna družina, snuje vse svoje nacрте; v svojem značilnem, nadnaravnim »gellerjevem« stilu pripravlja tudi nadrealistično kolekcijo nakita.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	TRINAT GRIM	OSEBA, KI SE ZAKAJ ZANIMA	ITALIJANSKI FILMSKI REŽISER (ETTORE)	SHAKE-SPEAROV JUNAK (ATENSKI)	ZAHODNI DEL BOHINJA	NIZO-ZEMSKA	SADNA PUJACA	ANGL. POPEVK. SKUPINA	VIKT-RING PRI CELOVCU	DOLOČA-NJE Z MERJE-NJEM	AVTOR: LUKA PIBER	SMU-CARKA WENZEL	RISALNO PERO	HRV. POPEV-KAR (DALIBOR)	TORINO	TOVARNA V CELJU	RAVNO-DUSNOST	ODISEJEV OTOK	GRADBENI MATERIAL	TURSKA GORA
PRETIRA-NA SKRB ZA ČIST JEZIK											DEL TELES-NEGA OGRODJA									
VELE-UCEN CLOVEK											ZRAKO-MER VLAKNATA KAMNINA									
USTA PO GRSKO						GLAVNO MESTO NEPALA FR. REKA									OPCU OČKA					
SOCNA, SLADKA BUČA							RAVA Z REZILOM									ANGLESKA MERA IVJE				
PRIEBI-VALCI IRANA							ITALIJANSKI PESNIK (TOR-QUATO)	SNEZNI LEOPARD POSVE-CENEC						GL. MESTO ALBANJE D. PRITOK MOZELE						
NEON			PTICA UJEDA	VRTNICE	SITUA-CUA							PRIEBI-SANKA	SU ZDRAVIL RASTLINA				PRIEBI-ZALUSCE	TOMAZ TERCEK HRV. NOG. TRENER		
KRAJ NA CRESU					LJUBLJ. IGRALKA PERJE PRI REPI														POLJSKI SATIRIK (STANI-SLAW)	NORDJ. BOGOVI
ITALIJANSKI SLIKAR (PAOLO)									MESTO V KONGU ORANJE						SL. PRISTA-NISCE SAMARIJ					
DESNI PRITOK BACE						MESTO, KJER JE KAJ SPOJEVO					POROD SKOZI TREBUH									
KREPKO RAZVIT MOSKI							ZADBJE PREDIVO				DEL VIET-NAMA						IGRALEC CIGOL			

RESTITEV: Vodopadno: CISTUNSTVO, HRBTENICA, ENKLOPED, AEROMETER, STOMA, KATMANDU, OMAMA, MELONA, UREZNINA, AKKE, IRANCI, IRIS, TIRANA, NE, STANJE, SEV, TT, OSOR, NADJA STRANAR, VERONESE, NTMA, IZOLA, KNEZA, SPOJ, CARSKI REZ, ATLET, OTRE, ANAM, LAOL

TABORNIŠKE NOVICE

Ob evropskem letu varstva narave

Ali država skrbi za varovanje naravnega okolja?

Leto 1995 je v znamenju Evropskega leta varstva narave. Za podobno akcijo se je Svet Evrope odločil že pred 15 leti, usmerjena pa je bila v varstvo narave na za-varovanih območjih. Na poti v novo tisočletje si želimo več: želimo si naravo, ki ne bo ohranjena le znotraj parkov. Zato je leto, ki se počasi poslavlja, namenjeno predvsem varstvu narave zunaj za-varovanih območij. V osrednjem taborniškem glasilu je posebna rubrika namenjena tudi ekologiji, zanj pa je zadolžena Ivona. Za rubriko Taborniške novice smo si sposodili njej prispevek iz decembrske številke Tabora in ga malce priredili.

Varstvo narave na Slovenskem je naslov publikacije, ene od mnogih, ki je izšla ob Evropskem letu varstva narave. V njej že v samem uvodniku Matija Gogala, direktor prirodoslovnega muzeja Slovenije, zapiše: "Osebnost sem prepričan, da izleta ali sprehoda v slovenske vasi- ce, v samoto sredogorskih gozdov, v obmurske loge, v kočevske pragozdove, na cvetoče kraške travnike, v tišno podzemnih prostorov ali med dišave sredozemskih rastlinstva nekje v slovenski Istri ali celo v modrino podmorskega sveta ne more zamenjati nobena druga dobrina. Če bodo razstava, ta knjizica in tudi številne druge dejavnosti ob Evropskem letu varstva narave pripomogle k sirjenju naravovarstvene zavesti med Slovenci in preprecile dejanja, ki bodo morda nekaterim prinesle gmotno korist, nepovratno pa uničile bisere naše naravne dediščine, bo namen našega dela dosežen. Ne smemo namreč pozabiti, da smo dolžni naravo ohraniti tudi za naše potomce."

Za organiziranje in koordinacijo vseh dejavnosti v Sloveniji in za sodelovanje s Svetom Evrope je bil v Sloveniji ustanovljen Slovenski organizacijski komite, ki ga sestavljajo predstavniki državnega zbora, vlade in pa nevladnih organizacij, med njimi tudi Zveza

tabornikov Slovenije in Zveza Slovenskih katoliških skavtinj in skavtov. Tako se je v minulem letu zvrstilo veliko dogodkov in čela vrsta dejavnosti: od raznih delavnic, okroglih miz, taborov, do razstav, TV oddaj ...

Sicer pa je knjizica, ki jo želimo tokrat predstaviti, razdeljena na več sklopov. Po uvodnih besedah in dejstvih o Slovenskem organizacijskem komiteju piše Stane Peterlin o Spomenici iz leta 1920, dokumentu, ki ga je takratni začasni pokrajinski vladni Slovenije predložil Odssek za varstvo prirode in prirodnih spomenikov. Ze takrat so bile njene zahteve za varovanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter kraških jam, poleg tega pa se razglasile Alpskega varstvenega parka v Dolini Triglavskih jezer.

Naprej Marko Aljancic razglablja o Evropskem letu varstva narave in o vlogi Slovenije v tem letu, Branka Hlad pa piše o Spomenici in varstvu nezive narave, ki ji kljub temu, da je bil med podpisniki Spomenice tudi geolog Ferdinand Seidl, ni posvečeno prav dosti pozornosti.

V poglavju Od kraljeve rože in planike do Rdečega seznama Nada Praprotnik in Peter Skoberne pišeta o rumenocvetni rastlini, ki so jo poimenovali Blagayev volčin ali kraljeva roža, saj jo je v Polho-

grajske Dolomite prisel pogledat presvetli saski kralj Friderik Avgust in izrazil pričakovanje, da bomo Kranjci volčin znali varovati. V tem delu si tudi lahko ogledamo seznam ogroženih rastlin, ki ga spremljajo mnoge fotografije.

Janez Gregori obravnava tudi ogroženost zivalstva zaradi uničevanja življenjskih prostorov, zaradi obremenitve okolja s strupi in zaradi neposrednega uničenja zivali, bolezni, spremembe klime, udomačevanja ...

Peter Skoberne proti koncu publikacije predstavi za-varovana območja na Slovenskem, primerja predloge o za-varovanih območjih v Spomenici s tistimi, ki so danes že uresničeni. Isti avtor v naslednjem poglavju spregovori tudi o poklicni dejavnosti varstva narave v Sloveniji.

Zadnje strani publikacije so posvečene mednarodnim konvencijam s področja varstva narave. Jana Vidic piše o vseh konvencijah, ki jih je Slovenija podpisala: konvencija o močvirjih, konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine, konvencija o varstvu Sredozemskega morja ...

Za konec lahko rečemo le to - upamo, da vsi ti ku-pisanja in dogovorov ne bodo ostali le na papirju, ampak da jih bo država tudi izvajala. Sčasoma pa si tudi želimo, da varstvo narave ni bilo le hit preteklega leta, temveč da pomeni neko trajno spremembo vseh nas v smislu "živeti drugače".

Taborniki posvečamo varstvu narave veliko časa in prizadevanj. Varstvo narave je globalna strategija Zveze tabornikov Slovenije v celoti, posamezne akcije

pa potekajo v režiji taborniških enot - rodov. Ena od odmevnejših akcij v letošnjem letu je bila "Moje drevo", ki je potekala v okviru letnega programa dela ZTS in skrbi za varstvo narave ter knjige Ohranimo svet.

Projekt je potekal 22. aprila 1995 ob Dnevu tabornikov in Svetovnem dnevu zemlje, vanj pa so bili vključeni člani družin MC in GG ter klubov PP. Projekt so taborniki izvajali v dveh delih, in sicer:

a) moje drevo za MC, kjer so najmlajši vzgojili drevo iz semena, vodi MC pa so sodelovali tudi pri sajenju dreves;

b) moje drevo za GG in PP, kjer so vodi posadili svoje drevo.

Vodstva enot so se povezala z občinami in območnimi ali krajevnimi enotami Zavoda za gozdove Slovenije in skupaj uskladila, katera drevesa so sadili, kje in kako. Preden so se mladi in starejši taborniki pognali v sajenje, so se morali skupaj s svojimi vodniki na to tudi pripraviti. Kaj so si morali pri tem zapomniti?

Delo vodov MC v projektu "Moje drevo"

Cilji: otrok spozna postopek vzgoje dreves iz semena in se seznani z dolgotrajnostjo in zahtevnostjo vzgoje drevesa. Pri tem ga navajamo na varstvo narave in vztrajnost pri delu, spozna pa se delovne postopke in se navadi skrbno opravljati zaupane mu naloge.

Vsi MC se naj po vodih odločijo, da bodo vzgojili svoje drevo iz semena. Pripravijo naj si posodo, v kateri bodo pripravili zemljo in vsejale seme izbranih drevesa. Posoda naj bo plastična, lesen ali glinen cvetlični lonček, v katerega

damo mešanico gozdne zemlje in humusa. V to mešanico, ki mora biti primer-no vlažna, vsejemo nekaj semen drevesa, ki smo ga predhodno dobili pri gozdarjih na Gozdnih zavodih ali pa v drevesnicah. Posodo postavimo na svetlo in skrbimo, da je zemlja primerno mokra. Lonček je lahko tudi zunaj, vendar ne na preveč sončni legi, da sonce preveč ne pripeka.

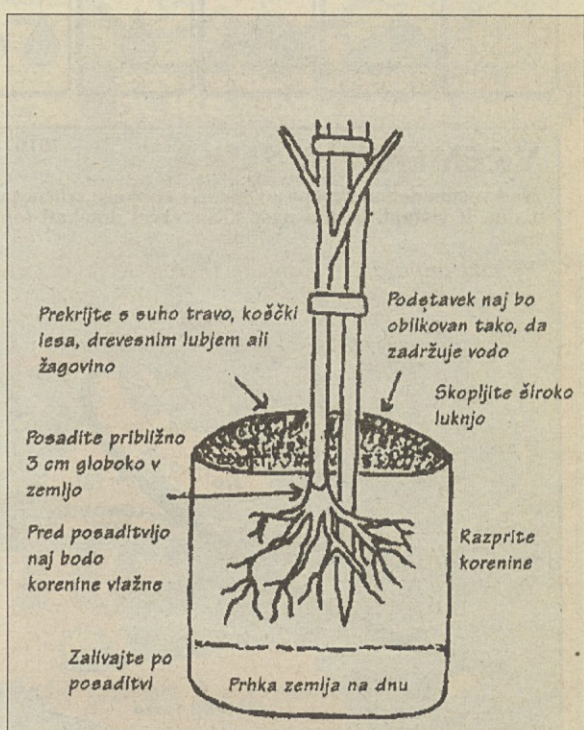
Med vzgojo drevesa morajo člani spremljati napredek in voditi dnevnik dela in rezultatov. S tem se taborniki navajajo na opazovanje in redno spremljanje svojega dela.

Delo vodov GG v projektu "Moje drevo"

Cilji: gozdoznik spozna postopek vzgoje dreves in njihovo sajenje ter se seznani z dolgotrajnostjo in zahtevnostjo vzgoje drevesa. Gozdoznike s tem navajamo na varstvo narave in na vztrajnost pri delu. Ob tem, ko spozna delovne postopke, se gozdoznik navadi tudi skrbno opravljati zaupane mu naloge.

Za projekt moje drevo se je potrebno povezati z Gozdnimi zavodi in občinami ter uskladiti prostore za saditev dreves. Vsak vod naj vsadi eno drevo in zanj tudi skrbi. Treba je ugotoviti, katera drevesa bodo posadili vodi in kje. Točno je treba določiti prostore za sajenje in se dogovoriti za kakovostne sadike. Drevo je treba opremiti s ploščico, iz katere bo razvidno, kdaj je bilo drevo posajeno, katere vrste je in kdo ga je posadil.

Za podrobnejše delo in napotke - od priprave zemlje do vzgoje drevesa - je bila na voljo tudi knjiga Pomagajmo ohraniti svet (tema: Gojenje drevesa).

Kako posaditi drevo? (iz knjige Pomagajmo ohraniti svet)

Obiski rodov

Rodovi so se pozitivno odzvali na lanske obiske. "Tako se krepiti stik med vodstvom organizacije in enotami, izveš veliko informacij in dobiš dodatno spodbudo za delo v rodovih", je bilo ob oceni obiskov rečeno na posvetu načelnikov območnih organizacij, kjer so se odločili, da bodo obiski postali vsakoletna praksa.

Namen obiskov je, da se pogovori o minimalnih kriterijih, po katerih prepoznamo neko enoto kot taborniški rod. Če se se spomnimo, je 18. skupščina ZTS-a sprejela naslednje minimalne kriterije, ki jih je starešinstvo na naslednji seji nekoliko dopolnilo:

- število članov več kot 30;
- organiziranost v skladu s statutom ZTS;
- izvajanje stopnjevanega programa - določen delež članstva rodu osvoji vsako leto novo znanje;
- organizacija letnega taborjenja ali sodelovanje članov na taborjenjih drugih rodov;
- vsakoletna prijava članov in rodu in odvod dela članarine;
- načelnik rodu se redno udeležuje posvetov in seminarjev, ki jih organizirata območna ali državna zveza. Za redno udeležbo se šteje vsaj 50-odstotna prisotnost na posvetih;

- načelnik rodu mora biti instruktor 1. stopnje.

Na obiskih ne želimo rodovom samo povedati, da ne izpolnjujejo kriterijev. Namen je pogovor o tem, kaj in kako rodu dela ter v primeru, da enota ne izpolnjuje vseh minimalnih kriterijev, dogovor o nadaljnjem delu in pomoči tistim rodov, da bi te pogoje čimprej izpolnili.

Precej rodov je že sporočilo na sedež ZTS-a, kdaj pričakujejo obisk. Veliko rodov pa tega še ni storilo. Opozarjamo jih na sklepe njihove območne zveze, da čimprej sporočijo, kdaj bodo sklicali rodovo upravo z vodniki in instruktorji, ki so v procesu usposabljanja (vsi ti naj bi namreč sodelovali pri pogovorih). Glede na veliko število rodov je treba pričakovati, da bo treba datum in ure obiskov usklajevati, zato se posvetujte s tajnikom ZTS, predno sklicete sestanek.

Diskete s podatki o članstvu je treba oddati na sedež ZTS-a do konca leta 1995. Clanske izkaznice bodo za člane rodov, ki bodo hkrati s podatki posredovale na ZTS tudi članarino (glej Taborniški vestnik 8-9/95), na voljo se novembra. Prosimo vse enote, ki imajo kakršnekoli težave v zvezi z vnašanjem podatkov, da pokličejo na sedež ZTS-a.

Pripravil: Igor Drakulic

NA MEJAH RAZUMA

Demon iz Tennesseeja

Groza, ki je poslala ameriškega farmarja Johna Bella na drugi svet, se je začela leta 1817. Sprva se je pojavljala kot nedolžno, komajda slišno praskanje po vratih in oknih, kot da nekdo ali nekaj isče nacin, kako se prikrasti v osamljeno hišo v okrožju Robertson v Tennesseeju. John se je zelo trudil, da bi odkril povzročitelja zvokov, vendar ni mogel nicesar opaziti. Nevidni tečež je postajal čedalje bolj neprijeten in skrb vzbujajoč, tako da je Johnu komajda uspelo mirni zeno in otroke, vse dokler tistemu, kar je skušalo priti v hišo, neke noči vendarle ni uspelo.

Zastrasujoči zvoki so bili odslej po vseh prostorih v hiši - prhutanje kril, glogdanje, podobno misjemu, mehki koraki zivalskih sap. Scasoma so zvoki postajali čedalje bolj glasni, kar je lahko pomenilo samo to, da se je tisto, kar jih je proizvajalo, počutilo čedalje bolj samozavestno in močno.

Neke noči je družino zbudilo strahovito kričanje. Trinajstletno Betsy Bell, ki je spala v svoji sobi, je nevidno neusmiljeno scipalo, udarjalo po obrazu in telesu. Podobni napadi so se množili in stopnjevali iz dneva v dan. Doživeli so jih tudi drugi otroci.

Prestrašeni člani družine, sicer mirni in bogabojeci ljudje, so na vse načine skušali prikriti nesrečo in posast, ki se je spravila nad njihov dom, čeprav so sosedje in prijatelji po izmučenem in zaskrbljenem Johnovem obrazu zlahka sklepali, da se dogaja z njim nekaj strašnega.

Ko je družina Bell prišla do roba prepada, je zaupala svojo težavo sosedu Jamesu Johnsonu. Johnson, samouki pridigar, je vzel stvar zares. Odsel je v Johnovo hišo, da bi izgnal hudica.

Njegov poskus pa je kljub vsem molitvam, klavno pro-padel; med obredom je razdraženi demon tako silovito mahnil po mali Betsy, da se je zrušila na tla. Člani družine so vztrajno rotili gospodarja, naj se čimprej odselijo iz zaklete

hiše, vendar jih John ni poslušal. Menil je namreč, da je demon križ, ki ga mora nositi na lastnih ramenih.

Napadi brezbožnega demona so postajali čedalje bolj očitni in brezobzirni. Njegovo granje se je spremenilo v hripavo, razdražljivo sepetanje, ki je najprej recitalo celotna poglavja iz Svetega pisma, sledil pa jim je plaz prostaskih kletvic. Grožnje so bile večinoma nesmiselno brbljanje, vendar o nečem ni bilo nobenega dvoma: iz skrivnostnega razloga je demon tako globoko sovražil Johna Bella, da ga je namerala preganjati do groba.

Strah Bellovih se je razširil na celotno okrožje. Sosedje in prijatelji so se jih začeli povsem izogibati. Nekdaj močna

farmarska družina je začela počasi razpadati. Napadi Johnovih krčev so postajali čedalje pogostejši.

Johna je nekega dne obiskal zdravnik in mu predpisal zdravila. Ko se je začel napad, je Johnov sin pohitel po zdravilo, toda namesto zdravila je bila v steklenički od-vratna gosta tekočina. Brž so poklicali zdravnika, med cankanjem pa je demon zmago-slavno brzel po hiši. Njegov sepet je bil hripav, vendar razločen: »To pot sem te ujel! Dal sem ti prekomerno dozo. Stari Jack je mrtev!«

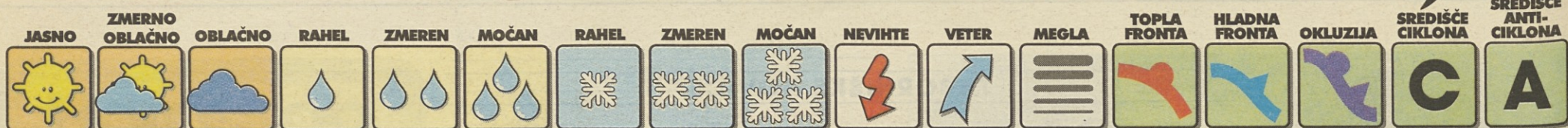
John Bell je izdihnil 20. septembra leta 1820. Zdravnik je preizkusil vsebino stekleničke na macki. Uboga žival je v trenutku poginila.

Na zaslišanju je zdravnik izjavil: »Ves čas sem lahko slisal hudica, kako se smeji in triumfira. Poznam sume v zvezi z Betsy, zato sem tudi sam najprej pomislil, da bi to lahko bilo njeno maslo. Toda ...«

Po pogrebu je demon sporočil družini, da se bo vrnil čez sedem let. Pojavil se je, kot je obljubil, natančno čez sedem let. Vendar je bil globoko razočaran, ko je ugotovil, da sta si mladi John in Betsy medtem že osnovala svojo družino. Kljub temu jim je pustil sporočilo, da se bo vrnil čez 107 let.

Svoje grožnje demon ni uresničil. Leto 1935 se je za dr. Charlesa Bella končalo nadvse mirno.

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. V višinah je nad naše kraje začel dotekati toplejši zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 7.13 in zaslo ob 16.23. Dan bo dolg 9 ur in 10 minut. Luna bo vzšla ob 7.49 in zasla ob 17.28.

ONESNAŽENOST ZRAKA

	22. 11	21. 11
	povprečna 6.00-7.00	24-urna max. urna
Ljubljana Bežigrad	31	71
Celje	65	52
Zagorje	88	-
Trbovlje	74	-
Zavodnje	11	-
Mojna imisijska vrednost:	350 mikrogramov/m ³	
Kritična imisijska vrednost:	700 mikrogramov/m ³	

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in v krajih s sončnim vremenom tudi spodbuden.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.11 najnižje -23 cm, ob 9.08 najvišje 57 cm, ob 15.57 najnižje -69 cm, ob 22.29 najvišje 37 cm.
Jutri: ob 3.52 najnižje -20 cm, ob 9.42 najvišje 53 cm, ob 16.33 najnižje -67 cm, ob 23.12 najvišje 37 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	3
1000 m	-1
1500 m	1
2000 m	-1
2500 m	-2
2864 m	-3

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: SE 3 do 6 vozlov
popoldne: NW 4 do 8 vozlov

VOX POPULI

Otroke je lahko zrediti, a težko jih je dobro vzgojiti.
Nevednost je največja revščina.

DANES

Slovenija: Pretežno jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Najvišje temperature bodo od 0 do 5°C. Sosednje pokrajine: Pretežno jasno bo z dopoldansko meglo po nižinah. Popoldne se bo severno od nas zmerno pooblačilo.

JUTRI

V Sloveniji: V petek se bo nadaljevalo suho vreme. Ponekod po nižinah se bo zadrževala megla ali nizka oblačnost. Obeti: V soboto bo v višjih legah razmeroma sončno, po nižinah pa se megla ali nizka oblačnost lahko zadrži večji del dneva.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

V State Buildingu se je vnel požar

NEW YORK - V požaru v newyorskem Empire State Buildingu (na posnetku AP) je bilo petnajst oseb lažje ranjenih, precej več pa prestrašenih. Nesreča bi nedvomno zahtevala več žrtev, če bi se ognjeni zubli razplamteli podnevi, ko se v tej 102-nadstropni stolpnici dobesedno tare ljudi. K sreči je požar zaradi kratkega stika v kletnih prostorih izbruhnil ponoči. Kot so sporočili gasilci, so se plameni omejili na klet poslojja, v zgornja nadstropja pa se je razširil gost dim, zaradi katerega so morali iz stolpnice na Manhattnu evakuirati vse navzoče. Med njimi je bila tudi skupina študentk, ki pa so prestale preizkušnjo le z nekoliko strahu. Vseh petnajst ranjenec so sprejeli v bolnišnico z znaki lažje zastrupitve z dimom, gasilci pa so požar z lahkoto pogasili.

V Illinoisu usmrtili komaj operiranega zločinca

JOLIET - Pred dvajsetimi dnevi so uspešno operirali na srcu 47-letnega Georgea Del Vecchia, včeraj pa so ga v statevillski kaznilnici usmrtili z injekcijo strupa. George Del Vecchio je namreč leta 1977 med ropom obglavil nekega šestletnega otroka in posilil njegovo mater. Pred dnevi je zamen prosil za pomilostitev, čes da se je v zaporu po zaslugi vere popolnoma spremenil. Del Vecchio je bil že obsojen zaradi umora, ki ga je zagrešil, ko mu je bilo komaj 16 let.

Nagrade rdečearmijcem

MOSKVA - Med drugo svetovno vojno je sovjetska vlada denarno nagrajevala pripadnike Rdeče armade, ki so uničevali sovražnikovo tehniko. Nagrada za potopljeno križarko je znašala 25 tisoč rubljev, lovski bombnik je bil vreden 2.000 rubljev, transportno letalo pa 1.500 rubljev. Do konca vojne je sovjetska vlada za nagrade izplačala 50 milijonov rubljev.

Zvesti kitajski tradiciji

Orjaške klasične kitajske gledališke maske so promocija tedenskega festivala Pekinske opere, ki poteka v Tianjinu, jugozahodno od Pekinga (Telefoto: AP)

Posilstvo lastne žene je vedno kaznivo dejanje

STRASBOURG - Evropsko sodišče za človekove pravice je včeraj zavrnilo pritožbo dveh Britancev, ki so ju v Veliki Britaniji obsodili na zaporne kazni, ker sta prisilila žene k spolnemu odnosu. V pritožbi sta se Britanca sklicevala na angleški zakon iz 17. stoletja, ki možu dovoljuje posililo lastno ženo, britanski sodniki pa tega zakona niso upoštevali.

Protest proti Vatikanu

VATIKAN - Skupina kmetov je včeraj na Trgu Pija XII. ponujala mimoidočim jajca in cvetje. To je bil svojevrsten protest, ker jih hoče Vatikan izgnati s 140 hektarjev zemlje v Acquafreddi. Na tem zemljišču, ki je last Bazilike sv. Petra, živi 25 družin, ki se upirajo poskusom Vatikanu, da bi jih pregnal. Rimski naravovarstveniki so jih že podprli in zahtevajo, naj dezela Lacij sprejme zakon, ki bi to kmetijsko območje zaščitil in na njem prepovedal gradnjo.

Imelda Marcos ima zdaj več čevljev kot nekdaj

MANILA - Po desetih letih, odkar je pobegnila s Filipinov, ima nekdanja prva dama Imelda Marcos se več čevljev, kot jih je imela v »zlatih časih«. Ko je z mozem Ferdinandom zbežala, so v predsedniški palači našli kar tri tisoč parov njenih čevljev. Marcosova, ki je bila junija letos izvoljena v filipinski parlament, je povedala, da so ji po begu prijatelji po vsakem potovanju v tujino prinesli nekaj parov čevljev, tako da zdaj na svojem domu nima več prostora. Novinarjem je tudi zaupala, da jo proizvajalci čevljev in parfumov oblegajo s ponudbami, naj reklamira njihove proizvode. Izrazila je »razumevanje« za Amelito Ramos, ženo sedanjega predsednika Fidela Ramosa, ki jo je časopisje kritiziralo, ker je v neki razkošni newyorskimi trgovini kupila par čevljev.